

AGATHA CHRISTIE

Misterul Paradisului Înșelător

Introducere.

Eram la Paris când Parfitt, servitorul meu, a venit să-mi spună că o doamnă voia să mă vadă. Doamna, a adăugat el, spunea că era vorba de ceva foarte important.

La vremea aceea îmi formasem deja obiceiul de a nu primi pe nimeni fără programare. Cei care vin să te vadă în probleme urgente sunt invariabil oameni care urmăresc un ajutor financiar. Cei care într-adevăr au nevoie de ajutor financiar abia dacă vin vreodată să ceară.

L-am întrebat pe Parfitt cum se numea vizitatoarea mea, și el îmi întinse o carte de vizită. Pe cartea de vizită stătea scris: Catherine Yougoubian – un nume de care nu auzisem niciodată și care avea nevoie de ajutor financiar și am dedus, în schimb, că avea ceva de vânzare – probabil una din acele antichități false care îi sunt băgate pe gât cumpărătorului îndărătnic cu ajutorul trâncănelii volubile.

Am spus că îmi pare rău că nu pot s-o primesc pe madame Yougoubian, dar că putea să-mi scrie despre ce afacere era vorba.

Parfitt își înclină capul și ieși. E un om de nădejde – un invalid ca mine are nevoie de un îngrijitor de nădejde – și n-am avut nici cel mai mic dubiu că acum problema era rezolvată.

Totuși, spre marea mea uimire, Parfitt reapăru. Doamna, mi-a spus el, era foarte insistentă. Era o problemă de viață și de moarte și avea legătură cu un vechi prieten de-al meu.

Curiozitatea mi-a fost brusc stârnită. Nu de către mesaj – asta era o mișcare destul de clară; viața și moartea și vechiul prieten sunt obișnuitele piese de atac. Nu, ceea ce mi-a stimulat curiozitatea a fost purtarea lui Parfitt. Nu-i Era deloc în caracter lui Parfitt să vină înapoi cu un mesaj de genul acela.

M-am trezit să trag concluzia, total greșită, că madame Catherine Yougoubian era incredibil de frumoasă, sau, în tot cazul, neobișnuit de atrăgătoare. Nimic altceva, m-am gândit eu, n-ar fi explicat purtarea lui Parfitt.

Și cum bărbatul e întotdeauna bărbat, chiar dacă are cincizeci de ani și e infirm, am căzut în capcană. Am vrut s-o văd pe această făptură care a putut să spulbere defensiva lui Parfitt.

Așa că i-am spus să o aducă pe doamnă sus... și, când Catherine Yougoubian a intrat în cameră, schimbarea totală a sentimentelor aproape că mi-a tăiat respirația!

Am înțeles acum destul de bine comportarea lui Parfitt. Capacitatea lui de a judeca firea omului e uimitoare. A recunoscut la Catherine acel temperament insistent în fața căruia, până la urmă, orice apărare este sortită eșecului. În mod înțelept, el a capitulat de la bun început, scutindu-se de o bătălie lungă și istovitoare. Căci Catherine Yougoubian avea insistența unui baros și monotonia unui aparat de sudură cu flacără oxiacetilenică, combinate cu efectul de uzură al apei căzând pe o piatră! Dacă dorește să-și atingă obiectul, timpul e infinit pentru ea. Ar fi rămas hotărâtă în holul de la intrare toată ziua. E una din femeile care n-au loc în cap decât pentru o singură idee – ceea ce le oferă un avantaj enorm în fața celor cu o minte mai multilaterală.

După cum spuneam, șocul pe care l-am avut la intrarea ei a fost fantastic. Așteptam cu sufletul la gură să văd frumusețea. În schimb, femeia care a intrat era monumental, aproape uluitor, neatrăgătoare. Nu urâta, rețineți; urâtenia are ritmul ei, are stilul ei de a ataca, dar Catherine avea o față mare și plată ca o clătită – un fel de deșert de față. Avea gura largă și o ușoară – doar o ușoară – mustață deasupra buzei de sus. Ochii ei erau mici și negri și te făceau să te gândești la niște stafide de calitate inferioară dintr-un chech de calitate inferioară. Avea părul bogat, prost prins și excesiv de grav. Silueta ei era atât de indiscriptibilă încât, practic, nici nu era siluetă. Hainele o acopereau în mod adecvat și nu o plasau nicăieri pe scara socială. Nu era nici sărăntoacă, nici bogătașă. Avea un maxilar hotărât și, așa cum am auzit când a deschis gura, un glas aspru și lipsit de farmec.

I-am aruncat o privire de reproș profund lui Parfitt care o primi imperturbabil. El era limpede de părere că știa, ca de obicei, bine ce face.

— Madame Yougoubian, domnule, spuse el și se retrase, închizând ușa și lăsându-mă la mila acestei femeie cu înfățișare hotărâtă.

Catherine înaintă spre mine cu fermitate. Niciodată nu m-am simțit atât de neajutorat, atât de conștient de condiția mea de infirm. Asta era o femeie de care ar fi fost recomandabil să fugi, or eu nu puteam fugi.

Vorbi cu un glas ferm și sonor.

— Vă rog... dacă vreți să fiți atât de bun... trebuie să veniți cu mine...

Era mai degrabă un ordin decât o rugămintă.

— Poftim? Am întrebat uluit.

— Mă tem că nu vorbesc prea bine englezește. Dar nu e timp de pierdut – nu, nu e deloc timp. Vă rog să veniți la domnul Gabriel. E foarte bolnav. Curând, foarte curând, el moare, și a întrebat de dumneavoastră. Așa că trebuie veniți vedeți pe el imediat.

M-am holbat la ea. Sincer să fiu, m-am gândit că e nebună. Numele de Gabriel nu mă impresiona deloc, în parte, așa spune, din cauza pronunției ei. Nu suna câtuși de puțin a Gabriel. Dar chiar dacă ar fi sunat, nu cred că mi-ar fi atins vreo coardă sensibilă. Totul se petrecuse cu prea mult timp în urmă. Trebuie că trecuseră zece ani de când nici nu mă mai gândisem la Gabriel.

— Spui că cineva e pe moarte? Cineva... ăă... pe care îl cunosc?
Ea îmi aruncă o privire de profund reproș.

— Dar sigur, îl cunoașteți foarte bine la el, iar el întreabă de dumneavoastră.

Era atât de sigură încât am început să-mi scormonesc mintea. Ce nume spusese? Gabie? Galbraith? Cunoscusem un Galbraith, un inginer de mine. O cunoștință întâmplătoare, e drept; părea cât se poate de puțin probabil ca el să vrea să mă vadă pe patul de moarte. Totuși, grație forței de caracter al lui Catherine, nu m-am îndoit o clipă de veridicitatea afirmației ei.

— Ce nume ai spus? Am întrebat. Galbraith?

— Nu, nu. Gabriel. Gabriel!

Iarăși m-am holbat la ea. De data asta am înțeles bine cuvântul, dar el nu a făcut să invoce o viziune mentală a îngerului Gabriel cu o pereche de aripi mari. Viziunea se potrivea destul de bine cu Catherine Yougoubian. Găseam la ea o asemănare cu tipul de femeie serioasă întâlnit, de regulă, în tablourile primitive italiene tricotând în marginea colțului din stânga. Avea acea simplitate ciudată a trăsăturilor combinată cu aspectul de devoțiune arzătoare.

A adăugat insistent, cu încăpățănare „John Gabriel” – și m-am prins!

Mi-am amintit totul. M-am simțit amețit și ușor îngreșat. St Loo, și bătrânele doamne, și Milly Burt, și John Gabriel cu fețișoara lui urâtă și mobilă, legănându-se ușor pe călcâie. Și Rupert, înalt și frumos ca un zeu tânăr. Și, firește, Isabella...

Mi-am amintit de ultima oară când îl văzusem pe John Gabriel în Zagrade și ce se întâmplase acolo, și am simțit urcând în mine un val de mânie și ură...

— Deci, e pe moarte, da? Am întrebat cu furie. Sunt încântat s-o aud!

— Poftim?

Există lucruri pe care nu prea poți să le repeți când cineva te întreabă „Poftim?”. Catherine Yougoubian era mai mult decât nedumerită. M-am mulțumit să spun doar:

— Spui că e pe moarte?

— Da are dureri – dureri cumplite...

Ei bine, eram încântat să aud asta.

Nici o durere pe care putea s-o îndure John Gabriel nu era suficientă pentru a răscumpăra ceea ce făcuse. Dar mă simțeam incapabil să i-o spun cuiva care era evident devotata admiratoare a lui John Gabriel.

Ce avea tipul ăsta, m-am întrebat iritat, că întotdeauna femeile se topeau după el. Era urât ca naiba. Era pretențios, vulgar, lăudăros. Avea ceva minte și, în anumite împrejurări, era o companie bună. Avea umor. Dar niciuna din acestea nu sunt cu adevărat caracteristicile care să atragă prea mult femeile.

Catherine îmi întrerupse gândurile.

— Vreți să veniți, vă rog? Vreți să veniți repede? Nu e timp de pierdut.

M-am adunat.

— Îmi pare rău, doamnă dragă, dar mă tem că nu te pot însoți.

— Dar el cere să veniți, insistă ea.

— Nu vin, am spus.

— Nu înțelegeți, spuse Catherine. E bolnav. E pe moarte; și întrebă de dumneavoastră.

M-am pregătit de luptă. Deja începusem să îmi dau seama (un lucru pe care Parfitt îl înțelese dintr-o privire) că această Catherine Yougoubian nu renunța ușor.

— Dumneata faci o confuzie, am spus. John Gabriel nu e prieten cu mine.

Ea dădu din cap cu putere.

— Ba da, ba da. A citit în ziar numele dumneavoastră – spunea la ziar că dumneavoastră este aici ca membru de la Comisie – și el a spus la mine să aflu unde locuiți și să fac la dumneavoastră să vină. Și, vă rog, trebuie veniți repede, foarte repede, fiindcă doctorul spune foarte curând. Așa că vreți să veniți imediat, vă rog?

Mi-am zis că trebuia să fiu sincer. Am spus:

— Din partea mea poate să putrezească în iad!

— Poftim?

S-a uitat nerăbdătoare la mine, încrețindu-și nasul lung, căutând să înțeleagă.

— John Gabriel nu e prieten cu mine, am spus rar și limpede. E un om pe care eu îl urăsc – urăsc! Acum înțelegeți?

Ea clipi mărunț. Am avut impresia că în sfârșit începea să priceapă.

— Spuneți... zise ea rar, ca un copil care repetă o lecție grea, spuneți că... dumneavoastră... urâți... John Gabriel? Asta spuneți?

— Exact.

Ea zâmbi – un zâmbet înnebunitor.

— Nu, nu, spuse ea cu indulgență, asta nu posibil... Nimeni nu poate urî la John Gabriel. Este foarte mare, foarte bun om. Toți care cunoaștem la el, murim bucuroși pentru el.

— Doamne Sfinte! Am strigat exasperat. Ce-o fi făcut omul ăsta ca lumea să simtă asta pentru el?

Ei bine, o căutasem cu lumânarea! Ea uită urgența misiunii ei. Se așeză, își dădu la o parte de pe frunte niște lațe grase și, cu ochii strălucind de entuziasm, deschise gura și începu să turuie...

A vorbit, cred, cam un sfert de oră. Pe alocuri era neinteligilă, poticnindu-se în dificultățile de rostire. Alte ori cuvintele i se revărsau. Într-un șuvoi limpede. Dar, pe totâl, performanța avea efectul unei mărețe epopei.

Vorbea cu reverență, cu admirație, cu umilință, cu venerație. Vorbea de John Gabriel ca cineva care vorbește de Mesia – și era clar că pentru ea el asta era. Spunea despre el lucruri care mie. Mi se păreau absolut fantastice și total imposibile. Vorbea despre un om duios, curajos și puternic. Un lider și un binefăcător. Vorbea de cineva care își risca viața ca alții să poată trăi; de cineva care ura cruzimea și nedreptatea cu o înverșunare mistuitoare. Pentru ea el era un Profet, un Rege, un Mântuitor – cineva care putea să le dea oamenilor curajul pe care ei nu știau că îl au, și tăria pe care nu știau că o

posedă. Fusesse torturat nu o dată; schilodit, pe jumătate omorât; dar corpul lui mutilat își depășise neputința prin adevărata putere a voinței și el continuase să realizeze imposibilul.

— Spuneți că nu știți ce a făcut el? Sfârși ea. Dar toată lumea îl cunoște, părintele Clement – toată lumea!

Am căscat ochii... căci ce spunea ea era adevărat. Toată lumea auzise de părintele Clement. Era un nume răsunător, chiar dacă unii susțineau că era doar un nume, un mit, și că omul adevărat nu existase niciodată.

Cum să descriu eu legenda părintelui Clement? Imaginați-vă un amestec de Richard Inimă de Leu și părintele Damien și Lawrence al Arabiei. Un om care este totodată luptător și sfânt și are nesăbuiința aventuroasă a unui băiat. În anii care au succedat războiului din 1939-1945, Europa și Răsăritul au trecut printr-o perioadă neagră. Teama, aflată în ascensiune, dăduse naștere unui val de cruzimi și sălbăticiei. Civilizația începuse să scârțâie. În India și în Persia se petrecuseră lucruri abominabile; masacre cu toptanul, înfometări, torturi, anarhie...

Și prin această ceață neagră, apăruse o figură, o figură aproape legendară – omul care își spunea „părintele Clemțent” – salvând copii, salvând oameni de la tortură, corfducându-și turma pe căi de netrecut peste munți, adicănd-o în zone sigure, instalând-o în comunități. Venerat, iu bit.- Adorat – o legendă, nu un om.

Iar conform spuselor lui Catherine Yougoubian, părintele Clement era John Gabriel, fost deputat în parlament Reprezentând St Loo, afemeiat, bețiv; omul care în primul rând, în ultimul rând și tot timpul acționa în propriul său interes. Un aventurier, un oportunist, un om fără nici o virtute în afară de curajul fizic.

Dintr-o dată, cu neliniște, incredulitatea mea s-a risipit. Oricât de imposibilă credeam eu că este povestea lui Catherine, exista un aspect plauzibil. Atât părintele Clement cât și John Gabriel erau oameni cu un curaj fizic neobișnuit. Unele din faptele figurii legendare, îndrăzneala salvărilor, bluful veritabil, impertinența ei, erau foarte bune metodele lui John Gabriel...

Dar John Gabriel fusese întotdeauna un om care își făcea reclamă. Orice făcea, făcea cu un ochi la galerie. Dacă John Gabriel era părintele Clement, de bună seamă întreaga lume ar fi fost pusă la curent cu acest fapt.

Nu, nu credeam, nu puteam să cred...

Dar când Catherine se opri fără suflare, când focul din ochii ei se stinse, când spuse în felul ei insistent și monoton „Vreți să veniți acum, vă rog?” am strigat după Parfitt.

El m-a ajutat să mă ridic și mi-a dat cârjele și m-a susținut pe scări și m-a urcat într-un taxi, iar Catherine a urcat lângă mine.

Înțelegeți, trebuia să știu. Curiozitate, poate? Sau insistența lui Catherine Yougoubian? Oricum, voiam să-1 văd pe Gabriel, pe John Gabriel. Voiam să văd dacă puteamj împăca povestea părintelui Clement cu ceea ce știam despre acel John Gabriel din St Loo. Voiam, poate, să văd, dacă puteam să văd, ceea ce văzuse Isabella – ceea ce trebuia să fi văzut ea de făcuse ceea ce făcuse...

Nu știu la ce mă așteptam în timp ce o urmăream pe Catherine Yougoubian pe scara îngustă și de acolo într-un dormitor mic. Înăuntru se afla un doctor francez cu barbă și maniere pontificale. Era aplecat asupra pacientului său, dar se dădu la o parte și mă conduse curtenitor spre pat.

Am observat că ochii lui mă măsurau cu curiozitate. Eu eram persoana pe care un om mare, muribund, dorise să o vadă...

Am avut un șoc când l-am văzut pe Gabriel. Trecuse atât de mult din ziua aceea din Zagrade! N-aș fi recunoscut figura care zăcea atât de liniștită în pat. Era pe moarte, am văzut asta. Acum sfârșitul era aproape. Și mi s-a părut că nu recunoșteam nimic din ce știam la fața omului ce zăcea acolo. A trebuit să admit că, din cât se vedea, Catherine avusese dreptate. Chipul acela slăbit era chipul unui sfânt. Avea urmele suferinței, ale chinului... Avea ascetism. Și avea, în sfârșit, pacea spirituală...

Și niciuna dintre aceste calități nu avea vreo legătură cu bărbatul pe care îl cunoscusem ca John Gabriel.

Atunci, el a deschis ochii, m-a văzut și... a zâmbit larg. Era același zâmbet, aceiași ochi – ochi frumoși pe o față mică și urâtă de clovn.

Glasul lui era foarte slab. Mi-a spus:

— Așadar te-a adus! Armenii sunt minunați!

Da, era John Gabriel. Ii făcu semn doctorului. Cu glasul lui slab îi ceru imperios un stimulent promis. Doctorul opuse rezistență, Gabriel insistă. Din câte am bănuțit, stimulentul avea să-i grăbească sfârșitul, dar Gabriel spuse răspicat că o ultimă doză de energie era importantă și că avea cu adevărat nevoie de ea.

Doctorul ridică din umeri și cedă. Îi administră injecția, apoi el și Catherine mă lăsară singur cu Gabriel.

Gabriel începu imediat.

— Vreau să știi cum a fost cu moartea Isabellei.

I-am spus că știam totul despre asta.

— Nu, nu cred că știi...

Apoi mi-a descris scena finală din cafeneaua din Zagrade.

Am să o povestesc la momentul potrivit.

După aceea, mai spuse un singur lucru. Din cauza aceluși singur lucru scriu eu această poveste.

Părintele Clement aparține istoriei. Incredibila lui viață plină de eroism, compasiune și curaj aparține celor cărora le place să citească viețile eroilor. Comunitățile întemeiate de el sunt baza noilor noastre experiențe de viață, și vor exista mulți biografi care vor scrie despre omul care le-a imaginat și le-a creat.

Aceasta nu este povestea părintelui Clement. Este povestea lui John Merryweather Gabriel, lin bărbat decorat cu Ordinul Victoria în război, un oportunist, un om capabil de pasiuni senzuale și cu un mare farmec personal. El și eu, în felul nostru diferit, am iubit aceeași femeie.

Cu toții am pornit ca figură centrală a propriei noastre povești. Mai târziu ne întrebăm, ne îndoim, devenim derutați. Așa a fost și cu mine. La început a fost povestea mea. Apoi m-am gândit că era povestea lui Jennifer și

a mea, a amândurora, povestea lui Romeo și a Julietei, a lui Tristan și a Isoldei. Iar apoi, în întinericul și deziluzia în care mă scăldam, Isabella a apărut în mintea mea ca luna într-o noapte neagră. Ea a devenit tema centrală a broderiei, iar eu – eu eram fundalul de umplutură, nimic mai mult. Nimic mai mult, dar nici mai puțin, căci fără fundal modelul nu ar fi ieșit în evidență.

Acum, din nou, modelul s-a schimbat. Aceasta nu e povestea mea, nu e povestea Isabellei. Este povestea lui John Gabriel.

Povestea sfârșește aici, unde o încep eu. Sfârșește cu John Gabriel. Dar, de asemenea, începe aici.

Capitolul I.

Unde să încep? În St Loo? La întrunirea din Memorial Hali când viitorul candidat conservator, maiorul John Gabriel, a fost prezentat de un bătrân (foarte bătrân) general, și a stat acolo și și-a ținut discursul, dezamăgindu-ne puțin pe toți prin galsul lui plat și banal și fața lui urâtă, astfel încât a trebuit să ne întărim amintindu-ne de faptele lui de vitejie și reamintindu-ne că era nevoie să ținem legătura cu Poporul – clasele privilegiate erau acum atât de jalnic-de mici!

Sau să încep la Polnorth House, în camera lungă și joasă ce dădea spre mare, cu terasa de afară unde patul meu de invalid putea fi tras în zilele frumoase și puteam să privesc Atlanticul cu talazurile lui bubuitoare și punctul cenușiu și stâncos care întrerupea linia orizontului și pe care se înălțau crenelurile și turnulețele lui St Loo Castle – arătând, după cum am simțit întotdeauna, ca o acuarelă pictată de o romantică tânără doamnă pe la 1860.

Căci St Loo Castle are acel aer fals, suspect de teatralitate, de romantism prefăcut care poate fi dat doar de ceva care, în realitate, este autentic. El a fost construit pe vremea când natura umană era suficient de neconștientă de sine pentru a se bucura de romantism fără să4 fie rușine de asta. El sugerează asedii, și balauri, și prințese captive și cavaleri în armură, și întreaga recuzită a unui film istoric destul de prost. Și, firește, dacă stai să te gândești, un film prost este exact ce este istoria în realitate.

Când te uital la St Loo Castle, te așteptai la ceva precum lady St Loo, și lady Tressilian, și doamna Bigham Charteris, și Isabella. Iar șocul era că le aveai!

Să încep oare cu vizita făcută de cele trei doamne bătrâne cu ținuta lor dreaptă, cu veșmintele lor înzorzonate, cu diamentele lor în monturi demodate? Cu mine spunându-i Teresei cu un glas fascinat „Dar nu pot, pur și simplu nu pot fi reale”?

Sau să încep puțin mai devreme; de pildă, din momentul în care am urcat în mașină și am pornit spre Northolt Aerodrome ca s-o întâmpin pe Jennifer?...

Dar în spatele acestui lucru iarăși este viața mea – o viață începută cu treizeci și opt de ani și care a luat sfârșit în acea zi... *

Aceasta nu e povestea mea. Am spus-o și mai înainte. Dar ea a început ca povestea mea. A început cu mine, Hugh Norreys. Privind în urmă la viața

mea, văd că a fost o viață semănând foarte mult cu cea a oricărui alt om. Nici mai interesantă, nici mai puțin interesantă. A avut inevitabilele deziluzii și dezamăgiri, chinurile secrete copilărești; dar a avut și emoții, înflăcărări, sacrificii intense izvorând din cauze ciudate de nepotrivite. Îmi pot privi din care unghi vreau propria viață – din unghiul frustrării, sau ca o cronică triumfătoare. Ambele sunt adevărate. În final, întotdeauna e o problemă de alegere. Există un Hugh Norreys așa cum se vede el, și un Hugh Norreys așa cum apare el în fața Îșii Dumnezeu. Trebuie să existe fundamentalul Hugh. Dar povestea lui poate fi scrisă doar de îngerul păzitor. Totul se reduce la asta: Câte cunosc, acum, despre tânărul care s-a urcat în tren la Penzance la începutul lui 1945 cu destinația Londra? Dacă aș fi fost întrebat, aș fi spus că, pe total, viața se purtase bine cu mine. Îmi plăcea slujba mea de învățător din vremuri de pace. Avusesem experiențele mele de război, și aveam o slujbă care mă aștepta să mă întorc la ea, și perspectiva unui parteneriat și a unui post de director de școală. Avusesem legături amoroase care mă făcuseră să sufăr, și avusesem legături amoroase care mă satisfăcuseră, dar nici unele din ele nu mă afectaseră profund. Aveam legături de familie potrivite, dar nu prea strânse. Aveam treizeci și Șapte de ani și în acea zi anume eram conștient de ceva de care de câțiva timp fusesem pe jumătate conștient. Așteptam ceva... o experiență, un eveniment capital...

Am simțit dintr-o dată că, până atunci, totul în viața mea fusese superficial. Acum așteptam ceva adevărat. Probabil fiecare trăiește o astfel de experiență cel puțin o dată în viață. Uneori ea vine devreme, alteori târziu. Este un moment care corespunde momentului dintr-o partidă de crichet când intri la bătaie...

M-am urcat în tren la Penzance și am luat un tichet pentru a treia masă (deoarece tocmai dădusem gata un mic dejun copios), iar când conductorul a trecut pe culoar strigând zgomotos „Masa a treia, numai cei cu tichete, vă rog...”, m-am ridicat și m-am dus în vagonul restaurant, iar conductorul mi-a luat tichetul și mi-a făcut semn să mă așez pe o banchetă de un singur loc, cu spatele la locomotivă, peste drum de locul pe care stătea Jennifer.

Vedeți voi, așa se întâmplă lucrurile. Nu poți avea grijă de ele, nu le poți plănui. M-am așezat peste drum de Jennifer – iar Jennifer plângea.

La început n-am văzut. Se lupta din greu să se stăpânească. Nu exista nici un sunet, nici un indiciu extern. Nu ne-am uitat unul la altul, ne-am comportat cu considerația datorată conveniențelor care guvernează întâlnirea străinilor într-un vagon restaurant. I-am întins meniul, un gest politic, dar lipsit de înțeles, întrucât pe listă era scris doar: Supă, Pește sau Carne, Dulciuri sau Brânză. 4/6.

Ea mi-a acceptat gestul cu un gest de răspuns, un zâmbet politic și o înclinare din cap. Chelnerul ne-a întrebat ce am dori să bem. Amândoi am cerut bere slabă.

A urmat apoi o pauză. Eu m-am uitat la revista pe care o adusesem cu mine. Chelnerul a venit cu farfuriile cu supă și ni le-a pus în față. Rămânând micul gentleman, am împins un centimetru sarea și piperul în direcția lui Jennifer. Până acum nu mă uitasem la ea, nu mă uitasem cu Adevărat, adică,

deși, firește, știam anumite elemente de bază. Că era tânără, dar nu foarte tânără, cu câțiva ani mai tânără ca mine, că avea înălțime medie și era brunetă, că avea același rang social ca și mine, și că deși era suficient de atrăgătoare ca să fie plăcută, nu era atât de copleșitor de atrăgătoare încât să tulbure.

La un moment dat mi-am pus în gând să mă uit mai atent și, în funcție de eventualele indicii, să avansez câteva remarci.

Dar lucrul care mi-a dat planurile peste cap a fost faptul că, uitându-se înspre farfuria de supă de peste drum de mine, ochii mei au observat că în supă picura ceva neașteptat. Fără zgomot, sau sunet, sau vreun indiciu de nefericire, lacrimile izvorau din ochii ei și cădeau în supă.

Eram uluit. I-am aruncat pe furiș o privire rapidă. Lacrimile încetară curând, ea reuși să le rețină și își mânca supa. Am spus, absolut impardonabil, dar irezistibil:

— Ești îngrozitor de nefericită, nu-i așa?

— Sunt o proastă și jumătate! Mi-a răspuns cu aprindere.

Niciunul din noi nu mai vorbi. Chelnerul luă farfuriile de supă. Ne puse în față niște porții minuscule de plăcintă cu carne și ne servi dintr-un monstruos platou cu varză. La asta adăugă doi cartofi copti, cu aerul că ne face o favoare aparte.

M-am uitat pe fereastră și am făcut o remarcă despre peisaj. Am continuat cu câteva observații despre Cornwall. Am spus că nu-l cunoașteam bine. Ea îl cunoștea? Ea îmi spus da, îl cunoștea, acolo trăia. Am comparat Cornwall-ul cu Devonshire, și cu Wales-ul, și cu coasta de est. Nimic din conversația noastră nu însemna ceva. Totul era menit să ne facă să trecem peste faptul că ea se făcuse vinovată de plânsul într-un loc public, iar eu fusesem vinovat că îl observasem.

Abia după ce am ajuns la cafea și i-am oferit o țigară pe care a acceptat-o, ne-am întors de unde pornisem.

I-am spus că îmi pare rău că fusesem atât de stupid, dar că nu mă putusem abține. Ea mi-a spus că trebuie că o considerasem o tâmpită.

— Nu, am spus. M-am gândit că ai ajuns la capătul puterilor. Asta a fost, nu?

— Da, asta a fost, a spus ea și a adăugat cu înverșunare: E umilitor să ajungi într-un așa hal de autocompătimitate încât să nu-ți pese ce faci sau cine te vede!

— Dar dumitale ți-a păsat. Te căzneau din greu să te stăpânești.

— De fapt, n-am urlat, dacă asta vrei să spui.

Am înterbat-o cât de rea era situația.

Mi-a răspuns că era destul de rea. Ajunsese la capătul puterilor și nu știa ce să facă.

Cred că deja sesizam asta. Avea un aer de disperare încordată. Nu aveam de gând să o las să plece de lângă mine cât timp se afla în starea aceea. I-am spus:

— Haide, povestește-mi despre ce e vorba. Eu sunt un străin, și unui străin poți să-i spui anumite lucruri. Nu contează.

— Nu e nimic de povestit în afara faptului că am făcut o harababură cumplită din toate – din toate, absolut.

I-am spus că probabil nu era chiar atât de rău. Vedeam că avea nevoie să fie liniștită. Avea nevoie de o nouă viață, de un nou curaj, avea nevoie să se ridice din jalnica mlaștină a îndurării și suferinței și să stea iar pe picioarele ei. Nu aveam nici cel mai mic dubiu că eu eram persoana cea mai calificată s-o ajut să facă asta... Da, așa s-a și întâmplat.

S-a uitat la mine cu îndoială, ca un copil nesigur. Apoi, și-a descărcat sufletul.

În mijlocul povestirii a apărut chelnerul cu nota de plată. M-am bucurat că aceasta era masa a treia. Nu aveam să ne zorească să ieșim din vagonul restaurant. Am adăugat zece șilingi la nota mea de plată, și chelnerul s-a înclinat discret și s-a topit.

Am continuat s-o ascult pe Jennifer.

Avusese o viață nemiloasă. Rezistase în fața lucrurilor cu un curaj incredibil, dar fuseseră prea multe lucruri, unul după altul, iar ea nu era, fizic vorbind, puternică. Pentru ea, lucrurile merseră tot timpul rău – în copilărie, în adolescență, în căsnicie. Blândețea, impulsivitatea ei o aruncaseră de fiecare dată într-o groapă. Existaseră porțițe de scăpare, dar ea nu profitase de ele – preferase să încerce să scoată maximum dintr-o treabă proastă. Și când lucrul ăsta dăduse greș și i se prezentase o porțiță de scăpare, aceasta fusese o porțiță proastă, și ea se pomenise într-o încurcătură mai rea ca niciodată.

Pentru tot ce se întâmplase, se învinuia pe ea. Inima mi s-a încălzit în fața acelei trăsături plăcute din ea – nu judeca pe nimeni, nu avea nici un resentiment pentru cineva. „Trebuie să fi fost într-un fel vina mea...”, sfârșea ea de fiecare dată.

Îmi venea să urlu: „Dar n-a fost vina ta! Nu vezi că ești o victimă – că întotdeauna vei fi o victimă cât timp adopți atitudinea asta fatală de a dori să îți asumi vina pentru toate?”

Era adorabilă așa cum stătea acolo, îngrijorată și amărâtă și învinsă. Cred că atunci, uitându-mă la ea peste masa îngustă, am știut că asta așteptasem. O așteptam pe Jennifer... nu Jennifer ca o posesiune, ci s-o fac pe Jennifer să fie iar stăpână pe viață, s-o văd pe Jennifer fericită, s-o văd iarăși întregă.

Da, atunci am știut... deși abia multe săptămâni după aceea am recunoscut în fața mea însumi că eram îndrăgostit de ea.

Nu am plănit să ne reîntâlnim. Cred că ea credea cu adevărat că nu aveam să ne mai întâlnim. Eu știam contrariul. Îmi spusese numele ei. Când în cele din urmă am părăsit vagonul restaurant, mi-a spus, foarte dulce:

— E momentul să ne spunem adio. Dar te rog să mă crezi că n-am să te uit niciodată și n-am să uit ce ai făcut pentru mine. Eram disperată – absolut disperată.

I-am luat mâna și i-am spus adio, dar știam că nu era adio. Eram atât de sigur de asta încât aș fi acceptat de bună voie nici măcar să încerc să o regăsesc. Întâmplarea făcea ca niște prieteni ai ei să fie prieteni cu mine. Nu

i-am spus, dar ar fi fost simplu s-o regălesc. Ce era ciudat, era faptul că nu ne întâlnisem mai înainte.

Am reîntâlnit-o peste o săptămână la un cocteil la Caro Strangeway. Iar după aceea, n-a mai existat nici o îndoială. Amândoi știam ce se întâmplase cu noi...

Ne întâlneam și ne despărțeam și iar ne întâlneam. Ne întâlneam la petreceri, în casele altora, ne întâlneam în restaurante mici și liniștite, luam trenul și ne duceam la țară și ne plimbam într-o lume care era toată o ceață strălucitoare de extaz ireal. Am mers la un concert și am auzit-o pe Elizabeth Schumann cântând „Și pe poteca pe care pașii noștri vor hoinări, ne vom întâlni, vom uita pământul și, pierduți în visare, vom cere cerului să unească o dragoste pe care pământul nu o să o mai despartă vreodată...”

Și, în timp ce ieșeam în zgomotul și aglomerația din Wigmore Street, am repetat ultimele cuvinte ale cântecului lui Strauss „în iubirea și extazul fără sfârșit...” și ochii mei i-au întâlnit pe ai ei.

Ea a spus: „Oh, nu, nu pentru noi, Hugh...”

Iar eu i-am spus: „Ba da, pentru noi...”

Pentru că, așa cum i-am subliniat eu, trebuia să trecem împreună prin restul vieții...

Ea mi-a spus că nu putea să dea cu piciorul la toate în felul ăsta. Soțul ei, știa ea, nu avea să consimtă s-o lase să divorțeze de el.

— Dar el ar divorța de tine?

— Da, presupun că da... Oh, Hugh, nu putem continua ca până acum?

Nu, nu puteam, am spus eu. Așteptasem, o urmărisem luptându-se să se întoarcă la sănătate și înțelepciune. Nu voisem să o las să se căznească să ia decizii până când nu era din nou făptura veselă și fericită pe care o crease Natura. Ei bine, reușisem. Era iarăși puternică – puternică fizic și mental. Și trebuia să luăm o hotărâre.

N-a fost simplu. Ea a avut tot felul de obiecții ciudate, imprevizibile. În principal, ceea ce o făcea să șovăie eram eu și cariera mea. Pentru mine asta ar fi însemnat concedierea. Da, am spus eu, știam asta. Mă gândisem bine, și nu conta. Eram tânăr, puteam face și altceva decât să predau.

Ea a început atunci să plângă și a spus că nu și-ar fi iertat-o niciodată dacă, din cauza ei, aveam să-mi distrug viața. I-am spus că nimic nu mi-o putea distruge, decât ea, dacă mă părăsea. Fără ea, i-am spus, viața mea ar fi fost sfârșită.

Am avut o mulțime de suișuri și coborâșuri. Ea părea să-mi accepte punctul de vedere, apoi, dintr-o dată, când nu mai eram cu ea, retracta. Vedeți voi, ea nu avea pic de încredere în ea.

Totuși, puțin câte puțin, a ajuns să-mi împărtășească vederile. Între noi nu era doar pasiune – era mai mult de atât. Acea armonie a minții și gândurilor – acea încântare din mințile care vin una în întâmpinarea celeilalte.

În cele din urmă recunosc că aveam dreptate, că ne aparținem unul altuia. Ultima ei apărare căzuse.

— E adevărat! Oh, Hugh, nu știu cum poate fi. Cum pot să însemn cu adevărat pentru tine ce spui tu că însemn? Și totuși, nu mă îndoiesc.

Treaba era testată - dovedită. Ne-am făcut planuri, necesarele planuri lumești.

Era o dimineață rece și însorită când m-am trezit și mi-am dat seama că în ziua aceea începea noua noastră viață. De acum înainte eu și Jennifer aveam să fim împreună. Până în acest moment nu îmi permiseseam s-o cred pe Deplin. Mă temusem mereu că ciudata și morbida ei neîncredere în capacitatea ei avea s-o facă să dea înapoi.

Chiar și în această ultimă dimineață a vechii vieți am simțit nevoia să fiu singur. Am sunat-o.

— Jennifer...

— Hugh...

Glusul ei catifelat avea în el un mic tremur... Era adevărat. Am spus:

— Iartă-mă, iubito. Trebuia să-ți aud glasul. E oare adevărat totul.

— Totul e adevărat...

Urma să ne întâlnim la Northolt Aerodrome. M-am îmbrăcat fredonând, m-am bărbierit cu grijă. În oglindă am văzut o față pe care n-am recunoscut-o, aproape, din cauza fericirii năroade ce se citea pe ea. Asta era ziua mea! Ziua pe care o așteptam de treizeci și opt de ani. Am luat micul dejun, am verificat biletele, pașaportul. Am coborât la mașină. Harriman era la volan. I-am spus că voiam să conduc eu, și că el putea să stea în spate.

Am cotit din Mews în șoseaua principală. Mașina făcea slalom prin trafic. Aveam timp berechet. Era o dimineață superbă - o dimineață minunată creată anume pentru Hugh și Jennifer.

Camionul ieși cu patruzeci de mile la oră din drumul lateral - nici vorbă să fie văzut sau evitat - nici o greșeală de șofat - nici o reacție greșită.

Șoferul camionului era beat, mi s-a spus după aceea... dar ce puțin contează de ce se întâmplă un lucru!

Camionul a lovit din plin Buick-ul din lateral, 1-a făcut fărâme, frizându-mă sub resturi. Harriman a murit.

Jennifer a așteptat la aeroport. Avionul a plecat... eu n-am venit...

Capitolul II Nu prea are rost să descriu ce s-a întâmplat apoi. În primul rând, n-a existat nici o continuitate. Au existat confuzie, întuneric, durere... Hoinăream fără încetare prin ceea ce mi se părea niște coridoare lungi, subterane. Din când în când îmi dădeam seama ca prin ceață că eram într-o. Secție de spital. Eram conștient de prezența doctorilor, a surorilor cu bonete albe, de mirosul antisepticilor, de fulgerarea instrumentelor de oțel...

Treptat am început să-mi revin... exista mai puțină confuzie, mai puțină durere," dar fără gânduri privitoare la persoane sau locuri. Animalul aflat la durere cunoaște doar durerea sau încetarea durerii, el poate să nu se concentreze pe nimic altceva. Medicamentele, care ușurează suferința fizică, dezorientează mintea, sporind impresia de haos.

Dar au început să apară și perioade de luciditate și a sosit momentul când mi s-a spus că avusesem un accident.

Înțelegerea'a venit ultima – înțelegerea neajutorării mele, înțelegerea stării mele de infirmitate... Pentru mine nu mai exista viață ca bărbat printre bărbați.

Au venit să mă vadă rudele – fratele meu, stângaci, cu limba împiedicată, neștiind ce să spună. Nu fuseserăm niciodată foarte apropiați. Nu puteam să-i vorbesc despre Jennifer.

Dar la Jennifer mă gândeam. Când starea mea s-a mai îmbunătățit, mi-au fost aduse scrisorile. Scrisori de la Jennifer...

Doar strict familia mea avusese voie să mă vadă. Jennifer nu avusese nici un drept. Practic vorbind, ea îmi fusese numai prietenă.

Nu vor să mă lase să vin, iubitul meu Hugh, scria ea... Am să viu de îndată ce mă vor lăsa. Toată dragostea mea. Concentrează-te asupra însănătoșirii. Jennifer.

Și alta:

Nu fi îngrijorat, Hugh. Nimic nu contează atâta timp cât n-ai murit. Asta e tot ce contează. Vom fi curând împreună – pentru totdeauna. A ta, Jennifer.

I-am scris că nu trebuie să vină. Ce mai aveam acum să-i ofer eu lui Jennifer?

Abia după ce am ieșit din spital și mă aflam în casa fratelui meu am revăzut-o pe Jennifer. Toate scrisorile ei sunaseră la fel. Ne iubeam! Chiar dacă nu aveam să-mi revin niciodată, trebuia să fim împreună. Ea avea să aibă grijă de mine. Mai era încă loc de fericire – nu fericirea la care visaserăm, totuși fericire.

Și deși prima mea reacție a fost să retez fără milă nodul și să-i spun lui Jennifer: „Pleacă, și să nu te mai apropii de mine”, am șovăit. Pentru că, la fel ca și ea, credeam că legătura dintre noi nu era doar legătură trupească. Toate încântările tovarășești spirituale aveau să fie încă ale noastre. Categorie că pentru ea ar fi fost bine să plece și să mă uite, dar dacă nu voia să plece?

A trecut mult timp până am cedat și am lăsat-o să vină. Ne-am scris în mod frecvent, și scrisorile noastre erau adevărate scrisori de dragoste. Erau înflăcărate, aveau un ton eroic...

— Și așa, în cele din urmă, am lăsat-o să vină.

Ei bine, a venit.

Nu i s-a dat voie să stea prea mult. Am știut amândoi atunci, presupun – dar n-am vrut s-o recunoaștem. A venit din nou. A venit și a treia oară. După aceea, pur și simplu n-am mai putut suporta. A treia ei vizită a durat zece minute, dar mi s-a părut o oră și jumătate! Nu mi-a venit să cred când, după aceea, m-am uitat la ceas. N-am nici o îndoială că și ei i „se păruse tot atât de lungă...

Pentru că, vedeți voi, nu aveam nimic să ne spunem...

Da, exact așa... Nimic mai mult decât exact.

Există vreo amărăciune care să semene cu amărăciunea unui paradis înșelător? Toată comuniunea aceea dintre mințile noastre, gândurile noastre care săreau să se completeze, prietenia noastră, camaraderia noastră: iluzii – nimic decât iluzii. Între mine și Jennifer nu existase decât atracția cărnii, din care izvorâse întreaga țesătură monstruoasă a autoînșelării. Existase doar

pasiune și numai pasiune, iar descoperirea mă facea să-mi fie rușine, mă îndurera, mă aducea în punctul de a o urî și pe ea cum mă uram pe mine. Ne-am uitat unul la altul cu dezolare, întrebându-ne fiecare în felul nostru ce se întâmplase cu miracolul în care crezuserăm atât.

Ea era o tânără arătoasă, vedeam asta. Dar când vorbea mă plictisea. Și eu o plictiseam. Nu mai puteam discuta despre nimic cu vreo plăcere.

Ea își tot reproșa întreaga poveste, iar eu îmi doream să n-o fi făcut. Părea inutil și puținel isteric. Mi-am spus în sinea mea: „De ce naiba trebuie să facă atâta tevatură?”

Când a plecat a treia oară, mi-a spus în felul ei luminos:

— Voi veni din nou foarte curând, iubitele.

— Nu, am spus. Nu veni.

— Dar firește că am să vin. Glasul ei era găunos, nesigur.

I-am spus cu sălbăticie:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jennifer, nu te mai preface! S-a terminat - s-a terminat totul!

Ea a spus că nu s-a terminat, că nu știa la ce mă refer. Avea de gând să își petreacă viața îngrijindu-mă, și aveam să fim foarte fericiți. Era pornită pe autosacrificare, lucru care m-a făcut să văd roșu în fața ochilor. De asemenea, mă neliniștea faptul că ea avea să facă ceea ce spunea. Probabil că avea să fie întotdeauna acolo, sporovăind, încercând să fie amabilă, rostind remarci prostești... Am intrat în panică - o panică născută din slăbiciune și boală.

Am țipat la ea să plece imediat. A plecat, arătând înspăimântată. Dar în ochii ei am văzut ușurare.

Când mai târziu cumnata mea a intrat să tragă draperiile, i-am spus:

— S-a terminat, Teresa. A plecat... a plecat... Nu o să se mai întoarcă, nu-i așa? %

Teresa mi-a răspuns cu glasul ei liniștit:

— Nu, nu se va mai întoarce.

— Tu crezi, Teresa, că boala mă face să văd lucrurile... greșit?

Teresa știa ce voiam să spun. Mi-a spus că, după părerea ei, o boală ca a mea are tendința să te facă să vezi lucrurile așa cum sunt în realitate.

— Vrei să spui că acum o văd pe Jennifer așa cum e de fapt?

Teresa îmi spuse că nu se referea deloc la asta. Era imposibil ca eu să știu mai bine acum decât înainte cum era Jennifer în realitate. Dar acum știam exact ce efect avea Jennifer asupra mea, dincolo de faptul că eram îndrăgostit de ea.

Am întrebat-o ce părere avea despre Jennifer.

Mi-a spus că întotdeauna gândise că Jennifer era atrăgătoare, drăguță, și deloc interesantă.

— Crezi că e foarte nefericită? Am întrebat cu morbiditate..

— Da, Hugo, cred.

— Din cauza mea?

— Nu, din cauza ei.

— Se tot învinuiește pentru accidentul meu. Spune întruna că dacă nu m-aș fi dus să mă întâlnesc cu ea, nimic nu s-ar fi întâmplat. Totul e atât de stupid!

— Da, este.

— Nu vreau să se frământă din pricina asta. Nu vreau să fie nefericită, Teresa.

— Zău, Hugh, spuse Teresa. Lasă-i fetei ceva!

— Ce vrei să spui?

— Ei îi place să fie nefericită. Nu ți-ai dat seama de asta?

Cumnata mea are o limpeziciune rece în gândire pe care eu o găsesc foarte deconcertantă.

I-am spus că afirmația ei era nesuferită.

Teresa mi-a spus îngândurată că probabil era, dar ea nu crezuse, de fapt, că mai conta acum.

— Nu mai trebuie să îți spui povești cu zâne. Lui Jennifer i-a plăcut întotdeauna să stea și să se gândească ce prost a ieșit totul. Ea clocește treaba asta și se frământă – dar dacă îi place să trăiască așa, de ce să nu trăiască? Știi, Hugh, nu poate să-ți fie milă de o persoană decât dacă e și autocompătimită la mijloc. Unei persoane trebuie să-i fie milă de sine înainte ca ție să-ți fie milă de ea. Mila a fost întotdeauna punctul tău slab. Din cauza ei nu vezi limpede lucrurile.

Am găsit o satisfacție de moment în a-i spune Teresei că era o femeie odioasă. Ea mi-a spus că, probabil, era.

— Ție nu-ți pare rău niciodată pentru cineva.

— Ba da, îmi pare. Îmi pare rău pentru Jennifer, întrun fel.

— Și eu?

— Nu știu, Hugh.

Am întrebat-o sarcastic:

— Faptul că sunt o epavă mutilată care nu mai are pentru ce trăi nu te afectează deloc?

— Nu știu dacă îmi pare rău sau nu pentru tine. Asta înseamnă că ai să iei viața de la capăt, trăind-o dintr-un unghi total diferit. S-ar putea să fie foarte interesant., I-am spus Teresei că era inumană, și ea a ieșit zâmbind.

Îmi făcuse foarte mult bine.

Capitolul III La scurt timp după aceea ne-am mutat în St Loo, în Cornwall. Teresa tocmai moștenise acolo o casă de la o mătușă. Doctorul îmi recomandase să plec din Londra. Fratele meu Robert este pictor și are ceea ce majoritatea oamenilor crede că e o viziune pervertită a peisajului. În război, ca cea mai mare parte a artiștilor, se ocupase de agricultură. Așa că totul se potrivea foarte bine.

Teresa s-a dus și a pregătit casa și, după completarea cu succes a unui teanc de formulare, am fost transportat acolo cu o ambulanță specială.

— Care e treaba pe aici? Am întrebat-o pe Teresa în dimineața următoare sosirii mele.

Tereza era bine informată. Existau, mi-a spus ea, trei lumi separate. Era un vechi sat de pescari, grupat în jurul portului, cu case înalte cu acoperișuri

de țiglă înălțându-se de jur împrejur, și anunțuri scrise în flamandă, franceză, precum și în engleză. Dincolo de el, împrăștiată în lungul coastei, se afla excrescența modernă turistică și rezidențială. Hoteluri mari și luxoase, mii de mici bungalouri, căsuțepensiune – toate foarte aglomerate și active pe timp de vară, și liniștite iarna. În al treilea rând, era St Loo Castle, peste care era stăpână o văduvă bătrână, lady St Loo, un nucleu al încă unui alt fel de viață cu ramificații întinzându-se prin ulițe șerpuitoare la case ascunse în văi alături de bisericile lumii vechi. Comitatul, de fapt, a spus Teresa.

— Și noi ce suntem? Am întrebat.

Teresa mi-a spus că și noi eram „comitatul”, pentru că Polnorth House aparținuse mătușii ei, domnișoara Amy Tregellis, și era al ei, al Terese'i, prin moștenire și nu prin cumpărare, așa că și noi aparțineam de comitat. Am înțeles că a aparține de comitat era un fel de rang social ce nu putea fi acordat veneticilor.

— Chiar și Robert? Am întrebat. În ciuda faptului că e pictor?

Asta, recunoscuse Teresa, avea să fie ceva mai greu de înghițit. Erau prea mulți pictori în St Loo în lunile de vară.

— Dar el e soțul meu, spuse cu măreție Teresa, și, în plus, mama lui a fost o Bolduro din ramura Bodmin.

Am invitat-o atunci pe Teresa să ne spună ce urma să facem în noua casă – sau, mai degrabă, ce avea ea să facă. Rolul meu era clar. Eu eram spectatorul.

Teresa a spus că avea să participe la toate activitățile locale.

— Adică?

Teresa a spus că se gândea în principal la politică și grădinărit, dar și la unele „cauze bune” susținute de organizațiile de femei.

— Dar în primul rând politică, a spus ea. În definitiv, în orice clipă vor veni peste noi alegerile generale.

— Te-a interesat vreodată politica, Teresa?

— Nu, Hugh, nu m-a interesat. Întotdeauna mi s-a părut inutil să-mi bat capul cu ea. M-am mulțumit să votez candidatul care, după toate probabilitățile, părea să facă mai puțin rău.

— O politică admirabilă, am îngânat.

Dar acum, spuse Teresa, avea să-și dea toată silința ca să ia politica în serios. Trebuia, firește, să fie conservatoare. Nimeni care stăpânea Polnorth House nu putea fi altceva, și răposata domnișoară Amy Tregellis s-ar fi răsucit în mormânt dacă nepoata căreia îi lăsase moștenire comorile ei i-ar fi votat pe laburiști.

— Dar dacă tu crezi să Partidul Laburist e un partid mai bun?, V-

— Nu cred, spuse Teresa. Nu cred că e vreo deosebire între ele. - -

Nimic nu putea fi mai cinstit decât asta, am spus.

După două săptămâni de la instalarea noastră la Polnorth House, lady St Loo ne-a făcut o vizită.

Le-a adus cu ea pe sora ei, lady Tressilian, pe cumnata ei, doamna Bigham Charteris, și pe nepoata ei, Isabella.

După plecarea lor, i-am spus Teresei pe un ton fascinat că nu putea fi adevărat.

Pentru că, vedeți voi, erau exact așa cum trebuia să fie cineva ieșit din St Loo Castle. Era ca desprinse dintr-un basm. Cele trei Vrăjitoare și Fecioara Vrăjită.

Adelaide St Loo era văduva celui de al șaptelea baron. Soțul ei fusese ucis în Războiul Burilor. Cei doi fii ai ei muriseră în războiul de la 1914-1918. Nu lăseseră în urmă nici un fiu, dar cel mic lăsase o fiică, Isabella, a cărei mamă murise când o născuse. Titlul revenise unui văr, pe atunci rezident în Noua Zeelandă. Al nouălea lord St Loo fu prea încântat să închirieze castelul bătrânei văduve. Isabell crescuse acolo, urmărită de paznicele ei, bunica și cele două mătuși. Sora văduvă a lui lady St Loo, lady Tressilian și cumnata ei văduvi, doamna Bigham Chartris, au venit să locuiască cu ea. Împărțeau cheltuielile, făcând astfel posibil ca Isabella să fie crescută în ceea ce bătrânele doamne considerau a fi casa ei de drept. Aveau toate peste șaptezeci de ani, și aveau ceva din înfățișarea a trei ciori negre. Lady St Loo avea o față lată și osoasă, cu un nas vulturesc și o frunte înaltă. Lady Tressilian era dolofană și avea o față mare și rotundă, și ochi mici care licăreau. Doamna Bigham Chartris era slabă, înfățișarea lor dobândise un fel de efect edwardian, ca și cum, pentru ele, timpul rămăsese în loc. Purtau bijuterii, cam murdare, neîndoielnic veritabile, prinse pe ele în locuri nepotrivite. De regulă erau în formă de semilună, potcoavă sau stea.

Așa arătau cele trei doamne bătrâne de la St Loo Castle. Cu ele a venit Isabella – o foarte blondă reprezentantă a unei fecioare vrăjite. Era înaltă și subțire, avea fața lungă și subțire și fruntea înaltă, și un păr drept, de un blond Cenușiu. Semăna aproape incredibil cu o siluetă desprinsă dintr-un vitraliu pictat într-o epocă timpurie. Nu putea fi numită drăguță, nici atrăgătoare, dar avea ceva care aproape că putea fi numit frumusețe – numai că era o frumusețe dintr-un timp de mult apus – o frumusețe care nu corespundea deloc ideii moderne de frumusețe. În ea nu exista pic de animație, nu avea nici un farmec al coloritului, nici o neregularitate a trăsăturilor. Frumusețea ei era frumusețea severă a bunei structuri – a bunei formații osoase. Avea un aspect medieval, sever și auster. Însă fața ei nu era lipsită de caracter; avea ceva pe care l-aș putea descrie doar ca noblețe.

După ce i-am spus Teresei că bătrânele doamne nu puteau fi reale, am adăugat că nici fata nu era reală.

— Prințesa întemnițată în castelul ruinat? A sugerat Teresa.

— Exact. Ar fi trebuit să vină aici pe un armăsar alb ca laptele, nu într-un Daimler vechi. Am adăugat cu curiozitate: Mă întreb la ce s-o gândi ea.

Căci Isabella vorbise foarte puțin în timpul vizitei oficiale. Șezuse foarte dreaptă, cu un zâmbet dulce, cam visător. Răspunsese politicos la toate remarcile de ordin general care îi fuseseră adresate, dar nu prea am nevoie să întrețină conversația întrucât bunica și mătușile ei monopolizaseră majoritatea discuției. Mă întrebam dacă faptul că venise o plictisea, sau era interesată de ceva nou apărut în St Loo. Mam gândit că viața ei trebuie să fi fost monotonă.

Am întrebat curios:

— N-a fost mobilizată deloc în timpul războiului? A stat tot timpul acasă?

— Are doar nouăsprezece ani. A șofat pentru Crucea Roșie de aici de când a terminat școala.

— Școala? Eram uimit. Vrei să spui că a fost la școală? La o școală-internat?

— Da. La St. Ninian.

Eram mai mult decât surprins. Căci St. Ninian era o școală scumpă și la zi, un stabiliment care se mândrea cu vederile lui moderne. Nu era în nici un sens o școală la modă, de „șlefuire”.

— Ți se pare uimitor? Întrebă Teresa.

— Da, chiar mi se pare, am spus încetșor. Fata asta îți dă impresia că n-a fost niciodată plecată de acasă, că a fost crescută într-un mediu medieval care n-are nici o legătură cu secolul douăzeci.

Teresa dădu din cap îngândurată.

— Da, știu ce vrei să spui.

Aici interveni și Robert. Asta dovedea, spuse el, că singurul mediu care conta era mediul de acasă – asta și firea ereditară.

— Mă întreb, totuși, la ce se gândește ea, am spus.

— Poate că nu gândește, a spus Teresa.

Am râs la cuvintele Teresei. Dar în mintea mea am continuat să îmi pun întrebări în legătură cu fata asta ciudată.

La vremea aceea sufeream de o conștientă aproape morbidă privind propria-mi stare. Întotdeauna fusem o persoană sănătoasă și athletică; îmi displicuseră lucrurile precum boala sau aspectul diform, ba chiar și să mi se atragă atenția asupra lor. Fusesem capabil de milă, da, dar mila fusese întotdeauna însoțită de o ușoară repulsie.

Iar acum eu eram un subiect care inspira milă și repulsie. Un invalid, un infirm, un om zăcând pe un pat, cu membrele răsucite și cu o pătură trasă peste el.

Așteptam, cu sufletul strâng, reacția celorlalți în fața stării mele. Indiferent care era ea, în mod invariabil mă deranja dureros. Privirea scurtă, compătitoare și amabilă îmi părea oribilă. Nu mai puțin oribil era tactul evident al cuiva care se prefăcea că mă consideră un om absolut normal, că nu observase la mine nimic neobișnuit. Dacă n-ar fi fost voința de fier a Teresei, m-aș fi închis în camera mea și N-aș fi văzut pe nimeni. Dar Teresei nu e ușor să i te împotrivești atunci când își pune ceva în minte. Era hotărâtă să mă împiedice să devin un pusnic. A reușit să-mi sugereze, fără vorbe, că izolându-mă și făcând din mine un mister ar fi fost o formă de autoreclamă. Știam ce făcea și de ce făcea asta, și cu toate astea am reacționat. M-am decis să-i demonstrez că puteam să suport – indiferent de ce era vorba! Compătimitate, tact, extrema amabilitate dintr-un glas, evitarea conștientă a oricărei referiri la boală sau accident, prefăcătoria că eram ca orice alt bărbat – le-am îndurat pe toate cu o figură impenetrabilă.

Reacția bătrânelor doamne la starea mea nu mi se păruse prea stânjenitoare. Lady St Loo adoptase linia evitării pline de tact. Lady Tressilian, genul matern, nu se putuse abține să nu manifeste o compasiune maternă. Doamna Bigham Chartris, mai brutală ca gen, dovedise că era conștientă de starea mea doar controlându-se destul de evident, atunci când vorbise de sporturile sângeroase. (Amărăta de ea, nu trebuia să pomenească de vânătoare sau asmuterea copoilor!)

Numai fata, Isabella, mă surprinsese prin faptul că era naturală. Se uitase la mine fără vreo sugestie că trebuie să-și ia repede privirea de la mine. Mă privise de parcă mintea ei mă înregistra împreună cu ceilalți din cameră și cu mobila. Bărbat, peste treizeci de ani, infirm... Un articol dintr-un catalog – un catalog care nu avea nici o legătură cu ea.

După ce terminase cu mine, ochii ei trecură la pianul mare, iar apoi la statueta Calului Tang ce stătea pe o masă. Calul Tang păru să-i stârnească un oarecare interes. M-a întrebat ce era.

I-am spus.

— Îți place? Am întrebat-o.

Ea se gândi cu atenție înainte să răspundă. Spuse, dând monosilabei multă greutate, de parcă era importantă, „Da”.

M-am întrebat dacă era înapoiată mintal.

Am întrebat-o dacă îi plăceau caii.

* Mi-a spus că asta era primul pe care îl vedea.

— Nu, am spus eu, mă refer la caii adevărați.

— Oh, înțeleg. Da, îmi plac. Dar nu-mi permit să vânez.

— Ți-ar plăcea să vânezi?

— Nu cine știe ce. Și pe aici nu prea ai unde.

Am întrebat-o dacă practica sporturi de apă și mi-a răspuns că da.

Atunci lady Tressilian a început să-mi vorbească despre cărți, și Isabella se cufundă în tăcere. Am observat că avea o artă foarte dezvoltată – arta de a se odihni. Putea rămâne nemișcată. Nu fuma, nu își încrucișa picioarele, nu și le legăna, nu-și găsea de lucru cu mâinile, nu își aranja părul. Stătea absolut nemișcată și dreaptă în scaunul cu spătar înalt, cu mâinile în poală – mâini lungi și înguste. Era tot atât de imobilă ca și Calul Tang – el pe masă, ea în scaun. M-am gândit că aveau ceva în comun – erau extrem de decorativi, statici, și aparțineau unei epoci apuse...

Am râs când Teresa a spus că poate fata nu gândea, dar mai târziu mi-a trecut prin minte că s-ar putea să fie adevărat. Animalele nu gândesc – mintea lor e relaxată, pasivă, până când apare o urgență careia trebuie să-i facă față și s-o rezolve în vreun fel. Gândirea (în sensul speculativ al cuvântului) este un proces extrem de artificial pe care ni l-am însușit cu oarecare probleme. Ne facem griji despre ce au făcut ieri, și dezbatem ce avem de făcut azi, și ce se va întâmpla mâine. Însă ieri, azi și mâine există total independent de speculațiile noastre. Pentru noi ele au existat și vor exista, indiferent ce facem în privința asta.

Pronosticurile Teresei privitoare la viața noastră în St Loo au fost deosebit de exacte. Aproape imediat am plonjat până la gât în politică.

Polnorth House era mare și întins, iar Domnișoara Amy Tregellis, cu venitul diminuat de impozite, închisese o aripă a lui, prevăzând-o cu o bucătărie separată. Inițial, lucrul acesta fusese făcut pentru evacuații din zonele bombardate. Dar evacuații, sosiți de la Londra în mijlocul iernii, fuseseră incapabili să înghită ororile de la Polnorth House. În St Loo, ca atare, cu magazinele și bungalourile lui, ar fi putut să îndure viața, dar la o milă de oraș, „în lungul uliței aleia scârboase și întortocheate, plină de noroi, și, n-o să-ți vină să crezi, dragă, fără lumină, și unde oricine poate sări asupra ta din spatele unei tufe, ca să nu mai spun de zarzavaturile toate numai noroi scoase din grădină și de lapte venind direct de la vacă, foarte cald uneori, dezgustător, și niciodată nu ai la îndemână o cutie cu lapte condensat”, era prea mult pentru doamna Price și doamna Hardy și odraslele lor. Au plecat pe furiș în zori luându-și progeniturile, și s-au întors în pericolele Londrei. Erau femei de treabă. Au lăsat locul curat și un bilet pe masă.

„Vă mulțumim, domnișoară, pentru amabilitatea dumneavoastră, și știm că ați făcut tot ce ați putut, dar e prea îngrozitor la țară, și copiii trebuie să meargă pe jos prin noroi la școală. Totuși, vă mulțumim. Sper că am lăsat totul în ordine”.

Ofițerul cu incartiruirea nu mai încercă. La vremea convenită domnișoara Tregellis închirie aripa separată căpitanului Carslake, de orientare conservatoare, care ducea o viață foarte activă în serviciul de pază împotriva raidurilor aeriene și ca ofițer în trupele de gardă ale Ministerului de Interne.

Robert și Teresa fură total de acord ca familia Carslake să continue să locuiască acolo. De fapt, era îndoielnic că i-ar fi putut da afară. Dar asta însemna că o mare parte din activitatea preelectorală se centra în și în jurul lui Polnorth House, precum și în birourile Partidului Conservator din High Street din St Loo. Trebuie să adaug că și căpitanul Carslake era agent electoral conservator.

Teresa, după cum prevăzuse, fu atrasă în vârtej. Conducea mașini, distribuia pliante și încerca să facă propagandă.

Istoria politică recentă a St Loo-ului era nedecisă. Ca stațiune balneară la modă, suprapusă pe un port de pescari, cu împrejurimi agricole, St. Loo era prin tradiție conservator. Dar caracterul lui se schimbase în ultimii cincisprezece ani. Devenise un centru turistic pe timp de vară, cu mici pensiuni. Avea o colonie mare de bungalouri răspândite ca o erupție în lungul stâncilor, locuite de artiști. Oamenii care alcătuiau populația prezentă erau serioși, cu înclinații artistice, cultivați și, în politică, hotărât roz dacă nu roșii.

< în 1943 avuseseră loc aici alegeri anticipate, cauzate de retragerea lui sir George Borrodaile la vârsta de șaiszeci și nouă de ani după un al doilea infarct. Și spre groaza vechilor locuitori, pentru prima dată în istorie, locul în parlament fusese câștigat de un laburist.

— Rețineți, spuse căpitanul Carslake legănându-se pe călcâie în timp ce o pune la curent pe Teresa cu istoria trecută, și pe mine, de altfel, nu spun că n-am căutat-o cu lumânarea.

Carslake era un omuleț slab, brunet, cu aspect cabalin, cii ochi tăioși. Fusesse făcut căpitan în 1918. Era competent în politică și își cunoștea treaba.

Trebuie să înțelegeți că în ce mă privește sunt un începător în politică – nu i-am înțeles niciodată cu adevărat jargonul. Relatarea mea privitoare la alegerile din St Loo este, probabil, extrem de inexactă. Ea are aceeași relație cu realitatea pe care o au copacii pictați de Robert cu copacii adevărați. Copacii din tablourile lui Robert nu seamănă deloc cu copacii din realitate. După părerea mea, nici măcar nu pot fi recunoscuți ca fiind copaci, dar ei sunt ideea lui Robert Despre copaci. Iar relatarea mea despre politica din St Loo este impresia mea despre alegerile politice. Probabil că un politician nu le-ar recunoaște ca atare. Aș spune că am să redau greșit termenii și procedura. Dar pentru mine alegerile au fost doar un fundal neimportant și confuz pentru o siluetă în mărime naturală – John Gabriel.

Capitolul IV Numele lui John Gabriel a fost pomenit prima dată în seara în care Carslake îi explica Teresei că, privitor la rezultatul alegerilor locale anticipate, o căutaseră cu lumâbnarea.

Candidatul Partidului Conservator fusese James Bradwell din Torington Park. Era rezistent al districtului, avea ceva bani, și principii sănătoase. Era un om cu un caracter integru. Avea șaiszeci și doi de ani, era lipsit de patos intelectual sau reacții rapide, nu avea plăcerea vorbirii în public și era neajutorat când era hărțuit cu întrebări.

— Era jalnic pe un podium, spuse Carslake. Absolut jalnic. Ăă și ah ăăm – se bloca pur și simplu. Noi îi scriam discursurile, firește, și, pentru întrunirile importante, întotdeauna aveam un bun vorbitor la îndemână. Acum zece ani ar fi fost în regulă. Un tip bun și cinstit, localnic, integru, și un gentleman. Dar în ziua de azi se cere mai mult decât atât!

— Se cere minte? Am sugerat.

Carslake părea să nu se gândească prea mult la minte.

— Se cere un tip șiret, alunecos, care cunoaște răspunsurile, care intră rapid pe sub piele. Și firește, alegătorii vor pe cineva care să le promită marea cu sarea. Un tip demodat precum Bradwell e prea conștiincios ca să facă așa ceva. El nu o să le spună că toți vor avea case, că războiul se va sfârși mâine, și că toate femeile o să aibă încălzire centrală și mașină de spălat. Și, desigur, pendulul începuse să oscileze. Eram de prea mult timp la conducere. Se cerea o schimbare. Celălalt tip, Wilbraham, era un tip competent, serios, fusese director de școală, era invalid de război, a pedalat pe ce avea să se facă pentru foștii combatanți, și a încins spiritele cu obișnuitele teme ale naționalizării și programelor de sănătate. Ce vreau să spun e că și-a expus foarte bine materialul. A câștigat cu o majoritate de peste două mii. Un lucru ca l 'ț ăsta se întâmpla pentru prima dată în St Loo. Ne-a zguduit zdravăn pe toți. De data asta trebuie să ne prezentăm mai bine. Trebuie să-1 scoatem din cursă pe Wilbrahâm.

— E simpatizat?

— Așa și așa. Nu cheltuiește mulți bani pentru district, dar e conștiincios și are un fel de a fi plăcut. Nu va fi prea ușor să-1 învingem. Trebuie să ne mobilizăm în toată țara.

— Nu credeți că vor câștiga laburiștii?

Înainte alegerilor din 1945 eram neîncrezător cu privire la o astfel de posibilitate.

Carslake a spus că bineînțeles că laburiștii nu vor câștiga, tot comitatul îl susținea puternic pe Churchill.

— Dar în țară nu o să avem aceeași majoritate. Depinde, firește, votul în favoarea liberărilor. Între noi fie spus, doamnă Norreys, nu m-ar mira să asistăm la o mare creștere a voturilor în favoarea liberalilor.

M-am uitat pe furiș la Teresa. Încerca să-și ia figura unei persoane interesate de politică.

Carslake spuse vesel:

— Trebuie să muncim cu toții din greu.

Se uită la mine cu subînțeles. M-am oferit pe loc să expediez scrisori.

— Încă îmi pot folosi brațele, am spus.

Păru imediat încurcat și începu iarăși să se legene pe călcâie.

— Splendid, spuse el. Splendid. Unde ai pățit-o? În Africa de Nord?

I-am spus că o pățisem pe șoseaua Harrow. Asta l-a dat gata.

Stânjeneala lui era atât de acută încât părea materială.

Prinzându-se de un pai, se întoarse spre Teresa.

— Ne va ajuta și soțul dumitale?

Teresa clătină din cap.

— Mă tem că e comunist, spuse ea.

Nici dacă ar fi spus că Robert era un șarpe veninos nu l-ar fi putut tulbura mai mult pe Carslake. Era absolut răvășit.

— Vedeți, explică Teresa, el e artist.

Carslake se mai lumina puțin. Artiștii, scriitorii, alții ca ei mai treacă-meargă...

— Înțeleg, spuse el. Da, înțeleg.

— Și cu asta Robert a scăpat, mi-a spus Teresa după aceea.

I-am spus că era o femeie lipsită de scrupule. Când a venit Robert, Teresa l-a informat despre crezul lui politic.

— Dar eu n-am fost niciodată membru al Partidului Comunist, protestă el. Însă îmi plac ideile lor. Cred că toată ideologia este bună.

— Exact, spuse Teresa. Asta i-am spus și eu lui Carslake. Din când în când îl vom lăsa pe Karl Marx deschis pe brațul fotoliului tău, și așa să fii sigur că nu-ți mai cere nimeni să faci ceva.

— Asta e foarte bine, Teresa, spuse cu îndoială Robert. Dar dacă mă cooptează partea cealaltă?

Teresa îl liniști.

— Nu te vor coopta. Din câte îmi dau eu seama, laburiștii sunt chiar mai înspăimântați de comuniști decât sunt torii*.

— Mă întreb cum arată candidatul nostru, am spus. Căci Carslake fusese cam evaziv pe această temă. Teresa îl întrebase dacă sir James avea să candideze iar, și Carslake clătinase din cap.

— Nu, nu de data asta. Trebuie să dăm o bătălie mare. Nu știu cum va merge. Arăta foarte necăjit. Candidatul nostru nu e de prin părțile astea.

— Cine e?

* Tori = conservatori (lb. Engleză)

— Un anume maior Gabriel. E decorat cu Ordinul Victoria.

— În războiul ăsta? Sau în cel trecut?

— Oh, în ăsta. E foarte tinerel. Are doar treizeci și patru de ani. Are un dosar de război excelent. A primit Ordinul Victoria pentru „Calm neobișnuit, eroism și devotament”. A fost la comanda unei baterii de artilerie grea sub focul constant al inamicului în timpul atacului de la Salerno. Toți din subordinea lui au fost omorâți, și deși rănit, a menținut singur poziția până s-a terminat muniția. Apoi s-a retras spre poziția principală, a ucis mai mulți inamici cu grenade de mână și l-a târât pe singurul supraviețuitor din brigada lui, care era grav rănit, într-un loc sigur. Frumos spectacol, nu? Din păcate, nu-i prea arătos – e un tip mărunț, insignifiant.

— Cum va trece testul platformei publice? Am întrebat.

Fața lui Carslake se luminează.

— Oh, aici e foarte bun. Absolut lunecos, dacă înțelegi ce vreau să spun. Lute ca fulgerul. E bun și la stârnit râsul. O parte din discurs e cam ieftină... O clipă, fața lui Carslake trădă un ușor dezgust. Am intuit că el era un bun conservator, unul autentic, care prefera plictiseala acută amuzamentului ieftin, de efect. Dar la mase merge – oh, da, merge. Firește, a adăugat el, n-are nici un trecut...

— Vrei să spui că nu e din Cornwall? Am întrebat. De unde vine?

— Ca să fiu sincer, habar n-am... Nu vine de nicăieri anume, dacă știi la ce mă refer. O să păstrăm tăcerea în privința asta. Îi dăm tare cu războiul, cu faptele lui de vitejie, tot tacâmul. Poate reprezenta cu brio, să știi, omul de rând – englezul simplu. Firește, nu e genul nostru obișnuit... Mă tem că lady St Loo nu e chiar de acord.

Teresa întreabă cu delicatețe dacă avea vreo importanță ca lady St Loo să fie de acord. Reieși că avea. Lady St Loo era șefa Asociației Femeilor Conservatoare, iar Femeile Conservatoare erau o forță în St Loo. Ele conduceau, ele aranjau, Ele puneau la cale lucrurile, și tot ele, așa spunea Carslake, aveau o mare influență asupra voturilor femeilor. Votul femeilor, spunea el, era întotdeauna o problemă spinoasă.

Apoi se însenină puțin.

— Există un motiv pentru care sunt optimist în privința lui Gabriel, spuse el. Se înțelege cu femeile.

— Dar cu lady St Loo nu?

Lady St Loo, spuse Carslake, s-a purtat foarte corect în privința asta... Ea a recunoscut cinstit că e de modă veche. Dar va susține cu toată inima orice partidul credea că era necesar.

— În definitiv, spuse cu tristețe Carslake, vremurile s-au schimbat. Pe timpuri aveam gentlemani în politică. Acum au rămas extrem de puțini. Aș fi dorit ca tipul ăsta să fie un gentleman, dar nu e, așa că asta e. Dacă nu putem avea un gentleman, e bine că avem măcar un erou.

Ceea ce, i-am spus eu Teresei după plecarea lui, era practic o epigramă.

Teresa a zâmbit. Apoi a spus că îi părea rău pentru maiorul Gabriel.

— Cum crezi că arată? A întrebat ea. De-a dreptul groaznic?

— Nu știu cum arată, dar așa zice că e un tip de treabă.

— Pentru că e decorat cu Ordinul Victoria?

— Nu, nici vorbă. Poți primi Ordinul Victoria doar pentru că ai fost nesăbuit, sau chiar că ai fost pur și simplu tâmpit. Știi, mereu s-a spus că bătrânul Freddy Elton a căpătat Ordinul Victoria pentru că a fost prea prost ca să-și dea seama când să se retragă dintr-o poziție avansată. El habar-n-avea că toți ceilalți plecaseră.

— Nu fi caraghios, Hugh. De ce crezi că acest Gabriel e o persoană cumsecade?

— Pur și simplu pentru că nu-l place Carslake. Singurul om pe care Carslake l-ar plăcea ar fi un tip îngrozitor de scorțos.

|

— Asta înseamnă că nu-l placi deloc pe bietul Carslake!

— Fără „bietul”. Munca asta i se potrivește lui Carslake ca o mănușă. Și ce muncă!

— Crezi că e mai rea ca oricare alta? E o muncă grea.

— Da, asta e adevărat. Dar dacă îți petreci toată viața calculând ce efect are asta asupra aceleia, vei sfârși prin a nu ști ce sunt în realitate asta și aceea.

— Ruptura de realitate?

— Da, nu la asta se reduce până la urmă politica? Ce vor crede oamenii, ce vor susține, ce pot fi făcuți să creadă. Niciodată fapte concrete.

— Oh, câtă dreptate am să nu iau politica în serios! Spuse Teresa.

— Tu întotdeauna ai dreptate, Teresa, i-am spus și i-am trimis o beza.

Eu personal nu l-am văzut pe candidatul conservatorilor până la marea întrunire de la Drill Hali.

Teresa îmi procurase un tip de pat rabatabil de invalid, cu roți, ultimul răcnet al tehnicii. Puteam să fiu scos pe terasă cu el și să stau întins într-un loc adăpostit și înșorit. Mai apoi, pe măsură ce m-am obișnuit cu patul, sau scaunul, dacă vreți, am fost dus, ocazional, în St Loo. Întrunirea de la Drill Hali avea loc după-amiază, și Teresa a aranjat să fiu prezent și eu. Avea să mă amuze, m-a asigurat ea. I-am replicat că avea idei ciudate despre amuzament.

— Ai să vezi că o să te distrezi pe cinste văzându-i pe toți cât de în serios se iau, mi-a spus Teresa. În plus, am să port pălăria.

Teresa, care nu purta niciodată pălărie decât la nunți, făcuse o incursiune până la Londra și se întorsese cu genul de pălărie care, conform spuselor ei, i se potrivea unei femei conservatoare.

— Și cum trebuie să fie o pălărie ca să fie potrivită pentru o femeie conservatoare? Am întrebat.

Teresa îmi răspunse în detaliu.

Pălăria trebuia să fie dintr-un material bun, nu demodată, dar nici prea modernă. Trebuia să stea bine pe cap și nu trebuia să fie frivolă.

Scoase apoi pălăria, și ea era într-adevăr ceea ce spusese Teresa că trebuia să fie.

Și-o puse, iar Robert și cu mine am aplaudat.

— Ea naibii de bună, Teresa, spuse Robert. Te face să arăți serioasă și de parcă ai avea un scop în viață.

Așadar, veți înțelege că gândul de a o vedea pe Teresa stând pe podium cu pălăria pe cap mă ademenea irezistibil spre Drill Hali.

Drill Hali era plin ochi cu persoane în vârstă cu aspect prosper. Toți cei sub patruzeci de ani se bucurau (în mod înțelept, după părerea mea) de plăcerile litoralului. În timp ce scaunul meu de invalid era împins de către un băiat spre o poziție avantajoasă aproape de perete, lângă scaunele din față, mă gândeam la utilitatea acestui tip de întruniri. Era sigur că toți din această sală aveau să-i voteze pe conservatori. Mitingul oponentilor noștri se țineau la Școala de Fete. Probabil că și ei aveau o sală plină, de suporteri consecvenți. Cum era, deci, influențată opinia publică? Prin trucul megafoanelor? Prin întruniri în aer liber?

- Speculațiile fură întrerupte de foiala unui mic grup de persoane care venea spre podiumul pe care nu se aflau decât scaune, o masă, și un pahar cu apă.

Persoanele șușotiră, gesticulară, și, în cele din urmă, se instalară în locurile corespunzătoare. Teresa, cu pălărie, fu împinsă în rândul doi, printre personalitățile de importanță minoră.

Președintele, mai mulți gentlemeni bătrâni și nesiguri pe picioare, vorbitorul de la centru, lady St Loo și alte două femei și candidatul se instalară în rândul din față.

Președintele începu să vorbească cu un glas tremurător, cam plăpând. Îngână platitudini care, practic, erau de neuzit. Era un general foarte bătrân care luptase cu distincție în Războiul Burilor. (Sau poate al Crimeei? M-am întrebat răutăcios). Indiferent în care, trebuie că avusese loc cu mult timp în urmă. Lumea despre care mormăia el nu mai exista... Glasul subțirel și dulceag se opri, izbucniră aplauze spontane și entuziaste. În Anglia, aplauzele sunt întotdeauna oferite unui prieten care a rezistat testului timpului... Toată lumea din St Loo îl cunoștea pe bătrânul general S. Se spunea că era un băiat grozav, din vechea școală.

După cuvintele introductive, generalul S. prezentă adunării un membru al noii școli, candidatul Partidului Conservator, maiorul Gabriel, decorat cu Ordinul Victoria.

Atunci am auzit-o pe lady Tressilian, pe care am descoperit-o pe neașteptate în ultimul scaun din rândul de lângă mine, oftând adânc și suflând acid:

— Păcat că are picioare atât de banale.

Am știut imediat ce voia să spună. Totuși, dacă m-ați întreba ce e banal sau nu la un picior, n-aș fi în stare nici mort să vă spun. Gabriel nu era un bărbat înalt. Aș spune că avea picioare normale pentru înălțimea lui – nu erau nici nepotrivit de lungi, nici nepotrivit de scurte. Costumul lui era bine croit. Cu toate astea, indiscutabil, picioarele acelea îmbrăcate în pantaloni nu erau picioarele unui gentleman. Să stea oare esența rafinamentului în structura și ținuta membrelor inferioare?

Fața lui Gabriel nu-1 trăda, era o față urâtă dar foarte interesantă, cu ochi remarcabili de frumoși. Picioarele îl trădau de fiecare dată.

— Se ridică în picioare, zâmbi (un zâmbet fermecător), deschise gura și vorbi cu un glas plat, cu un ușor accent cockney*.

* cocknev = accent din mahalalele londoneze.

Vorbi douăzeci de minute – și vorbi bine. Nu mă întrebați ce a spus. Aș zice că a spus obișnuitele lucruri – și le-a spus mai mult sau mai puțin în maniera obișnuită. Dar a trecut rampa. Omul ăsta avea ceva dinamic. Uitai cum arăta, uitai că avea un glas urât și cu accent. Căpătai în schimb o impresie puternică de seriozitate – de minte care avea un. Singur scop. Simțeau că tipul ăsta era hotărât să-și dea toată silința. Sinceritate – asta era, sinceritate.

Simțeau, da, că îi păsa. Îi păsa de problema locuințelor, îi păsa de cuplurile tinere care nu își puteau întemeia o gospodărie, îi păsa de militarii care fuseseră mulți ani peste mări și acum se întorseseră acasă, îi păsa de asigurarea siguranței industriale, de stăvilirea șomajului. Ținea cu disperare să-și vadă țara prosperă, pentru că acea prosperitate avea să însemne fericirea și bunăstarea fiecărei părți componente a acelei țări. Când și când, absolut pe neașteptate, lansa un flash de umor ieftin, ușor de înțeles. Erau glume evidente, tocmai pentru că erau atât de familiare. Dar ceea ce conta cu adevărat nu era umorul lui ci seriozitatea lui. Când războiul avea să fie în sfârșit terminat, când Japonia avea să fie scoasă din joc, avea să vină pacea și atunci avea să fie vital să se atace miezul lucrurilor. El, dacă era ales, intenționa să intre în miezul problemelor...

Asta a fost tot. Mi-am dat seama că a fost în întregime o performanță personală. Nu vreau să spun că a ignorat sloganurile partidului, nu le-a ignorat. A spus toate lucrurile concrete, a vorbit despre lider cu admirația și entuziasmul cuvenite, a menționat Imperiul. A fost în întregime corect. Dar erai chemat să susții nu atât candidatul Partidului Conservator cât pe maiorul John Gabriel care avea de gând să rezolve lucrurile, și care ținea, în mod pătimăș, ca ele să fie rezolvate.

Auditoriul îl plăcu. Firește, venise pregătit să-1 placă. Erau conservatori până la unul, dar am avut impresia că l-au plăcut mai mult decât crezuseră că o să-1 placă. Păreau chiar să se trezească un pic. Și mi-am spus în sinea mea, destul de încântat de propria-mi idee: „Firește, omul este un dinam”.

După aplauze, care au fost cu adevărat entuziaste, a fost prezentat vorbitorul de la centru. El a spus toate lucrurile potrivite, a făcut pauzele potrivite, a obținut râsetele potrivite la momentele potrivite. Trebuie să mărturisesc că atenția mea a slăbit.

Întrunirea s-a sfârșit cu obișnuitele formalități.

În timp ce toată lumea s-a ridicat și a început să se prelingă afară din sală, lady Tressilian a venit lângă mine. Avusesem dreptate – era un înger păzitor. A spus cu glasul ei gâfâit, astmatic:

— Dumneata ce crezi? Te rog să-mi spui ce crezi.

— E bun, am spus. Hotărât, e bun!

— Mă bucur mult că gândești așa.

M-am întrebat de ce să fi contat pentru ea părerea mea. Mă lămurii parțial când îmi spuse:

— Știi, eu nu sunt atât de deșteaptă ca Addie sau ca Maud. N-am studiat niciodată cu adevărat politica – eu sunt demodată. Nu-mi place ideea ca un membru în parlament să fie plătit. Niciodată nu m-am obișnuit cu asta. Ar trebui să fie o problemă de a-ți servi țara – nu de a fi recompensat.

— Nu-ți poți permite întotdeauna să-ți servești țara, lady Tressilian, am subliniat eu.

— Nu, știi asta. Nu în ziua de azi. Dar cred că e o rușine. Legiuitorii noștri ar trebui să fie aleși din clasa care nu are nevoie să muncească pentru a trăi, clasa care poate fi cu adevărat indiferentă față de câștig.

M-am întrebat dacă să-i spun: „Draga mea doamnă, dumneata vii direct din Arca lui Noe!”

Dar era interesant să găsești un buzunar al Angliei în care vechile idei mai supraviețuiesc încă. Clasa conducătoare. Clasa guvernantă. Clasa superioară. Toate fraze nesuferite. Și totuși, să fim sinceri, nu există un strop de adevăr în ele?

Lady Tressilian continuă:

— Tatăl meu a fost în parlament, să știi. A fost deputat de Garavissey timp de treizeci de ani. I s-a părut un lucru foarte obositor, dar a considerat că asta era datoria lui.

Ochii mi s-au abătut spre podium. Maiorul Gabriel vorbea cu lady St Loo. Picioarele lui nu se simțeau deloc „în largul lor”. Credea oare maiorul Gabriel că era de datoria lui să candideze pentru parlament? Tare mă îndoiam.

— M-am gândit că părea foarte sincer, spuse lady Tressilian urmărindu-mi privirea. Dumneata nu?

— Tocmai asta m-a izbit.

— Și a vorbit atât de frumos despre dragul domn Churchill... Cred că nu încapе îndoială că toată țara îl susține cu tărie pe domnul Churchill. Nu ești de acord?

Eram de acord. Sau, mai degrabă, credeam că conservatorii aveau să revină la putere cu o mică majoritate.

Teresa a venit lângă mine, și a apărut și băiatul meu, pregătit să împingă.

— Te-ai distrat? Am întrebat-o pe Teresa.

— Da, m-am distrat.

— Ce părere ai despre candidatul nostru?

Nu mi-a răspuns până am ieșit din sală. Apoi a spus:

— Nu știu.

Capitolul V L-am cunoscut pe candidat două zile mai târziu când a venit să discute cu Carslake. Carslake l-a adus la noi, la un pahar.

Au apărut niște probleme legate de activitatea parohială și Teresa a ieșit cu Carslake să le rezolve.

M-am scuzat față de Gabriel că nu puteam să mă ridic, și i-am indicat unde erau băuturile, invitându-l să se servească. Am observat că și-a turnat o țarie, fără sifon.

Mi-a adus-o și pe a mea, spunându-mi:

— Războiul, cumva?

— Nu, Harrow Road. De acum ăsta ajunsese răspunsul meu standard, și găseam un oarecare amuzament în reacțiile diverse care îl urmau. Gabriel se amuză foarte tare.

— E păcat să spui asta, remarcă el. Zici pas unei averi.

— Te aștepți să inventez vreo poveste eroică?

— Să spui doar „Am fost în Africa de Nord”, sau în Burma, sau oriunde chiar ai fost. Ai fost în străinătate?

— Alamein și prin împrejurimi.

— Atunci asta e. Menționează Alamein. E suficient atât, nimeni nu va cere amănunte, își vor închipui că știi despre ce e vorba.

— Merită?

Reflectă o clipă.

— Ei bine, merită la femei. Lor le place la nebunie un erou rănit.

— Știu, am spus cu amărăciune.

— Dădu din cap cu înțelegere.

— Da. Trebuie că ești la pământ uneori. Pe aici sunt o grămadă de femei. Își luă paharul gol. Te deranjează dacă îmi mai torn unul?

L-am îndemnat să se servească.

— Mă duc la cină la castel, explică el. Vrăjitoarea aia bătrână mă bagă în răcori.

S-ar fi putut să fim prieteni foarte buni cu lady St Loo, dar îmi închipui că ea știa foarte bine că nu eram. John Gabriel arareori făcea vreo greșală.

— Lady St Loo? Am întrebat. Sau toate trei?

— Cea bătrână nu mă deranjează. Ea e genul pe care poți să-1 aduci unde vrei, iar doamna Bigham Charteris e practic un cal. Nu trebuie decât să nechezi la ea. Dar muierea aia St Loo e genul care vede prin tine ca prin sticlă. Pe ea nu poți s-o prostești!

— Nici n-aș încerca.

Gabriel continuă gânditor:

— Știi, când dai de un aristocrat adevărat ești mort. Nu poți face nimic.

— Nu cred că te înțeleg.

El zâmbi.

— Ei bine, într-un fel, sunt în tabăra greșită.

— Vrei să spui că, în politică, nu ești un adevărat conservator?

— Nu, nu. Vreau să spun că nu sunt genul lor. Lor le plac, nu se pot abține să nu le placă, tipii din vechea școală. Firește că în ziua de azi nu prea au de ales, așa că trebuie să se mulțumească cu bolnavi ca mine. Adăugă gânditor: Bătrânul meu era instalator... și nici măcar un instalator foarte bun.

Se uită la mine și îmi făcu cu ochiul. Am rânjit. În clipa aceea am căzut pradă farmecului lui.

— Da, spuse el, locul meu adevărat e printre laburiști.

— Dar dumneata nu crezi în programul lor, nu-i așa?

Mi-a răspuns cu nonșalanță.

— Oh, eu nu am crezuri. La mine este o problemă de pur interes.

Trebuie să am o slujbă. Războiul e ca și terminat, curând lucrurile vor reintra în matca lor. Întotdeauna M-am gândit că mi-aș putea face un nume în politică. Să vezi dacă nu o să fie așa.

— Deci de asta ești conservator? Preferi să fii în partidul care va fi la putere?

— Doamne Sfinte! Doar nu crezi că vor câștiga conservatorii?

I-am spus că eram convins că vor câștiga. Cu o mică majoritate.

— Prostii, spuse el. Laburiștii vor mătura toată țara, cu o majoritate zdrobitoare.

— Dar atunci... dacă asta crezi...

M-am oprit.

— De ce nu vreau să fiu de partea învingătorilor? A rânjit. Dragul meu, de asta nu sunt în Partidul Laburist. Nu vreau să fiu înghițit de mulțime. Locul meu e în opoziție. În definitiv, ce e Partidul Conservator? Luat în mare, e cea mai îmbâcsită adunătură de gentlemani ineficienți amestecați cu afaceriști fără simț practic. Sunt neajutorați. N-au o platformă program, sunt trecuți toți de șazeci de ani. Oricine cu cât de câtă abilitate va sări în ochi de la o poștă. Urmărește și ai să vezi. Am să țâșnesc ca o rachetă.

— Dacă ai să intri în parlament?

— Oh, nici vorbă că am să intru.

L-am privit curios.

— Chiar crezi?

Rânji din nou.

— Dacă nu-mi dau în petic. Am și eu punctele mele slabe. Dădu pe gât restul din pahar. În principal femeile. Trebuie să mă țin departe de femei. Pe aici, n-o să fie greu. Deși există o bucățică bună la St Loo Arms. Ai dat de ea? Ochii îi căzură pe trupul meu mutilat. Scuze, firește că nu. Adăugă cu ceea ce părea un simțământ autentic: Nenorocită soartă.

Era primul semn de compasiune care nu mă revolta. Venea cât se poate de firesc.

L-am întrebat:

— Spune-mi, îi vorbești așa și lui Carslake?

— Tâmpitul ăla? Doamne Sinte, nu!

De atunci m-am tot întrebat de ce din prima dupăamiază Gabriel alesese să fie atât de sincer cu mine. Concluzia la care am ajuns este că se simțea foarte singur. Dădea un spectacol foarte bun, dar nu prea avea ocazia să se relaxeze între acte. Și mai știa că un invalid imobil sfârșește întotdeauna prin a accepta rolul de ascultător. Eu aveam nevoie de distracție. John Gabriel era foarte dornic să-mi furnizeze distracția ducându-mă în culisele vieții lui. În plus, era din fire un om sincer.

L-am întrebat curios cum se purta lady St Loo cu el.

— Minunat, spuse el. Absolut minunat – fi-i-ar ochii ai dracului! Asta e una din căile prin care îmi intră pe sub piele. Nu ai nimic de care să te legi, își

cunoaște bine lecția. Babornițele astea dacă vor să fie necioplite, apăi sunt atât de necitoplite încât îți taie răsuflarea, iar dacă nu vor, nici nu le poți face să fie.

M-am mirat puțin de vehemența lui. Nu înțelegeam de ce conta atât pentru el faptul că o doamnă bătrână ca lady Loo era sau nu nepoliticoasă cu el. De bună seamă că ea nu conta câtuși de puțin. Ea aparținea unei epoci apuse.

I-am spus-o și mi-a aruncat o privire piezișă.

— N-ai cum să înțelegi, îmi spuse el.

— Nu, cred că n-aș putea să înțeleg.

Îmi spuse foarte liniștit:

— Mă consideră un gunoi.

— Dragă colega!

— Felul în care se privesc... Se uită prin tine. Tu nu contezi. Nu ești acolo. Pentru ele, nu ești. Ești doar băiatul cu ziarele, sau băiatul care aduce peștele.

Am știut atunci că trecutul lui Gabriel era încă viu. Mai persista încă amintirea vreunei bătălii față de fiul instalatorului.

Mi-a luat vorba din gură.

— Oh, da, spuse el. O știu. Am conștiință de clasă. Le urăsc pe femeile astea din. Clasa de sus. Mă fac să simt că orice aș face n-am să ajung acolo - că pentru ele am să rămân mereu un gunoi. Vezi dumneata, ele știu foarte bine ce sunt eu de fapt.

Eram uimit. Acea întrezărire de resentiment profund era total neașteptată. În el exista ură - o ură adevărată și implacabilă. M-am întrebat ce anume incident din trecut mai fermenta încă în subconștientul lui John Gabriel.

— Știu că ele nu contează, spuse el. Știu că vremea lor a apus. Ele trăiesc, pe cuprinsul întregii țări, în case care stau să se dărâme, din venituri care s-au redus practic la zero. Multe din ele abia dacă au ce mânca. Trăiesc din legumele din grădină. De cele mai multe ori se ocupă singure de gospodărie. Dar au ceva pe care tu nu-1 ai, n-ai să-1 ai niciodată - un anume afurisit de sentiment de superioritate. Sunt tot atât de bun ca ele, în unele privințe chiar mai bun, dar când sunt cu ele nu mă simt așa.

Se întrerupse și râse scurt.

— Nu mă băga în seamă. Nu fac decât să dau drumul la supapă. Se uită pe fereastră. Un castel din turtă dulce - trei corbi care croncăne - și o fată ca un băț, atât de îngâmfată că nu găsește o vorbă să-ți spună. E genul care simte un bob de mazăre prin toate saltelele.

Am zâmbit. - - întotdeauna am fost de părere că „Prințesa și Bobul de Mazăre” e un basm cam exagerat, am spus.

El se agăță de un cuvânt.

— Prințesa! Așa se poartă, așa o tratează. Ca cineva cu sânge regal ieșit dintr-o poveste. Dar ea nu e prințesă, e o fată obișnuită în carne și oase.

Teresa și Carslake se întoarseră în acel moment. La un moment dat Carslake și Gabriel plecară.

— Aș fi vrut să nu plece, spuse Teresa. Mi-ar fi plăcut să stau de vorbă cu el.

— Am senzația că o să-1 vedem destul de des, am spus.

Ea se uită la mine.

— Te interesează, spuse ea. Nu-i așa?

Am reflectat.

— Este pentru prima dată, spuse Teresa, pentru primaprima dată de când am venit aici când văd că te interesează ceva.

— Trebuie că înclinația mea spre politică e mai mare decât am crezut.

— Oh, nu e vorba de politică. Te interesează omul ăsta.

— E categoric o personalitate dinamică, am recunoscut. Păcat că e atât de urât.

— Presupun că e urât. Adăugă gânditoare: Deși e foarte atrăgător.

Eram uluit.

Teresa spuse:

— Nu te uita așa la mine. Este atrăgător. Orice femeie ți-ar spune-o.

— Ei bine, mă uimești. Nu m-aș fi gândit de loc că e genul de bărbat pe care femeile îl găsesc atrăgător.

— Te-ai fi înșelat.

Capitolul VI A doua zi Isabella Charteris veni la căpitanul Car-

— Tmslake cu un bilet de la lady St Loo. Eu eram pe terasă, la soare.

După ce dădu biletul, se întoarse pe terasă și, la un moment dat, se așeză lângă mine pe o bancă de piatră...

Dacă ar fi lady Tressilian aș fi suspectat amabilitatea față de un amărât de infirm, dar Isabella nu era câtuși de puțin preocupată de mine. Șezu un timp într-o tăcere absolută. Apoi spuse că îi plăcea soarele.

— Și mie, am spus. Totuși, nu ești prea bronzată.

— Eu nu mă bronzez.

Pielea ei era încântătoare în lumina clară - avea o albeață de magnolie. I-am observat ținuta mândră a capului, înțelegeam de ce Gabriel o numise prințesă.

Gândul la el m-a făcut să spun:

— Maiorul Gabriel a luat aseară cina cu noi, nu-i așa?

— Da.

— Ai fost la întrunirea ținută de el la Drill Hali?

— Da.

— Nu te-am văzut.

— Stăteam în rândul al doilea.

— Ți-a plăcut?

Ea reflectă.

— Nu.

— Atunci de ce te-ai dus?

Se gândi din nou o clipă înainte de a răspunde.

— E unul din lucrurile pe care trebuie să le facem.

Eram curios.

— Îți place să trăiești aici? Ești fericită?

— Da.

M-a izbit dintr-o dată cât de ciudat era să primești răspunsuri monosilabice. Majoritatea oamenilor elaborează.

Răspunsul normal ar fi: „îmi place la nebunie să fiu la mare”, sau „Aici e casa mea...” sau „îmi place la țară”... Fata asta se mulțumea să spună „Da”. Dar acel „Da” era plin de forță. Însemna cu adevărat da. Era o consimțire fermă și hotărâtă. Ochii i se îndreptaseră spre castel și pe buze îi apăruse un zâmbet ca o părere.

Am știut atunci de cine îmi amintea. Semăna cu acele fecioare de pe Acropole din secolul al cincilea I. C. Avea același zâmbet diafan, nepământesc...

Așadar, Isabella Charteris era fericită să trăiască la castel cu trei femei bătrâne. Șezând aici la soare, privind spre castel, era fericită. Aproape că simțeam fericirea tăcută și încrezătoare care o stăpânea. Și, pe neașteptate, mi s-a făcut frică-frică pentru ea.

— Întotdeauna ai fost fericită, Isabella?

Dar cunoșteam răspunsul înainte ca el să vină, cu toate 'că ea se gândi puțin înainte de a spune „Da”.

— Și la școală?

— Da.

Nuștiu de ce dar nu mi-o puteam imagina pe Isabella la școală. Nu semăna câtuși de puțin cu un produs obișnuit al unui pension englezesc.

Pe terasă veni în fugă o veveriță maronie. Se ridică în două lăbuțe și se uită la noi. Vorbi un timp pe limba ei, apoi țâșni și urcă într-un copac.

Am avut brusc sentimentul că un univers caleidoscopic se răsturnase, alcătuiind un nou model. Ce vedeam eu acum era modelul unei lumi sensibile în care existența era totul, gândul și speculația nimic. Aici erau dimineață și seară, zi și noapte, mâncare și băutură, frig și căldură - mișcare, scop, conștientă care totuși nu știa că era conștientă. Asta era lumea veverițelor, a ierbiilor verzi răsărind și înălțându-se cu perseverență, a copacilor, trăind și respirând. Și, ciudat, și eu, epava unui bărbat, îmi puteam găsi locul în această lume...

Pentru prima dată de la accident am încetat să mă răzvrătesc... amărăciunea, frustrarea, conștientă morbidă de propria-mi stare mă părăsiră. Nu mai eram Hugh Norreys, azvârlit de pe poteca bărbăției lui active și pline de scopuri. Eram Hugh Norreys, infirmul, conștient de razele soarelui, de o lume care respira, de ritmul propriei mele respirații, de faptul că asta era o zi din eternitate care își urma drumul spre somn...

Sentimentul nu dură. Dar preț de câteva clipe cunoscușeam o lume de care aparțineam. Am bănuț că era lumea în care trăia mereu Isabellay^

I Capitolul VII Cred că trecuseră o zi sau două după ce o fetiță căzuse în golful St Loo. Niște copii se jucaseră pe marginea cheiului și, în timpul jocului, unul din ei se împiedicase și căzuse cu capul în jos în apa aflată la cincisprezece metri. Fluxul se afla la jumătate și în golf adâncimea apei atinge cam patru metri.

Maiorul Gabriel, care la vremea aceea trecea întâmplător pe chei, n-a ezitat. S-a aruncat imediat după copilă. Pe margine s-au adunat vreo douăzeci și cinci de persoane. Coborând pe treptele din capătul celălalt un pescar sări într-o barcă și începu să vâslească spre cei doi. Dar înainte ca să ajungă la ei, un alt bărbat sări în ajutor, dându-și seama că maiorul Gabriel nu știa să înoate.

Incidentul se termină cu bine. Gabriel și copila fură salvați – copila în stare de inconștiență, dar readusă rapid la viață prin respirație artificială. Mama fetiței, într-o criză de isterie acută, se aruncase de gâtul lui Gabriel, mulțumindu-i printre hohote de plâns și binecuvântându-l. Gabriel bagateliză faptul, o bătu ușurel pe umăr și plecă în grabă spre St Loo Arm după haine uscate și împrospătare alcoolică.

În acea zi, mai târziu, Carslake îl aduse la ceai.

— E cel mai curajos gest pe care l-am văzut în viața mea, îi spuse el Teresei. Nici o clipă de ezitare. Putea foarte ușor să se înece – e de mirare că nu s-a înecat.

Dar Gabriel se arată modest și depreciativ.

— A fost o prostie, spuse el, Ar fi. Fost mult mai util dacă mă rezeam după ajutor sau luam o barcă. Necazul e că nu stai să te gândești.

Teresa spuse:

— În una din zilele astea ai să faci prea multe lucruri rezeate.

După ce ea ieși din cameră și Carslake se scuză că are treabă, Gabriel spuse pe gânduri:

— E isteță, nu-i așa?

— Cine?

— Doamna Norreys. Știe cum stau lucrurile. Nu prea poți s-o duci de nas.

Adăugă că va trebui să fie atent. Apoi întrebă:

— M-am prezentat bine?

— La ce te referi?

— La atitudinea mea. A fost cea corectă, nu-i așa? Mi-e fantastic de greu să știu că dacă obțin efectele corespunzătoare, îmi închipui că n-am fost doar un tâmpit. Zâmbi fermecător și adăugă: Nu te superi că te întreb, nu-i așa?

— Chiar trebuie să-ți calculezi efectele? Nu poți să fii pur și simplu natural?

Îmi răspunse gânditor că nu prea ar fi nimerit.

— Nu pot veni aici frecându-mi mâinile și spunând mulțumit „Ce mană cerească!”, nu-i așa?

— Crezi că asta a fost? O mană cerească?

— Dragă colega, mă tot învățeam pe chei așteptând să apară ceva de genul ăsta. Știi dumneata, caii aleargă speriați, clădiri în flăcări, un copil gata să nimerească sub roți. Pentru scopurile care urmăresc să stoarcă lacrimi, copiii sunt cei mai buni. Cu toată zarva care se face prin ziare despre accidente pe șosele ai zice că ai să întâlnești mai la tot pasul un prilej. Dar

nu e așa. Fie este vorba de ghinion, fie copiii din St Loo sunt ai naibii de precauți, brutele mici.

— Doar nu i-ai dat un șiling copilei ăleia să se arunce în golf, nu-i așa? Îmi luă remarca în serios și răspunse că totul se întâmplase absolut firesc.

— În tot cazul, n-aș fi riscat să fac așa ceva. Puștoaica i-ar fi spus probabil mamei ei, și ce m-aș fi făcut atunci?

Am izbucnit în râs.

— Dar e adevărat că nu știi să înoți? L-am întrebat.

— Nu mă țin la suprafață mai mult de trei metri.

— Dar atunci nu ți-ai asumat un risc enorm? Puteai ușor să te îneci.

— Îmi închipui că puteam... dar ascultă, Norreys, nu le poți avea pe amândouă. Nu poți să faci pe eroul dacă nu ești pregătit să fii erou. Oricum, era o mulțime de lume prin preajmă. Nimeni nu voia să se ude, firește, dar cineva tot ar fi făcut ceva. Ar fi făcut-o pentru puștoaică, dacă nu pentru mine. Tipul care a sărit după mine a înhățat puștoaica, iar cel cu barca a ajuns înainte ca să mă duc la fund. În orice caz, respirația artificială te aduce în fire dacă nu te-ai înecat de tot.

Rânjetul deosebit de cuceritor i se răspândește pe față.

— Totul e al naibii de prostesc, nu-i așa? Oamenii, adică, sunt al naibii de proști. Am să mă aleg cu mai multă glorie că m-am aruncat după puștoaică fără să știu să înot, decât dacă aș fi intrat în apă după ea și aș fi salvat-o după metoda științifică a salvamarilor. Acum o grămadă de oameni se vânzolesc de colo-colo spunând cât de curajos am fost. Dacă ar avea cât de cât minte ar spune că am fost de-a dreptul tâmpit, ceea ce e adevărat. Tipul care chiar a făcut trucul – cel care s-a aruncat după mine și a salvat puștoaica – nu o să se aleagă nici pe jumătate din gloria cu care m-am ales eu. El e un înotător de prima mână. Și-a stricat un costum bun, bietul amărât, și nu i-a fost deloc ușor cu mine și cu puștoaica agățându-ne de el. Dar nimeni nu va privi lucrurile în felul ăsta, în afară, poate, de cei ca sora dumitale, dar ca ei nu sunt mulți. Foarte bine că nu sunt. Ultimul lucru pe care ți-l dorești în alegeri e o mulțime de oameni care rumegă lucrurile și își folosesc mințile.

— N-ai avut nici o rețineră înainte de a sări? N-ai simțit o senzație de neliniște în stomac?

— N-am avut timp pentru asta. Eram în al nouălea cer că treaba îmi era oferită pe tavă.

— Nu prea pricep de ce gândești așa, de ce crezi că e nevoie de genul ăsta de afacere spectaculoasă.

Chipul i se schimbă. Deveni mohorât și hotărât.

— Nu-ți dai seama că asta e singura mea avere? Eu nu sunt arătos. Nu sunt un orator de clasă. N-am un trecut solid, n-am influență. Crezi că dacă nu eram decorat cu Ordinul Victoria aș fi fost vreodată desemnat drept candidat al conservatorilor?

— Dar, dragă colega, nu-ți ajunge Ordinul Victoria?

— Dumneata nu înțelegi psihologia, Norreys. O cascadorie prostească precum cea de azi dimineață are un efect mult mai mare decât câștigarea Ordinului Victoria în sudul Italiei. Italia e departe. Ei nu m-au văzut cucerind acel ordin și, din păcate, eu nu le pot povesti despre asta. Convențiile din această țară nu-mi permit s-o fac. Nu, eu trebuie să fiu modest și să îngân că a fost un fleac, că oricine putea s-o facă. Șase tipi din regiment puteau s-o facă – nu mai mulți. Îți trebuie judecată, și calcul și detașare, să știi, și, într-un fel, ajungi să îți placă ce faci.

Rămase tăcut câteva clipe apoi spuse:

— Eram hotărât să obțin Ordinul Victoria când am intrat în armată.

— Dragul meu Gabriel!

Își întoarse spre mine fața mică și urâtă, cu ochii scânteietori.

— Ai dreptate, nu poți spune în mod hotărât că vei obține un lucru ca ăsta. Trebuie să ai noroc. Dar intenționez să încerc. Vedeam în asta marea mea șansă. În viața de zi cu zi n-ai nevoie de bravură. Dar războiul e altfel – în război bravura e pe terenul ei. Nu-mi dau aere că așa și pe dincolo – totul e o problemă de nervi sau glande sau mai știu eu ce. Bravura se rezumă la faptul că nu ți-e frică de moarte. În război, asta îți dă un avantaj enorm în fața celorlalți. Firește că nu puteam fi absolut sigur că șansa mea va veni vreodată. Poți să fii curajos pe tăcute tot războiul și să ieși din el fără o Medalie. Sau poți fi neînfricat la momentul nepotrivit și făcut bucățele fără ca nimeni să-ți mulțumească pentru asta.

— Majoritatea conferirilor Ordinului Victoria s-au făcut post-mortem.

— Oh, știu. Mă mir că n-a fost și cazul meu. Când mă gândesc la gloanțele care zburau în jurul meu, nu-mi vine să cred cum de sunt astăzi aici. Patru m-âu nimerit – niciunul într-un punct vulnerabil. Ciudat, nu? N-am să uit niciodată durerea care mă seca la inimă în timp ce mă târâm cu piciorul rupt. Și cum îmi șiroia sângele din umăr... și îl mai căram și pe Spider James, care nu se mai oprea din înjurat și cântărea o tonă...

Medită un minut, apoi oftă și spuse:

— Mă rog, au fost zile fericite...

Se duse și își turnă un pahar.

— Îți sunt foarte recunoscător că ai spulberat crezul popular că toți eroii sunt modești, am spus.

— E pur și simplu o rușine, spuse Gabriel. Dacă ești un magnat și închei o afacere isteasă, te poți lăuda cu ea și toată lumea te admiră și mai mult. Dacă ești pictor, poți recunoaște că ai pictat un tablou bunicele. Dar chestia asta cu eroul de război... Depinzi de altul. Trebuie să-1 pui pe altul să-ți trâmbițeze faptele de vitejie. Carslake nu e deloc bun la treburi de genul ăsta. Pe el l-a pișcat insecta conservatoare a adevărilor spuse pe jumătate. Țștia nu fac decât să-și atace adversarul, în loc să își trâmbițeze meritele proprii. Medită iar. L-am rugat pe comandantul meu de brigadă să vină săptămâna viitoare aici să vorbească. El ar putea să descrie ce tip nemaipomenit sunt, dar, bine-nțeles, n-am să-i cer s-o facă. E jenant.

— Cu treaba aceea și cu micul incident de azi nu stai prea rău.

— Nu subestima incidentul de azi, spuse Gabriel. Vei vedea. Toată lumea va vorbi din nou de Ordinul Victoria pe care l-am obținut. Binecuvântată fie puștoiacă aia. Mâine am să trec pe la ea și am să-i duc o păpușă sau ceva. Și asta va fi o bună publicitate.

— Am o curiozitate. Spune-mi, te rog, dacă n-ar fi fost nimeni acolo ca să vadă ce s-a întâmplat, te-ai mai fi aruncat după ea?

— Ce rost ar fi avut dacă nu era nimeni să vadă? Ne-am fi înecat amândoi și n-ar fi știut nimeni până când apa nu ne-ar fi scos la suprafață sau ne-ar fi aruncat pe mal.

— Deci, te-ai fi dus acasă și ai fi lăsat-o să se înece?

— Nu, bineînțeles că nu. Drept cine mă iei? Sunt omenos. Aș fi luat-o la fugă ca un nebun spre trepte și aș fi pescuit-o și și-ar fi revenit. Aș fi făcut totul ca s-o salvez. Îmi plac copiii. Adăugă: Crezi că Ministerul Comerțului o să-mi dea niște cupoane în plus pentru îmbrăcămintea pe care miam stricat-o? Nu cred că am să mai pot purta costumul ăla. A intrat de tot la apă. Departamentele astea guvernamentale sun zgârcite.

Ne-am despărțit pe această notă practică.

Am făcut zeci de speculații cu privire la John Gabriel. Nu mă puteam hotărî dacă omul îmi plăcea sau nu. Oportunismul lui evident mă dezgustă, franchețea lui era atrăgătoare. În ceea ce privește acuratețea părerilor sale, am avut curând o amplă confirmare a felului corect în care judecase el opinia publică.

Lady Tressilian fu prima care îmi împărtăși părerile ei. Îmi adusese câteva cărți.

— Știi, îmi spuse ea gâfâind, întotdeauna am simțit că maiorul Gabriel are cu adevărat ceva bun în el. Asta o dovedește, nu?

— În ce sens?

— Nu s-a gândit la risc. A sărit direct în apă cu toate că nu știe să înoate.

— N-a prea ajutat la nimic nu-i așa? Adică, n-ar fi putut salva copila dacă nu primea ajutor.

— Nu, dar n-a stat să gândească. Ceea ce admir este impulsul curajos, lipsa calculului.

Aș fi putut să-i spun că a existat calcul din belșug. Ea continuă, fața rotundă îmbujorându-i-se ca a unei fete:

— Tare admir un bărbat cu adevărat curajos! Doamna Carlake, o femeie pisicoasă și debordantă care nu-mi plăcea, era absolut înnebunită de entuziasm.

— Cel mai curajos gest de care am auzit vreodată. Mi s-a spus că faptele de vitejie ale maiorului Gabriel în război au fost pur și simplu incredibile. Nu știa câtuși de puțin ce era frica. Toți oamenii lui îl venerau. Dosarul lui e plin de fapte de eroism. Comandantul lui de brigadă vine aici joi. Am să-1 îmboldesc fără rușine să povestească. Firește că maiorul (Gabriel s-ar supăra dacă ar ști ce intenționez – el e atât de modest, nu-i așa?

— Asta e impresia pe care reușește s-o dea, categoric, am spus.

Ea nu observă nici o ambiguitate în vorbele mele.

— Dar eu cred din tot sufletul că acești minunați băieți ai noștri n-ar trebui să își ascundă strălucirea. Ar trebui să se cunoască toate lucrurile splendide pe care le-au făcut. Bărbații sunt atât de muți! Cred că e de datoria femeilor să răspândească lucrurile astea. Actualul nostru parlamentar, Wilbraham, n-a ieșit din biroul lui tot războiul.

Ei bine, presupun că John Gabriel ar fi spus că ideile ei erau cele potrivite, însă mie nu-mi plăcea doamna Carslake. Cu tot entuziasmul ei, ochii săi mici erau meschini și plini de calcul.

— Păcat, nu-i așa, că domnul Norreys e comunist, spuse ea.

— Fiecare familie are oaia ei neagră.

— Ei au niște idei îngrozitoare, atacă proprietatea.

— Atacă alte lucruri, am spus. Mișcarea de rezistență din Franța e în mare măsură comunistă.

Asta a cam desumflat-o pe doamna Carslake, și s-a retras.

Doamna Bigham Charteris, venită după niște circulare pe care să le distribuie, și-a expus și ea părerile cu privire la incidentul din golf.

— Trebuie că are în el niște sânge bun.

— Credeți?

— Sigur are.”

— Tatăl lui a fost instalator, am spus.

Doamna Charteris trecu peste asta cu ușurință.

— Mi-am închipuit ceva de genul ăsta. Dar există pe undeva și sânge bun - de la un strămoș îndepărtat, poate... Trebuie să-1 invităm la castel ceva mai des. Am să-i spun lui Adelaide. Ea are uneori o comportare nefericită care îi face pe oameni să se simtă stingheri. Nu l-am văzut niciodată pe maiorul Gabriel în largul lui acolo. Personal, mă înțeleg foarte bine cu el.

— În general pare că e simpatizat.

— Da, se descurcă foarte bine. E o alegere bună. Partidul are nevoie de asta.

Se opri, apoi spuse:

— S-ar putea să fie alt Disraeli.

— Credeți că va ajunge departe.

— Cred că ar putea să ajungă în vârf. Are vitalitate.

Comentariile lui lady St Loo pe marginea afacerii îmi fură aduse de Teresa, care fusese la castel.

— Hm! Spusese ea. A facut-o cu un ochi la galerie, firește...

Am înțeles de ce Gabriel se referea de obicei la lady St Loo ca la o vrăjitoare bătrână și rea.

Capitolul VIII Vremea a rămas frumoasă. Marea parte din timp mi-am petrecut-o pe terasa însorită. În lungul ei erau straturi de trandafiri, iar la capăt o tisă foarte bătrână. De acolo puteam vedea marea și cernelurile lui St Loo Castle, și o puteam vedea pe Isabella traversând câmpul de la castel până la Polnorth House.

Își făcuse un obicei de a veni aproape zilnic la noi. Uneori își aducea și câinele, alteori venea singură. Când venea, zâmbea, îmi dădea bună dimineața și se așeza pe banca de piatră de lângă scaunul meu de invalid.

Era o prietenie ciudată, dar era o prietenie. Ce îmi oferea Isabella nu era amabilitatea față de un invalid, nu era milă, nu era compătimire. Era ceva care, din punctul meu de vedere, era mult mai bun. Era plăcere. Isabella venea și se așeza lângă mine în grădină pentru că mă plăcea. O făcea cu naturalețea și deliberarea cu care ar fi făcut-o un animal.

Când vorbeam, vorbeam în cea mai mare parte despre lucrurile pe care le vedeam: forma unui nor, strălucirea mării, comportamentul unei păsări...

Se întâmplă ca o pasăre să-mi arate o altă fațetă a firii Isabellei. Era o pasăre moartă; se izbise cu capul de geamul ferestrei salonului, și zăcea sub geam, pe terasă, cu picioarele înțepenite patetic, cu ochii închiși.

Isabella o văzu prima, și șocul și groaza ei mă făcură să tresar.

— Uite, spuse ea. E o pasăre... moartă.

Nota de panică din glasul ei mă făcu s-o privesc cu atenție. Arăta ca un cal speriat, iar buzele îi tremurau.

— Ridic-o, am spus.

Clătină din cap cu vehemență.

— Nu pot s-o ating.

— Îți displace să atingi păsările? Am întrebat. Știam că unora le displăcea.

— Nu pot să ating nimic... mort.

Am privit-o lung.

— Mi-e frică de moarte - cumplit de frică. Nu suport să văd nimic mort. Presupun că asta îmi amintește că și eu am să mor într-o zi.

— Cu toții vom muri într-o bună zi, am spus.

— Și nu te deranjează? Nu te tulbură îngrozitor? Să te gândești că te așteaptă moartea... că pe zi ce trece te apropii tot mai mult de ea. Iar într-o zi, se va întâmpla. Sfârșitul vieții.

— Ce fată ciudată ești, Isabella, am spus. N-am știut că gândești în felul ăsta.

Ea spuse cu amărăciune:

— E un noroc, nu-i așa, că sunt fată și nu băiat. În timpul războiului ar fi trebuit să fiu soldat, și m-aș fi făcut de rușine, aș fi fugit... Adăugă liniștită, aproape meditând: Da, e groaznic să fii laș...

Am râs ușor.

— Nu cred că ai fi fost lașă când ar fi venit timpul. Celor mai mulți oameni le e frică să le fie frică.

— Dumitale ți-a fost frică?

— Doamne Sfinte, da!

— Dar când s-a întâmplat a fost... în regulă?

M-am întors cu mintea la un moment anume - încordarea așteptării în întuneric... așteptarea ordinului de înaintare... senzația de greață din stomac...

Am fost sincer.

— Nu, n-aș putea spune că a fost în regulă. Dar am descoperit că puteam să fac față. Altfel, puteam să fac față la fel de bine ca oricare altul.

Vezi dumneata, după un timp ajungi să gândești că nu ești tu cel în care se va opri glonte - poate să fie celălalt camarad, dar nu tu.

— Crezi că așa a gândit și maiorul Gabriel?

I-am plătit lui Gabriel tributul.

— Îmi închipui că Gabriel este unul din pușinii și norocoșii care pur și simplu nu știu ce e frica.

— Da, spuse ea. Așa mă gândeam și eu.

Pe fața ei era o expresie ciudată.

Am întrebat-o dacă întotdeauna îi fusese frică de moarte. Dacă avusese vreun șoc care o îngrozise în mod special.

Clătină din cap.

— Nu cred. Desigur, tatăl meu a fost ucis în război înainte de a mă fi născut. Nu știu dacă asta...

— Da, cred că e foarte probabil. Cred că așa s-ar explica.

Isabella era încruntată. Minte ei era în trecut.

— Când aveam în jur de cinci ani, mi-a murit canarul. Cu o seară înainte nu avea absolut nimic, iar dimineața zăcea în colivie cu picioarele înțepenite - exact ca pasărea asta acum. L-am luat în mână. Se cutremură. Era rece... Se luptă cu vorbele. Nu... nu mai era real... era doar un lucru... nu vedea, nu auzea, nu simțea... nu era acolo!

Și brusc, aproape patetic, mă întrebă:

— Nu crezi că e groaznic că trebuie să murim?

Nu știu ce ar fi trebuit să spun. În loc de un răspuns bine gândit m-am trezit și am trântit adevărul - propriul meu adevăr.

— Uneori este singurul lucru pe care un om trebuie să-1 aștepte cu nerăbdare.

Se uită la mine cu o privire buimacă.

— Nu știu ce vrei să spui...

— Nu? Am întrebat cu amărăciune. Folosește-ți ochii, Isabella. Cum crezi că e viața atunci când ești spălat, îmbrăcat, așezat în capul oaselor ca un prunc, cărat de colo-colo ca un sac de cartofi, o matahală sfărâmată, inutilă și neanimată, zăcând aici la soare, fără să facă nimic și fără să aștepte nimic, fără ceva la care să speră?... Dacă eram un scaun fărâmat sau o masă, m-ar fi aruncat la gunoi, dar pentru că Sunt om îmi pun veșminte civilizate, și îmi aruncă o pătură peste partea cea mai urâtă a epavei și mă scot la soare!

Ochii ei se făcură mari de nedumerire, de întrebări. Pentru prima dată, sau așa mi se păru, nu mai priveau dincolo de mine ci la mine. Erau concentrați asupra mea. Și chiar și atunci nu vedeau și nu înțelegeau nimic - nimic în afară de faptele pur fizice.

Spuse:

— Dar în tot cazul ești la soare... Ești viu. Puteai foarte ușor să fii mort...

— Foarte ușor. Nu înțelegi că îmi dorec să fi fost mort? Nu, nu înțelegea. Pentru ea, eu vorbeam într-o limbă străină.

Spuse aproape cu timiditate:

— Dar - știi că sunt proastă - dar chiar trebuie să ai ceva pentru care să trăiești? Nu poți trăi pur și simplu?

În fața unei asemenea prostii mi-am ținut răsuflarea.

Apoi, în timp ce încercam să mă întorc în scaunul meu, un gest stângaci al meu răsturnă flaconul cu eticheta „aspirină” pe iarbă și, în cădere capacul de desfăcu și tabletele se împrăștiară în toate părțile.

Aproape ca am țipat. Mi-am auzit glasul, isteric, nefiresc, strigând:

— Nu le lăsa să se piardă... oh, adună-le... găsește-le!

Isabella se aplecă și adună cu îndemânare tabletele.

Întorcând capul, am văzut-o pe Teresa ieșind pe terasă. Am strigat în surdina, plângăreț:

— Vine Teresa...

Și atunci, spre marea mea uimire, Isabella făcu ceva de care niciodată nu o crezusem în stare.

Cu un gest rapid dar sigur, își slăbi eșarfa colorată de la gât și o lăsă să alunece în iarbă, acoperind tabletele împrăștiate... în același timp spuse cu un glas firesc și liniștit, de conversație:

— Înțelegi, totul s-ar putea să fie altfel după ce Rupert vine acasă...

Ai fi putut jura că ne aflam în mijlocul unei conversații.

Teresa veni la noi și întrebă:

— Voi doi, ce ziceți de o băutură?

Am sugerat ceva destul de sofisticat. În timp ce se întorcea spre casă, Teresa dădu să se aplece să ridice eșarfa. Isabella rosti cu glasul ei domol:

— Lăsați-o, vă rog, doamnă Norreys. Culoarele arată atât de drăguț pe fundalul ierbii!

Teresa zâmbi și intră în casă.

Rămăsesem uitându-mă lung la Isabella.

— Fată dragă, de ce ai făcut asta?

S-a uitat timidă la mine.

— M-am gândit că nu vrei să le vadă...

— Te-ai gândit bine, am spus întunecat.

În primele zile ale convalescenței mele îmi făcusem un plan.

Întrezăream doar partea dureroasă a stării mele de neajutorare, totala mea dependență de alții. Voiam să am la îndemână o cale de ieșire.

Atâta timp cât îmi injectau morfină, nu puteam face nimic. Dar sosi vremea când morfina fu înlocuită cu prafuri sau tablete de dormit. Asta era șansa mea. La început am înjurat, pentru că mi s-a dat cloral sub formă de praf. Dar mai târziu, când am fost cu Teresa și Robert și îngrijirea medicală era mai puțin frecventă, doctorul mi-a prescris tablete de dormit - seconal, parcă, sau poate să fi fost amital. În orice caz era un aranjament menit să mă facă să mă descurc fără tablete, dar două îmi erau lăsate la îndemână pentru cazul în care nu puteam adormi. Puțin câte puțin mi-am format un stoc. Am continuat să mă plâng de insomnie, și mi se prescriau alte tablete. Am îndurat nopți lungi de durere cu ochii larg deschiși, susținut de cunoașterea faptului că Poarta mea de scăpare se deschidea tot mai larg. Acum deja aveam mai mult decât suficient ca să fac figura.

Și o dată planul meu realizat, nevoia urgentă de el bătu în retragere. Mă mulțumeam să mai aștept un timp. Dar nu intenționez să aștept veșnic.

Preț de câteva minute chinuitoare îmi văzusem planul periclitat, poate chiar complet ruinat. Istețimea Isabellei mă salvase. Ea aduna acum tabletele și le pune la loc în flacon. La sfârșit mi-1 dădu.

Am pus flaconul la locul lui și am oftat adânc.

— Mulțumesc, Isabella, am spus cu simțire.

• Ea nu manifestă nici o curiozitate. Fusesse destul de isteță să își dea seama de agitația mea și să-mi sară în ajutor. Mi-am cerut scuze în gând pentru că o socotisem înapoiată mental. Nu era deloc proastă.

Oare ce credea? Trebuie să-și fi dat seama că tabletele acelea nu erau aspirină.

M-am uitat la ea. N-am văzut nici un indiciu, cât de mic, despre ce gândea. Îmi era foarte greu s-o înțeleg...

Și atunci s-a deșteptat în mine o curiozitate subtilă.

Pomenise un nume...

— Cine e Rupert? Am întrebat.

— Rupert e vărul meu.

— Te referi la lordul St Loo?

— Da. Trebuie să vină curând. Majoritatea războiului a fost în Burma. Se opri, apoi spuse: S-ar putea să vină să locuiască aici... castelul e al lui, să știi. Noi doar l-am închiriat.

— Chiar mă întrebam de ce... ei bine, de ce ai pomenit dintr-o dată de el. '

— Voiam doar să spun ceva repede ca să pară că stăm de vorbă. Se gândi un minut. Presupun că... am vorbit de Rupert pentru că mă gândesc mereu la el./'

Capitolul IX Până acum lordul St Loo fusese un nume, o abstracțiune - stăpânul absent al lui St Loo Castle. Acum intră în ring - o entitate vie. Am început să-mi pun întrebări cu privire la el.

Lady Tressilian veni într-o după-amiază ca să-mi aducă „o carte care m-am gândit că s-ar putea să te intereseze”. Era genul de vorbărie bine scrisă care vrea să te facă să crezi că poți face lumea mai luminoasă și mai bună zăcând pe spate și nutrind gânduri frumoase. Lady Tressilian, ale cărei instincte materne nu-i dădeau pace, mereu îmi aducea câte ceva. Ideea ei preferată era că trebuia să devin scriitor. Îmi aducea documentația a cel puțin trei cursuri prin corespondență pe tema „Cum să-ți faci din scris un mod de existență în douăzeci și patru de lecții”, sau ceva de genul ăsta. Era. Una din acele femei blânde și cumsecade care nu pot lăsa cu nici un chip pe cineva care să sufere singur.

Nu puteam să nu-mi placă de ea, dar puteam, și am facut-o, să caut să-i evit dădăceala. Uneori Teresa mă ajuta, dar alteori nu. Se uita la mine, zâmbea, apoi mă lăsa cu bună știință în voia soartei. Când după aceea mă răsteam la ea îmi spunea că din când în când îmi făcea bine un element iritant.

În această după-amiază anume Teresa era plecată să facă propagandă, așa că n-am avut nici o scăpare.

După schimbul de amabilități de rigoare, eu și lady Tressilian ne-am cufundat în bârfa locală. La acea vreme bârfa locală era politică. Mi-a povestit ce bine mersese întrunirea și cât de bine se descurcase Gabriel în fața hărțuielii cu întrebări. Continuă să vorbească despre ce voia de fapt și cât de groaznic ar fi fost ca totul să fie naționalizat și cât de lipsită de scrupule era partea adversă. Conversația Era practic identică cu cea pe care o avusesem cu trei zile în urmă.

Apoi, după o scurtă pauză, lady Tressilian oftă și spuse ce minunat ar fi dacă Rupert ar veni curând.

— Există vreo șansă în privința asta? Am întrebat.

— A fost rănit, acolo în Burma. E o răutate că ziarele abia dacă pomenesc de Armata a Paisprezecea. A stat un timp în spital, și i s-a acordat o permisiune lungă. Are o grămadă de lucruri de aranjat aici. Noi am făcut tot ce am putut, dar condițiile se schimbă tot timpul.

Am bănuț că din cauza impozitelor și a altor greutăți, lordul St Loo probabil avea să se vadă nevoit în curând să-și vândă o parte din pământ.

— Partea de lângă mare e bună de construit, dar ți se ia să mai vezi răsărind iarăși căsuțe din acelea îngrozitoare.

Am fost de acord că constructorii care amenajaseră East Cliff nu dăduseră pe-afară de sensibilitate artistică.

Lady Tressilian spuse:

— Cumnatul meu, al șaptelea lord St Loo, a dat pământul acelei orașului. El a vrut să fie al oamenilor, dar nu s-a gândit să pună paznici, și, în consecință, primăria l-a vândut pe tot, bucată cu bucată, pentru construcții. A fost un lucru foarte necinstit pentru că nu asta a fost intenția cumnatului meu.

Am întrebat-o dacă lordul St Loo se gândea să vină să locuiască aici.

— Nu știu. N-a spus nimic. Oftă. Sper că da, sper tare mult. Nu l-am văzut de când avea șaisprezece ani. Obișnuia să vină aici în vacanțe când era la Eton. Mama lui era neozeelandeză - o fată foarte fermecătoare. Când a rămas văduvă s-a întors la ai ei și a luat copilul cu ea. Nu poți s-o condamni, și totuși mereu am regretat că băiatul nu a fost crescut de la început pe ceea ce avea să fie domeniul lui. Îmi închipui că atunci când va veni aici o să fie rupt de realitatea locului. Dar nu trebuie uitat, firește, că totul se schimbă... ' Fața ei rotundă și cumsecade arăta amărâtă.

— Noi ne-am dat toată silința. Cheltuielile cu înmormântarea au fost împovărătoare. Tatăl Isabellei a murit în ultimul război. Casa trebuia să fie închiriată. Adunându-ne laolaltă Addie, eu și Maud am reușit s-o închiriem noi -și a fost mult mai bine decât ar fi fost închiriată străinilor. A fost întotdeauna căminul Isabellei.

Chipul i se înmuie în timp ce se aplecă spre mine cu un aer confidențial.

— Aș spune că sunt o bătrână foarte sentimentală, dar am sperat tare mult ca Isabella și Rupert... asta ar fi soluția ideală, vreau să spun...

N-am spus nimic și ea continuă:

— E un băiat tare chipeș – atât de fermecător și afectuos cu noi toate, și întotdeauna părea să nutrească o afecțiune aparte pentru Isabella. Ea avea atunci doar unsprezece ani. Îl urma peste tot, îi era foarte devotată. Eu și Addie ne uitam la ei și ne spuneam una alteia „Măcar dacă”... Maud, firește, o ținea una și bună că erau veri primari și nu se făcea. Dar e drept că Maud privește întotdeauna lucrurile din punctul de vedere al pedigree-ului. O mulțime de veri primari se căsătoresc și asta se dovedește a fi perfect în regulă. Nu e ca și cum am fi o familie romanocatică și ar fi trebuit să obținem dispensă.

Se opri din nou. De data asta fața ei avea o expresie concentrată, intens feminină, expresia pe care o au femeile când sunt puse pe pețit.

— În fiecare an el și-a amintit de ziua ei de naștere. E un lucru înduioșător, nu-i așa? Isabella e o fată tare scumpă, și iubește foarte mult St Loo. Se uită spre crenelurile castelului. Dacă s-ar putea stabili acolo împreună... Am văzut* cum ochii ei se umpleau de lacrimi.

(„Locul ăsta devine mai mult ca niciodată ca un basm”, i-am spus în seara aceea Teresei. „În orice clipă poate sosi un prinț să o ia de soție pe prințesă. Unde trăim? Într-un basm al fraților Grimm?”)

— Vorbește-mi despre vărul dumitale, Rupert, i-am spus Isabellei a doua zi când ședea pe banca de piatră.

— Nu cred că e ceva de spus.

— Spuneai că te gândești la el tot timpul. E chiar adevărat?

Ea reflectă câteva clipe.

— Nu, nu mă gândesc la el. Vreau să spun, el e acolo, în mintea mea. Cred că... într-o bună zi am să mă mărit cu Rupert.

Se întoarse spre mine de parcă tăcerea mea o neliniștea.

— Ți se pare că am spus un lucru absurd? Nu l-am văzut pe Rupert de când aveam unsprezece ani iar el șaisprezece. Atunci a spus că într-o zi o să se întoarcă și o să se însoare cu mine. Întotdeauna am crezut asta... încă mai cred.

— Și lordul și lady St Loo au trăit fericiți până la adânci bătrânețe în castelul de pe malul mării, am spus.

— Crezi că nu se va întâmpla?

Se uita la mine de parcă părerea mea era capitală.

Am inspirat adânc.

— Înclin să cred că se va întâmpla. Seamănă cumva cu un basm.

Am fost readuși cu brutalitate la realitate de apariția neașteptată a doamnei Bigham Charteris.

Avea la ea un pachet voluminos pe care îl trânti lângă ea, cerându-mi cu bruschețe să i-l dau căpitanului Carslake.

— Cred că e în biroul lui, am început, dar ea mă întrerupse.

— Știu, dar nu vreau să mă duc acolo. N-am chef s-o văd pe femeia aceea.

Personal, nu aveam niciodată chef de doamna Carslake, dar din purtarea aproape violentă a doamnei Bigham Charteris am înțeles, că era vorba de ceva mai mult.

Înțelese și Isabella..

— S-a întâmplat ceva, mătușă Maud?

Cu fața rigidă, doamna Bigham Charteris lătră:

— Lucinda a fost călcată.

Lucinda era spanielul maro al doamnei Bigham Charteris, pe care îl iubea ca ochii din cap.

Continuă, vorbind repezit și țintuindu-mă cu ochii glaciali ca să mă împiedice să-mi exprim compătimirea.

— A fugit pe chei - niște afurisiți de turiști care conduc cu viteză prea mare - nici măcar n-au oprit - Vino, Isabella, trebuie să ajungem acasă...

Nu i-am oferit nici ceai, nici compasiune.

Isabella întrebă:

— Unde e Lucy?

— Am dus-o la Burt. M-a ajutat maiorul Gabriel. A fost foarte amabil, chiar extraordinar de amabil.

Gabriel ajunsese la fața locului când Lucinda zăcea scheunând în șosea iar doamna Bigham Charteris era îngenuncheată lângă ea. Îngenunchease și el și pipăise tot corpul câinelui cu degetele îndemânatice. Spuse:

— Există o pierdere de energie la picioarele din spate - s-ar putea să fie o leziune internă. Ar trebui s-o ducem la un veterinar.

— Întotdeauna merg la Johnson, în Polwithen - se poartă minunat cu câinii. Dar e prea departe.

El dădu din cap.

— Cine e cel mai bun veterinar din St Loo?

— James Burt. E deștept, dar e o brută. N-am avut niciodată încredere în el. Bea, să știi. Dar e foarte aproape de aici. Mai bine s-o ducem pe Lucy acolo. Fii atent - s-ar putea să muște.

Gabriel spuse cu încredere:

— Pe mine n-o să mă muște. Îi vorbi liniștitor cățelei: în regulă, fată dragă, trece. Își strecură cu blândețe brațul sub ea. Mulțimea de băieței, pescari și femei tinere cu sacoșe cu cumpărături scotea sunete decompătimire și dădea sfaturi.

Doamna Bigham Charteris spuse întretăiat:

— Cuminte, Lucy, fii cuminte.

Lui Gabriel îi spuse:

— E foarte amabil din partea dumitale. Casa lui Burt este chiar după colț în Western Place.

Era o casă în stil victorian, cu acoperiș de țiglă și o placă uzată din aramă la poartă.

Ușa le fu deschisă de o femeie drăguță în jur de douăzeci și opt de ani care se dovedi a fi doamna Burt.

Aceasta o recunosc pe loc pe doamna Bigham Charteris.

— Oh, doamnă Bigham Charteris, îmi pare nespun de rău. Soțul meu a plecat. La fel și asistentul.

— Când se întoarce?

— Cred că trebuie să vină dintr-o clipă în alta, Firește, programul lui de operații e între nouă și zece sau între două și trei, dar sunt sigură că va face tot ce îi stă în puteri. Ce a pățit câinele? A fost călcat?

— Da, chiar acum - de o mașină.

— Ce ticăloșie! Se merge cu viteză mult prea mare. Aduceți-1, vă rog în sala de operații.

Continuă să vorbească cu glasul ei catifelat, rafinat. Doamna Bigham Charteris rămase lângă Lucinda, mângâind-o. Chipul ei bătut de vreme era răvășit de durere. Nu putea să-i acorde pic de atenție lui Milly Burt care continua să vorbească blând, fără rost, parcă vrând să umple un gol.

La un moment dat spuse că avea să dea telefon la Lower Grance Farm să vadă dacă domnul Burt era acolo. Telefonul era în hol. Gabriel se duse cu ea lăsând-o pe Doamna Bigham Charteris singură cu câinele și cu durerea ei. Era un om cu intuiție.

Doamna Burt formă numărul și recunoscuse glasul de la capătul firului.

— Da, doamnă Whidden, la telefon e doamna Burt. Domnul Burt e acolo?... Da, dacă nu vă -deranjează... Da... Urmă o pauză, apoi Gabriel o văzu înroșindu-se și icnind. Glasul ei se schimbă - deveni nesigur, timid.

— Îmi pare rău, Jim. Nu, bineînțeles...

Gabriel auzea sunetul glasului lui Burt la celălalt capăt, deși nu și ce spunea. Era un glas urât, dominator. Vocea doamnei Burt deveni și mai umilă.

— E vorba de doamna Bigham Charteris... de la castel... câinele ei a fost călcat de o mașină. Da, e aici.

Roși din nou și puse receptorul în furcă, dar nu înainte ca Gabriel să fi auzit glasul de la capătul firului rostind mâniaș:

— De ce n-ai spus așa de la început, proasto?

Fu un moment penibil. Lui Gabriel îi fu milă de doamna Burt, o făptură blândă și drăguță, speriată de bărbatul ăla al pi. Spuse în felul lui sincer și prietenos:

— E foarte generos din partea duminale că te-ai deranjat atât și ai fost extrem de înțelegătoare, doamnă Burt. Îi zâmbi.

— Oh, nici un deranj, domnule maior Gabriel. Sunteți maiorul Gabriel, nu-i așa? Părea un pic emoționată de prezența lui în casa ei. Serile trecute am fost la întrunirea dumneavoastră de la institut.

— Ai fost foarte amabilă, doamnă Burt.

— Și sper să câștigați - de fapt sunt sigură că veți câștiga. Toată lumea s-a săturat până-n gât de domnul Wilbraham. De fapt, el nici nu e de prin părțile astea. Nu e cornwall-ean.

— Nici eu nu sunt.

— Oh, dumneavoastră...

Se uită la el cu niște ochi care cam semănau cu ai Lucindei, capabili să venereze un erou. Și părul lui șaten, un păr castaniu, frumos. Cu buzele întredeschise, se uita la John Gabriel, văzându-1 pe un fundal care nu aparținea unui loc anume - doar o siluetă profilată pe un peisaj de război.

Iar el era atât de natural... atât de amabil... atât de obișnuit!

Gabriel se strădui să stea de vorbă cu ea. Nu voia mai ales ca ea să se întoarcă în cabinet și s-o necăjească pe sărmana bătrână care voia să fie singură cu câinele ei. Cu atât mai mult cu cât era aproape sigur că bietul câine era pe moarte. Păcat, o cățea drăgălașă, și nu mai bătrână de trei sau patru ani. Femeia asta era cumsecade, dar ar fi vrut să-și arate compasiunea vorbind. Ar fi vorbit întruna despre mașini și numărul câinilor omorâți în fiecare an și ce câine frumos era Lucinda și n-ar vrea doamna Charteris o ceașcă de ceai?

Așa că John Gabriel o ținu de vorbă pe Milly Burt, și o făcu să râdă, astfel încât ea își arătă dinții frumoși și o gropiță fermecătoare din colțul gurii. Arăta vioaie și foarte însuflețită când ușa se deschise pe neașteptate și un bărbat îndesat, purtând pantaloni de călărie, păși înăuntru.

Gabriel fu uimit de felul în care soția lui Burt se clătină și se făcu mică.

— Oh, Jim, tu erai! Exclamă ea cu nervozitate. Acesta este maiorul Gabriel.

James Burt dădu scurt din cap și soția lui continuă:

— Doamna Charteris e în sala de operație cu câinele...

Burt o întrerupse.

— De ce n-ai dus câinele acolo și n-ai ținut-o pe ea afară? Tu niciodată n-ai pic de minte.

— S-o rog...

— Am să mă ocup eu de asta.

Trecu pe lângă ea dând-o la o parte cu umărul și intră în sala de operație.

Milly Burt clipi repede ca să-și alunge lacrimile, îl întrebă pe Gabriel dacă nu voia o ceașcă de ceai. Pentru că îi era milă de ea și pentru că îl considera pe soțul ei o brută lipsită de maniere, el spuse că voia. Și așa începu totul.

Capitolul X

Doua zi Teresa o aduse pe doamna Burt în camera d – Acesta e cumnatul meu, Hugh. Hugh, dumneai este doamna Burt, care a avut amabilitatea să se ofere să ne ajute.

„Ne” nu se referea la noi, ci la Partidul Conservator.

M-am uitat la Teresa. Nici n-a clipit. Doamna Burt se uita deja cu jind la mine, cu ochii plini de o compasiune tipic feminină. Dacă uneori îmi pewniteam luxul să-mi plâng de milă, astfel de momente erau absolut corective. În fața compătimirii imperioase din ochii doamnei Burt nu aveam nici o apărare. Ca de obicei, Teresa părăsi camera. <

Doamna Burt se așeză lângă mine și se pregăti de sporovăială. După ce mi-am revenit din starea de conștientă de mine și de crunta nefericire, a trebuit să recunosc că era o femeie de treabă.

Cred din toată inima că toți trebuie să facem tot ce putem pentru alegeri. Mă tem că eu nu pot să fac mare lucru. Nu sunt deșteaptă. Nu pot să merg să le vorbesc oamenilor, dar i-am spus doamnei Norreys că dacă e vorba de vreo activitate bisericască sau de distribuit pliante, asta pot să fac.

Maiorul Gabriel a vorbit splendid la întrunirea de la institut despre rolul pe care îl pot juca femeile. M-a făcut să simt că am fost tare trândavă până acum. E un vorbitor excelent, nu credeți? Oh, am uitat... presupun că dumneavoastră...

Încurcătura ei era înduioșătoare. Se uita consternată la mine. I-am sărit repede în ajutor.

— I-am auzit discursul de deschidere de la Drill Hali. E clar că își obține efectele.

Ea n-a sesizat ironia. Spuse cu entuziasm:

Îl găsesc grozav!

— Tocmai asta vrem noi... ăă... să gândească toată lumea.:¥

— Așa ar și trebui, spuse Milly Burt. Adică... va fi cu totul altfel să avem un om ca acesta să reprezinte St Loo. Un om care abia a fost în armată și a luptat. Domnul Wilbraham e în regulă, firește, dar socialiștii ăștia sunt atât de șubrezi și, la urma urmelor, el e doar învățător sau așa ceva, și seamănă cu o buruiiană, ca să nu mai spun că are un glas atât de afectat. Nu simți că într-adevăr face ceva.

Au ascultat cu un oarecare interes glasul electoratului și am remarcat că John Gabriel făcuse în mod categoric ceva.

Ea se îmbujoră de entuziasm.

— Am auzit că e unul dintre cei mai curajoși oameni din întreaga armată. Se spune ca ar fi putut să cucerească la nesfârșit Ordinul Victoria.

Era evident că Gabriel reușise să obțină publicitatea corespunzătoare. Asta numai dacă era vorba doar de entuziasmul personal al doamnei Burt. Era foarte drăguță cu obrazii ușor îmbujorați și cu ochii căprui luminați de venerația față de erou.

— A venit la noi cu doamna Bigham Charteris, explică ea. În ziua în care câinele ei a fost călcat de mașină. A fost drăguț din partea lui, nu-i așa? Era foarte îngrijorat.

— Probabil că îi plac câinii, am spus.

Era un lucru puțin cam banal pentru doamna Burt.

— Nu, spuse ea. Cred că a făcut-o pentru că e foarte amabil -. Minunat de amabil. Și a vorbit cu atâta naturalețe și atât de frumos! Știți, mi-a fost tare rușine de mine. Vreau să spun, mi-a fost rușine că nu făcusem mai mult pentru cauză. Întotdeauna i-am votat pe conservatori, firește, dar e de ajuns doar să votezi, nu-i așa?

— Asta e o problemă de opinie, am spus.

— Așa că am simțit că trebuie să fac ceva, și am venit să-1 întreb pe căpitanul Carslake ce pot să fac. Am o grămadă de timp liber, să știți. Domnul Burt e foarte ocupat, E plecat toată ziua în afara orelor de operații, și nu avem reț de o clipă ochii ei avură o cu totul altă expresie. Mi-a fost milă de ea. Era genul de femeie care ar fi trebuit să aibă copii. Ar fi fost o mamă bună.

Maternitatea zădărnicită îi era încă zugrăvită pe chip când își abandonă amintirile despre John Gabriel și se concentrează în schimb asupra mea.

— Ați fost rănit la Alamein, nu-i așa? Întrebă ea.

— Nu, am răspuns furios. Pe șoseaua Harrow.
— Oh! Părea derutată. Dar maiorul Gabriel mi-a spus...
— Se prea poate să-ți fi spus. Dar nu trebuie să crezi o vorbă din ce spune el.

Zâmbi cu îndoială. Admise o glumă pe care nu o pricepea.

— Arăți minunat de în formă, spuse ea încurajator.

— Draga mea doamnă Burt, eu nici nu arăt în formă, nici nu mă simt așa.

Ea spuse, foarjțe drăguț:

— Îmi pare îngrozitor de rău, căpitane Norreys.

Înainte să apuc să comit un atentat la viața ei, ușa se deschise și intră Carslake și Gabriel.

Gabriel își jucă foarte bine rolul. Fața i se luminează și veni spre ea.

— Bună, doamnă Burt! E foarte drăguț din partea dumitale că ți-ai oferit ajutorul. E cu adevărat drăguț!

— Oh, zău, domnule maior... nu cred că am să fiu de vreun folos. Dar chiar vreau să ajut cumva.

— Ai să ne ajuți. O să te punem la treabă. Îi luă mâna în a lui și îi zâmbi cu toată fața lui urâtă. Îi simțeam farmecul și magnetismul, și dacă aș fi fost femeie i le-aș fi simțit și mai mult. Ea râse și se îmbujoră.

— Am să-mi dau toată silința. E important, nu-i așa, să dovedim că întreaga țară îi este loială domnului Churchill?

I-aș fi putut spune că mult mai important era să-i fim loiali lui John Gabriel și să-1 alegem cu o mare majoritate.

— Țasta e spiritul, spuse cu însuflețire Gabriel. În ziua de azi femeile sunt cele care au adevărata putere în alegeri. Măcar de am folosi-o.

— Oh, știi, spuse ea cu gravitate. Nu ne pasă suficient.

— Mă rog, spuse Gabriel, în definitiv poate că un candidat nu e mult mai bun decât celălalt.

Doamna Burt fu șocată.

— Oh, domnule maior, dar e o diferență ca de la cer la pământ!

— Da, chiar așa, doamnă Burt, spuse Carslake. Îți spun „eu că maiorul Gabriel o să-i facă paf pe cei de la Westminster., Mi-a venit să spun: „Chiar așa?”, dar m-am abținut. Carslake o luă să-i dea niște pliante sau niște formulare sau ceva, iar Gabriel spuse în timp ceușa se închidea în urma lor:

— Drăguță femeiușcă.

— Hotărât că ai făcut-o să-ți mănânce din palmă.

Se încruntă la mine.

— Las-o mai moale, Norreys. Îmi place doamna Burt. Și mi-e milă de ea. După părerea mea, nu are o viață prea ușoară.

— Poate că nu. Nu arată prea fericită.

— Burt e un diavol și jumătate. Bea foarte mult. Îmi imaginez că poate să fie brutal. Am observat ieri că femeia avea niște vânătăi urâte pe braț. Pun pariu că o caftește. Chestiile de genul ăsta mă fac să văd roșu în fața ochilor.

Eram puțin surprins. Gabriel îmi observă mirarea și dădu cu putere din cap.

— Nu suport treaba asta. Cruzimea mă irită întotdeauna... Te-ai gândit vreodată ce fel de viață pot duce femeile? Și să-și țină gura privitor la asta?

— Bănuiesc că există o rezolvare legală, am spus.

— Nu, Norreys, nu există, decât pentru cazurile extreme. Femeile nu pot decât să sufere în tăcere. Femeile ca doamna Burt n-au nici un ban al lor - unde s-ar putea duce dacă ar pleca de la bărbații lor? Rudelor nu le place să se bage în problemele conjugale, femeile ca doamna Burt sunt complet singure. Nimeni nu va ridica un deget să le ajute.

— Da, asta e adevărat... L-am privit curios. Te-ai ajuns tare?

— Nu mă crezi capabil de puțină compătimire decentă? Îmi place fata asta... Mi-e milă de ea. Aș dori să pot face ceva pentru ea, dar presupun că nu am ce.

M-am foit neliniștit și mișcarea mi-a fost răsplătită cu un junghi dureros. Dar o dată cu durerea fizică a venit o altă durere, mai subtilă, durerea amintirilor. Mă revedeam în tren, mergând din Cornwall la Londra, și urmând lacrimile care cădeau într-o farfurie cu supă...

Așa începuseră lucrurile - nu în felul în care ți-ai imaginat că începuseră. Neajutorarea în fața milei a fost cea care te-a lăsat fără apărarea în fața atacurilor vieții, care te-a condus - unde? În cazul meu într-un scaun de invalid fără nici un viitor în față și un trecut care își bătea joc de mine...

I-am spus brusc lui Gabriel (și în mintea mea exista o legătură deși pentru el trecerea trebuie să fi părut cu adevărat bruscă):

— Ce mai face bucățița bună de la St Loo Arms?

A rânjit.

— Asta e în regulă, băiete. Sunt foarte discret. Cât timp sunt în St Loo mă ocup strict de treaba mea. Oftă. Păcat. Ea este exact genul meu... Dar asta e, nu le poți avea pe toate! Nu trebuie să dezamăgesc Partidul Conservator.

L-am întrebat dacă Partidul Conservator era atât de rigid, și mi-a răspuns că în St Loo era un element puritan foarte puternic. Pescarii, adăugă el, aveau tendința să fie religioși.

— În ciuda faptului că au câte o nevastă în fiecare port?

I 86

— Aștia sunt marinarii, băiete. Nu amesteca lucrurile.

— Vezi să nu le amesteci dumneata, cu tipa de la St Loo Arms și cu doamna Burt.

Se aprinse pe neașteptate.

— Ascultă, încotro bați? Doamna Burt e cinstită - Cât se poate de cinstită. E o puștoaică de treabă.

L-am privit curios.

— E corectă, îți spun. N-ar fi gata de o distracție.

— Nu, am aprobat eu. Dar te admiră foarte mult.

— Oh, asta e Ordinul Victoria și afacerea din golf și diverse zvonuri care circulă.

— Tocmai voiam să te întreb despre asta. Cine răspândește zvonurile astea?

Îmi făcu cu ochiul. T:

— Să-ți spun ceva - sunt foarte utilp.

— Cine le răspândește? Carslake?

Gabriel clătină din cap.

— Nu Carslake. E prea greoi. N-aș avea încredere în el. A trebuit să mă ocup singur de treaba asta.

Am izbucnit în râs.

— Vorbești serios când îmi spui că ai avut tupeul să le wpui oamenilor că ai fi putut să cucerești de trei ori Ordinul Victoria?

— Nu e deloc așa. Mă folosesc de femei - de cele mai puțin dotate cu minte. Ele scot detaliile de la mine - detalii pe care mă codesc să le dau - apoi, când devin groaznic de stânjenit și le implor să nu sufle o vorbă nimănui, ele dau lși povestesc totul prietenelor lor cele mai bune.

— Chiar că n-ai rușine, Gabriel.

— Lupt să câștig alegerile. Trebuie să mă gândesc la cariera mea. Chestiile astea contează mult mai mult decât ducă m-aș zbate să evit judecări de valoare cu privire la ltrife, sau reparații, sau plată egală la muncă egal de proastă. Femeile caută întotdeauna elementul personal.

— Apropo, ce dracu' ai urmărit când i-ai spus doamnei Burt că am fost rănit la Alamein?

Gabriel oftă.

— Presupun că ai deziluzionat-o. Nu trebuia să faci asta, bătrâne. Speculează cât poți o chestie bună. În prezent eroii sunt la mare preț. Mai târziu se vor demoda. Speculează cât mai poți.

— Să recurg la prefecătorie?

— Femeilor nu e deloc nevoie să le spui adevărul. Eu n-o fac niciodată. Vei descoperi că nu le place.

— Dar e cu totul alta să le spui în mod deliberat o minciună. I

— Nu e nevoie să minți. Nu trebuie decât să bombăni: „Prostii... totul e o greșeală... Gabriel trebuia să-și țină gura...” Și pe urmă începi să vorbești despre vreme, sau despre prinderea sardelilor, sau despre ce se gătește în neagra Rusie. Iar fata pleacă cu ochii mari de entuziasm. La naiba, chiar nu vrei deloc să te distrezi?

— Cum mă pot distra eu în prezent?

— Mă rog, îmi dau seama că nu poți să-ți aduci în pat pe cineva... Dar ceva suspine tot sunt mai bune decât nimic. Nu vrei ca femeile să se agite pe seama dumatiale?

— Nu.

— Ciudat, eu aș vrea.

— Mira-m-aș.

Fața lui Gabriel își schimbă expresia. Se încruntă și spuse încetșor:

— Poate că ai dreptate... Presupun că, la o adică, niciunul din noi nu se cunoaște pe sine... Eu cred că îl cunosc bine pe John Gabriel. Dumneata îmi sugerezi că poate nu-l cunosc atât de bine pe cât cred. Fă cunoștință cu maiorul John Gabriel - nu cred că vă cunoașteți...

Începu să se plimbe repede prin cameră. Am sesizat că vorbele mele nimeriseră în plin nu știu ce neliniște adâncă. Arăta ca un băiețel speriat...

— Te înșeli, spuse el. Te înșeli total. Eu chiar mă cunosc. Este singurul lucru pe care chiar îl cunosc. Uneori îmi doresc să nu mă fi cunoscut... Știu exact ce sunt, și de ce sunt în stare. Am grijă să nu-i las pe alții să se prindă. Știu de unde vin și încotro mă duc. Știu ce vreau și am să am grijă să obțin ce vreau. Am elaborat totul cu mare atenție, și nu cred că o să las să-mi scape.

Se gândi câteva clipe. Nu, sunt bine înfipite. Am să ajung unde vreau să fiu!

Sunetul glasului lui îmi stârni interesul. Preț de o clipă am crezut cu adevărat că John Gabriel era mai mult decât un șarlatan – l-am văzut ca pe o forță.

— Deci asta vrei, am spus. Ei bine, poate că ai s-o obții.

— Ce să obțin?

— Puterea. La asta te refereai, nu-i așa?

S-a uitat lung la mine, apoi a izbucnit în râs.

— Doamne Sfinte, nu! Cine crezi că sunt eu, Hitler? Nu vreau putere – n-am deloc ambiția să fiu stăpân peste semenii mei sau peste lume în general. Doamne Dumnezeule, omule, de ce crezi că m-am băgat în afacerea asta? Puterea e o aiureală. Ceea ce vreau eu e o slujbă ușoară. Atâta tot.

L-am privit lung. Eram dezamăgit. Preț de o clipă John Gabriel atinsese proporțiile titanice. Acum se micșorase la loc la mărimea naturală. Se prăvăli într-un scaun și își întinse picioarele. L-am văzut dintr-o dată așa cum era dincolo de farmecul lui – un omuleț meschin, grosier, un omuleț lacom.

— Și puteți mulțumi cerului că doar atât vreau! Spuse el. Oamenii lacomi și care își urmăresc propriul interes nu fac rău lumii. Și ei sunt oamenii potriviți să vă guverneze. Dumnezeu să ajute orice țară care are la putere oameni cu idei! Un om cu o idee va călca în picioare poporul de rând, va înfometa copiii, va frânge femeile, fără ca măcar să observe ce se întâmplă cu ei. Nici măcar n-o să-i pese. Dar un individ egoist și apucător nu va face mult rău – el vrea doar un Colțișor al lui confortabil, și o dată ce l-a căpătat, e total de acord ca și omul de rând să fie mulțumit și fericit. De fapt, îl preferă mulțumit și fericit – asta înseamnă mai puține probleme. Știu foarte bine ce vrea majoritatea oamenilor – nu e mult. Doar să se simtă importanți și să aibă șansa de a o duce un pic mai bine ca celălalt și să nu fie prea ținut în frâu. Reține vorbele mele, Norreys, aici va face Partidul Laburist marea greșală când va ajunge la putere...

— Dacă va ajunge, l-am întrerupt eu.

— Va ajunge, nici o grijă, spuse încrezător Gabriel. Și îți spun unde va greși. Va începe să își manifeste autoritatea. Totul cu cele mai bune intenții. Cei care nu sunt cu adevărat conservatori sunt maniaci. Și Dumnezeu să ne apere de maniaci! E fantastic câtă suferință poate abate asupra unei țări decente, supuse legii, un maniac foarte idealist.

— Asta vrea să însemne, de fapt, că dumneata crezi că știi ce este cel mai bine pentru țară?

— Deloc. Eu știu ce e cel mai bine pentru John Gabriel. Țara va fi la adăpost de experiențele mele pentru că eu am să fiu ocupat să mă gândesc la mine și cum să mă cuibăresc confortabil. Nu mă interesează câtuși de puțin să fiu primministru.

— Mă uimești!

— Să nu faci vreo confuzie, Norreys. Probabil că aș putea deveni prim-ministru dacă aș vrea. E uimitor ce poți face dacă stai doar să studiezi ce vrea să audă poporul și apoi să-i spui! A fi prim-ministru înseamnă o mulțime de griji și muncă. Eu intenționez să-mi fac un nume, atâta tot.

— Și banii de unde vin? Șase sute de lire pe an nu sunt mare lucru.

— Vor trebui să ridice baremul dacă câștigă laburiștii. Să-1 facă, probabil, o mie bătută pe muchie. Dar nu face vreo greșală, există o mulțime de moduri de a face bani într-o Carieră politică - unele pe căi ocolite, altele direct. Și apoi mai există și căsătoria...

— Ți-ai plănuit și căsătoria? Un titlu?

Din anumite motive se înroși.

— Nu, răspunse el cu vehemență. Nu mă însor în afara clasei mele sociale. Oh, da, știu care e clasa mea socială. Eu nu sunt un gentleman.,

— Mai înseamnă ceva cuvântul ăsta în ziua de azi?

— Cuvântul nu. Dar ceea ce reprezintă el este încă la locul lui.

Se uită fix înaintea lui. Când vorbește, glasul îi era meditativ și îndepărtat.

— Îmi amintesc că m-am dus cu tata la o casă mare. El avea ceva de făcut la boilerul de la bucătărie. Eu am rămas afară. A venit o puștoaică și mi-a vorbit. Drăguță puștoaică, un an sau doi mai mare decât mine. M-a dus în grădină - o grădină superbă... fântâni, terase, cedrii mari și iarbă verde ca o catifea. Acolo era și fratele ei. El era mai mic. Ne-am jucat de-a v-ați ascunselea. A fost grozav. Ne-am înțeleș de minune. Și pe urmă î ieșit din casă o dădacă în uniformă, țeapănă toată. Pam, așa o chema pe puștoaică, s-a dus dansând la ea și i-a spus că trebuie să vin și eu la ceai în camera copiilor, că voia să vin și eu la ceai... Parcă văd și acum fața îngâmfată a dădacei, îi aud glasul afectat! „Nu poți să faci astk, dragă. Este doar un băiețel de rând”.

Gabriel se opri. Am fost șocat de ce poate face cruzimea, cruzimea inconștientă, negândită. De atunci tot auzea glasul acela, vedea fața aceea... Fusese rănit până în adâncul inimii.

— Dar ascultă, am spus, nu era mama copiilor. Ființa aia a spus un lucru de joasă speță, pe lângă faptul că a fost o cruzime...

Întoarse spre mine o față albă și sumbră.

— N-ai prins poanta, Norreys. Sunt de acord că o doamnă n-ar fi spus un lucru ca acela, dar treaba e că era Adevărat. Eram un băiețel de rând. Mai sunt încă un băiețel de rând. Am să mor un băiețel de rând.

— Nu fi absurd! Ce contează lucrurile astea?

— Nu contează. Au încetat să mai conteze. De fapt, în ziua de azi, e un avantaj să nu fii gentleman. Lumea strâmbă din nas la acei domni bătrâni și doamne bătrâne de viță nobilă care abia dacă au din ce trăi. Lucrul care ne face snobi în ziua de azi este educația. Educația este fetișul nostru. Dar

necazul e că eu nu voiam să fiu un băiețel de rând. M-am dus acasă și i-am spus tatălui meu: „Tati, când am să mă fac mare vreau să fiu lord. Vreau să fiu lordul John Gabriel”. „Asta n-ai să fii niciodată, mi-a spus el. Ca să fii lord trebuie să te naști lord. Poți să fii făcut pair dacă ajungi destul de bogat, dar nu e același lucru”. Și nu e același lucru. Există ceva... ceva pe care nu pot să-1 am în veci – oh, nu mă refer la titlu. Mă refer la a te naște sigur pe tine... la a ști ce ai să faci și ai să spui, la a nu trebui să nădușești sub guler și a te întreba tot timpul ce gândesc oamenii despre tine, ci doar să te preocupe ce gândești tu despre ei. La a ști că dacă ești ciudat sau ponosit sau excentric asta nu contează nici cât negru sub unghie pentru că ești ceea ce ești...

— Pentru că, de fapt, ești lady St Loo? Am sugerat.

— Fir-ar a naibii de cățea bătrână!

M-am uitat la el cu mult interes.

— Știi, i-am spus, într-adevăr ești foarte interesant.

— Toate astea nu sunt reale pentru dumneata, nu-i așa? Dumneata nu știi ce vreau să spun. „Crezi că știi, dar, în realitate, habar n-ai.

— Știu că, odată, demult, ai avut un șoc... Ai fost rănit, ai suferit. Într-un fel, n-ai reușit niciodată să treci peste asta...

— Lasă psihologia, mi-o tăie Gabriel. Dar pricepi, nu-i așa, de ce atunci când întâlnesc o fată cu care am de gând să mă însor. Va trebui să aibă bani, firește – dar cu bani sau fără bani va trebui să aparțină clasei mele. Îți imaginezi ce lad ar fi dacă m-aș însura cu o fată bătoasă cu fața ca de cal și mi-aș petrece viața încercând să trăiesc la nivelul ei?

Se opri, apoi întrebă brusc:

— Ai fost în Italia. Ai ajuns vreodată la Pisa?

— Am fost la Pisa acum câțiva ani.

— Cred că la Pisa e... Există acolo o chestie pictată pe perete – raiul și iadul și purgatoriul și restul. Iadul e destul de vesel, cu drăcușorii ăia care te împing la fund cu furcile. Raiul e deasupra, sus – un șir” de binecuvântați șezând sub copaci, cu o expresie satisfăcută pe fețe. Dumnezeule, femeile alea! Nu știu nimic despre iad, nu știu nimic despre cei osândiți – nu știu absolut nimic! Dar stau acolo, zâmbind satisfăcute... Satisfăcute, încântate de ele însele! Doamne, ce mi-ar plăcea să le smulg de lângă pomii lor și din starea lor de beatitudine și să le arunc în flăcări! Să le țin acolo zvârcolindu-se; să le fac să simtă, să le fac să sufere! Ce drept au ele să nu știe ce este suferința? Ele șed acolo, zâmbind, și nimic nu poate să le atingă... Capetele lor se află printre stele... Da, asta e, printre stele...

Se ridică, glasul i se frânse, ochii lui priviră pe lângă mine, ochi pierduți, gânditori...

— Printre stele, repetă.

Apoi râse.

— Scuză-mă că te-am bombardat cu toate astea. Dar, în definitiv, de ce nu? Șoseaua Harrow o fi făcut din dumneata o epavă, dar tot ești bun la ceva – mă poți asculta când simt nevoia să vorbesc... Mă aștept să descoperi că lumea îți va vorbi mult.

— Chiar descopăr asta.

— Știi de ce? Nu pentru că ești un ascultător minunat și înțelegător sau ceva de genul ăsta, ci pentru că nu ești bun de nimic altceva.

Rămase în loc, cu capul puțin într-o parte, urmărindu-mă cu ochii încă mânioși. Voia ca vorbele lui să mă rănească, cred. Dar nu mă răniră. Dimpotrivă, am simțit o mare ușurare auzind exprimate în cuvinte lucrurile pe care le gândeam în mintea mea...

— Nu înțeleg de ce nu termini dracului cu toate astea, spuse el. Sau n-ai mijloacele? *

— Ba am mijloacele, am răspuns și mâna mi se închise pe flaconul cu tablete.

— Înțeleg, spuse el. Ai mai mult curaj decât am crezut./.

Capitolul XI În dimineața următoare doamna Carslake își petrecu câțva timp vorbindu-mi. Nu-mi plăcea doamna Carslake. Era o femeie slabă și brunetă, cu limba ascuțită. Nu cred că în tot timpul cât am stat la Polnorth House am auzito vreodată spunând un lucru drăguț despre cineva. Uneori, din pur amuzament, pomeneam nume după nume și așteptam ca dulceața de la început a comentariilor ei să se acrească.

Acum vorbea despre Milly Burt.

— E o făptură drăguță, spuse ea. Și atât de dornică să ajute. E cam proastă, firește, și nu prea bine educată din punct de vedere politic. Femeile” din clasa asta sunt foarte apatice politic.

Impresia mea era (?Ă doamna Carslake aparținea aceleași clase ca Milly Burt. Ca s-o supăr, am spus:

— Exact ca Teresa, de fapt.

Doamna Carslake se arătă șocată.

— Oh, dar doamna Norreys e deșteaptă - apoi veni la obișnuita împunsătură veninoasă - uneori mult prea deșteaptă pentru mine. Adesea am impresia că ne disprețuiește pe toți. Femeile intelectuale sunt deseori foarte preocupate de ele, nu credeți? Firește, eu n-aș numi-o chiar egoistă pe doamna Norreys...

Apoi reveni la Milly Burt.

— E bine pentru doamna Burt să aibă ceva de făcut. Mă teip că acasă are o viață foarte nefericită.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Omul acela, Burt, a luat-o la vale. Este văzut ieșind clătinându-se din St Loo Arms la ora închiderii. Zău, mă mir că-1 servesc. Și cred că uneori e foarte violent - sau așa spun vecinii. Ea e speriată de moarte de el, să știți.

Vârful vasului îi tremură - era un tremur ce indica senzații plăcute.

— De ce nu-1 părăsește? Am întrebat.

Doamna Carslake se arătă șocată.

— Zău, căpitane Norreys, n-ar putea face așa ceva! Unde ar putea să se ducă? Nu are nici o rudă. De multe ori m-am gândit că dacă ar apărea un tânăr înțelegător... nu cred, să știți, că ea are principii foarte solide. Și e foarte arătoasă, într-un fel cam izbitor.

— Nu vă place mult, nu-i așa?

— Oh, ba da, îmi place... dar, firește, abia dacă o cunosc. Un veterinar... mă rog, vreau să spun că nu e ca un doctor.

După ce a trasat foarte clar această distincție socială, doamna Carslake mă întrebă cu sollicitudine dacă putea să mă ajute cu ceva.

— Sunteți foarte amabilă. Nu cred că aveți cu ce.

Mă uitam pe fereastră. Mi-a urmărit privirea și a văzut la ce mă uitam.

— Oh, spuse ea. Iat-o pe Isabella Charteris.

Am urmărit-o împreună pe Isabella urcând treptele spre terasă.

— E o fată frumoasă, spuse doamna Carslake. Deși prea liniștită.

Deseori mă gândesc că fetele astea tăcute au tendința să fie viclene.

Cuvântul mă indignă. N-am putut spune nimic întrucât doamna Carslake făcuse afirmația chiar înainte de a ieși.

Viclean - ce cuvânt oribil! Mai ales când îi era atribuit Isabellei.

Calitatea care ieșea cel mai mult în evidență la Isabella era onestitatea - o onestitate lipsită de teamă și aproape dureroasă.

Cel puțin... Mi-am amintit deodată de felul în care își lăsase eșarfa să cadă peste tabletele mele. Ușurința cu care se prefăcuse că ne aflam în toiul conversației. Și totul fără emoție sau agitație - simplu, natural, ca și cum toată viața făcuse lucruri de genul ăsta.

Oare asta înțelesese doamna Carslake prin cuvântul „vicleană”?

Mi-am spus că trebuia s-o întreb pe Teresa ce credea despre asta.

Teresa nu-și spunea părerile din proprie inițiativă, dar dacă o întrebai îți spunea.

Când Isabella ajunsese, am văzut că era. Surescitată. Nu știu dacă și altcineva ar fi observat asta, dar eu am ghicit pe loc. Până la un punct, începeam s-o cunosc destul de bine pe Isabella.

Începu dintr-o dată fără să piardă timp cu salutările.

— Vine Rupert - chiar vine, spuse ea. Ar putea să pice în orice zi. Se grăbește spre casă, firește.

Se așeză și zâmbi. Își ținea în poală mâinile lungi și înguste. În spatele capului ei, tisa de afară se profila pe cer. Isabella ședea acolo, arătând cuprinsă de extaz. Atitudinea ei, imaginea pe care o forma îmi aminteau de ceva. Ceva ce văzusem sau auzisem chiar în ultimul timp...

— Faptul că vine înseamnă mult pentru tine? Am întrebat.

— Da, înseamnă. Oh, da. Vezi dumneata, îl aștept de mult timp.

Să fi avut oare Isabella ceva din Mariana de la conacul împrejmuț cu șanțuri cu apă? Aparținea ea, doar un pic, perioadei Tennyson?

— Îl aștepți? '

— Da.

— Ții chiar atât de mult la el?

— Cred că țin la Rupert mai mult ca oricare. Apoi adăugă, reușind cumva să dea o altă intonație aceluiași vorbă: Eu... cred că țin...

— Nu ești sigură?

Se uită la mine brusc amărâtă și gravă.

— Poți fi vreodată sigur de ceva?

Nu era o ilustrare a sentimentelor ei. Era clar o întrebare.

Mă întreba pe mine pentru că se gândea că eu aş fi pu- - tut şti răspunsul pe care nu-l ştia ea. Nu avea de unde să ştie cât mă durea întrebarea asta.

— Nu, am spus, şi glasul mi-a sunat aspru în urechi. Niciodată nu poţi fi sigur.

Ea acceptă răspunsul, cu privirea aţintită pe mâinile ei împreunate.

— Înţeleg, spuse. Înţeleg.

— De când nu l-ai mai văzut?

— De opt ani.

— Eşti o fiinţă romantică, Isabella.

Se uită întrebătoare la mine.

— Pentru că cred că Rupert va veni acasă şi că ne vom căsători? Dar nu e ceva chiar romantic. E mai degrabă un şablon... Mâinile ei lungi prinseră viaţă, trasând ceva pe materialul rochiei. Şablonul meu şi şablonul lui. Ele1 se vor apropia şi uni. Nu cred că aş putea vreodată să părăsesc St Loo. M-am născut aici şi întotdeauna am trăit aici. Vreau să trăiesc în continuare aici. Mă aştept să... mor aici.

Se cutremură puţin în timp ce rosti ultimele cuvinte şi, în acelaşi timp, un nor acoperi soarele.

M-am mirat din nou în sinea mea de ciudata ei groază de moarte.

— Cred că va trece foarte mult timp până când ai să mori, Isabella, am spus consolator. Eşti foarte puternică şi sănătoasă.

— Da, sunt foarte puternică. N-am fost niciodată bolnavă. Cred că aş putea trăi până la nouăzeci de ani, nu-i așa? Sau chiar o sută. În definitiv, unii trăiesc până la vârsta asta.

Am încercat să mi-o imaginez pe Isabella la nouăzeci de ani. Pur şi simplu n-am putut. Şi totuşi pe lady St Loo mi-o puteam imagina ușor trăind până la o sută de ani. Dar e Drept că lady St Loo avea o personalitate viguroasă şi plină de forţă, ea influenţa viaţa, era conştientă de sine ca regizoare şi creatoare a evenimentelor. Ea se bătea pentru viaţă - Isabella o accepta.

Gabriel deschise uşa şi intră spunând: „Ascultă, Norreys...”, apoi se opri când o văzu pe Isabella.

— Oh, bună dimineaţa, domnişoară Charteris.

Purtarea lui era ușor stingheră şi conştientă de sine.

M-am întrebat amuzat dacă asta se datora umbrei lui lady St Loo...

— Discutam despre viaţă şi moarte, am spus vesel. Tocmai profeteam că domnişoara Charteris va trăi până la nouăzeci de ani.

— N-aş crede că ar vrea, spuse Gabriel. Cine ar vrea?

— Eu, spuse Isabella.

— De ce?

— Nu vreau să mor.

— Oh, spuse voios Gabriel, nimeni nu vrea să moară. Cel puţin, pe oameni nu-i deranjează moartea, dar le e frică să moară. O afacere încurcată şi dureroasă.

— Pe mine moartea mă deranjează, spuse Isabella. Nu durerea. Pot să rezist la durere. *

— Așa crezi dumneata, spuse Gabriel.

Ceva în tonul lui amuzant și disprețuitor o supără pe Isabella. Se îmbujoră.

— Pot să rezist la durere.

Se uită unul la altul. Privirea lui era încă disprețuitoare, a ei provocatoare.

Și apoi Gabriel facu ceva ce nu mi-a venit să cred.

Îmi lăsasem țigara în scrumieră. Cu un gest rapid, Gabriel s-a aplecat peste mine, a luat țigara și i-a apropiat capătul incandescent de brațul Isabellei.

Ea nu se clinti, nici nu-și dădu la o parte brațul.

Cred că am strigat în semn de protest, dar niciunul din ei nu mi-a dat atenție. El lipi capătul incandescent de pielea ei.

În acel moment am simțit din plin întreaga umilință și amărăciune a infirmului. Să fii neajutorat, țintuit, să nu fii în stare să acționezi. Nu puteam să fac nimic. Revoltat de sălbăticia lui Gabriel, n-am putut să fac nimic s-o împiedic.

Am văzut fața Isabellei albindu-se încetisor de durere. Buzele ei erau strâns lipite. Nu se mișcă. Ochii ei priveau fix în ochii lui Gabriel.

— Ești nebun, Gabriel? Am strigat. Ce dracu' te-a apucat?

El nu-mi dădu nici cea mai mică atenție. Parcă nici nu eram în cameră. Brusc, cu o mișcare rapidă, aruncă țigara în cămin.

— Îmi cer scuze, îi spuse el Isabellei. Reziști foarte bine.

Iar apoi, fără vreun alt cuvânt, ieși din încăpere.

Eram ca și mut, nu-mi găseam cuvintele.

— Bruta - sălbaticul - ce o fi fost în capul lui? Ar trebui să fie împușcat...

Cu ochii ațintiți asupra ușii, Isabella își înfășură încetisor o batistă în jurul brațului. O făcea cu un aer absent, ca și cum gândurile îi erau în altă parte.

Apoi, din depărtările în care plutea, se uita la mine.

Părea puțin surprinsă.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă ea.

Am încercat să-i spun, incoerent, ce credeam eu despre gestul lui Gabriel.

— Nu văd de ce trebuie să fii atât de supărat, spuse ea. Maiorul Gabriel a vrut doar să vadă dacă rezist la durere. Acum știe că rezist.

Capitolul XII În după-amiaza aceea am avut invitați la ceai.

Doamna Carslake avea o nepoată care era în trecere prin St Loo și care, după spusele doamnei (Carslake, fusese colegă de școală cu Isabella. Niciodată nu fusesem în stare să mi-o imaginez pe Isabella la școală, așa că am aprobat din toată inima sugestia Teresei de a le invita la ceai pe doamna Carslake și pe nepoata ei, acum doamna Mordaunt. Teresa o invită și pe Isabella.

— Vine și Anne Mordaunt. Cred că ați fost colege de școală.

— Erau mai multe Anne, spuse vag Isabella. Anne Trenchard și Anne Langley și Anne Thompson.

— Am uitat cum o chema înainte de căsătorie. Doamna Carslake nu mi-a spus.

Anne Mordaunt se dovedi a fi Anne Thompson. Era o tânără vioaie cu o purtare agresivă, destul de neplăcută. (Sau, cel puțin, așa mi s-a părut mie). Lucra la un minister ' din Londra, iar soțul ei la alt minister, și aveau un copil plasat în mod convenabil undeva unde să nu stea în calea valoroasei contribuții ale lui Anne Mordaunt la efortul de război.

— Deși mama crede că am putea să-1 luăm pe Tony înapoi acum că bombardamentele sau terminat. Dar eu cred că în clipa de față e foarte greu să ții un copil la Londra. Apartamentul e foarte mic, și nu poți găsi dădace corespunzătoare, și mai sunt și mese, firește, or eu sunt plecată toată ziua.

Am văzut-o pe Teresa zâmbind ușor și făcându-mi, discret, semn din cap să nu spun nimic. Am spus, totuși.

— Ba eu cred că atunci când ai foarte mult de lucru un copil prinde bine.

Dar remarca mea păru chiar să-i placă tinerei doamne Mordaunt.

— Nu e vorba că cineva ar vrea să mai scape de responsabilități. Este mare nevoie de copii - mai ales în clasa noastră. În plus, îi sunt foarte devotată lui Tony.

Se întoarse spre Isabella și începu să depene amintiri din școală. Era o conversație în care, mi s-a părut, una din participante nu își prea cunoștea rolul. Anne Mordaunt trebui s-o ajute de mai multe ori pe Isabella s-o scoată la capăt.

Doamna Carslake se scuză în șoaptă în fața Teresei:

— Îmi pare tare rău că Dick întârzie. Nu-mi închipui ce îl reține. Trebuia să fie acasă la patru și jumătate.

Isabella spuse:

— Cred că e cu maiorul Gabriel. Au trecut pe terasă acum un sfert de oră.

Am fost surprins. Nu auzisem pe nimeni trecând. Isabella stătea cu spatele la fereastră și nu avea cum să vadă dacă trecea cineva. Stătusem cu ochii pe ea și nu întorsese o dată capul. Firește, auzul ei era neobișnuit de ascuțit, știam asta. Dar mă întreba cum de știa că era vorba de Gabriel.

Teresa spuse:

— Isabella, n-ai vrea tu... nu, te rog rămâi acolo, doamnă Carslake, vreți să vă duceți alături și să-i invitați la un ceai?

Am urmărit silueta înaltă a Isabellei dispărând pe ușă. Doamna Mordaunt spuse:

— Isabella nu s-a schimbat deloc. E exact la fel. Întotdeauna a fost foarte ciudată. Umbla ca prin vis. Noi puneam treaba asta pe seama faptului că e foarte mintoasă.

— Mintoasă? Am întrebat iute.

Se întoarse spre mine.

— Da, nu știți? Isabella e foarte deșteaptă. Însăpăimântător de deșteaptă. Domnișoara Curtis - directoarea - a fost distrusă că n-a vrut să meargă mai departe la Somerville. A intrat la colegiu la numai cincisprezece ani și a obținut mai multe distincții.

Mai eram încă înclinat s-o. Consider pe Isabella o făptură fermecătoare ca aspect dar nu supradotată cu intelect. M-am uitat neîncrezător la doamna Mordaunt.

— Care erau materiile ei preferate?

— Astronomia și matematica - era fantastic de bună la matematică - și latina și franceza. Învăța tot ce își punea în minte să învețe. Totuși, să știți, nu-i păsa nici un pic. Asta i-a frânt inima domnișoarei Curtis. Isabella nu voia decât să se întoarcă și să se stabilească în castelul ăsta vechi și îmbâcsit.

Isabella se întoarse cu căpitanul Carslake și cu Gabriel.

În acea seară i-am spus Teresei:

— Ceea ce mi se pare uluitor este imposibilitatea de a ști cum e în realitate o făptură umană. S-o luăm pe Isabella Charteris. Doamna Mordaunt a descris-o ca fiind misterioasă. Eu personal o credeam cândva practic înapoiată mintal. În plus, aș fi spus că una din calitățile ei aparte e sinceritatea. Totuși, doamna Carslake spune că e vicleană. Vicleană! Odios cuvânt. John Gabriel spuse că e bățoasă și încrezută. Tu... mă rog, nu știu ce crezi tu pentru că nu prea îți spui părerea despre oameni. Dar ce este cu adevărat la o ființă pe care diverși oameni o văd atât de diferit?

Robert, care rareori lua parte la discuțiile noastre, se foi neliniștit și spuse destul de neașteptat:

— Dar nu tocmai asta e poanta? Oamenii sunt văzuți diferit de oameni diferiți. La fel și lucrurile. Copacii, de exemplu, sau marea. Doi pictori îți vor oferi o idee complet diferită despre portul St Loo.

— Vrei să spui că unul îl va picta într-o manieră naturalistă și celălalt simbolistă?

Robert clătină din cap sâcâit. Ura să vorbească despre pictură. Niciodată nu găsea cuvinte ca să exprime ceea ce voia să spună.

— Nu, spuse el. El chiar l-ar vedea diferit. Probabil... nu știu cum să explic... din toate alege lucrurile care au o semnificație pentru tine, numai pentru tine.

— Și crezi că la fel faci și cu oamenii? Dar nu poți avea două calități diametral opuse. Ia-o pe Isabella - ea nu poate fi deșteaptă și înapoiată mintal!

— Cred că aici te înșeli, Hugh, spuse Teresa.

— Și tu, Teresa!

Teresa zâmbi. Vorbi încet, dusă pe gânduri.

— Poți avea o calitate și să n-o folosești. Adică, nu dacă ai o metodă mai simplă care îți dă aceleași rezultate, sau care - da, asta e mai probabil - îți dă mai puține bătăi de cap. Poanta e, Hugh, că noi toți am parcurs un drum atât de lung de la simplitate că acum nu mai știm ce e ea când o întâlnim. Să simți un lucru e mult mai ușor decât să-1 gândești. Numai că în complexitatea civilizației, simțirea nu e suficient de exactă, nu are acuratețe

suficientă. Să-ți dau un exemplu. Dacă aș întreba ce perioadă a zilei este – dimineață, prânz, după-amiază, seară – tu nu trebuie să gândești și nu ai nevoie, ca să-mi răspunzi, de cunoștințe precise sau de aparatură specială – cadrane solare, cronometre, ceasuri. Dar dacă ai o întâlnire și trebuie să prinzi trenul și să fii într-un anumit loc la o anumită oră, va trebui să-ți folosești mintea și să apelezi la mecanisme complicate ca să dai dovadă de punctualitate. Cred că atitudinea față de viață ar putea fi la fel. Te simți fericit, ești înfuriat, îți place cineva sau ceva, îți displace cineva sau ceva, te feimți trist. Oamenii ca mine și ca tine, Hugh (Robert nu prea) speculează pe baza a ceea ce simt, analizează ce simt, se gândesc la ce simt. Ei examinează toată treaba și își dau motivul. „Sunt fericit pentru că așa și pe dincolo – îmi place asta sau ailaltă pentru că așa și așa...” Numai că, foarte des, își dau motivul greșit, se înșeală intenționat. Dar Isabella, crecftu, nu face speculații, i^u se întreabă niciodată de ce. Pentru că, Cinstit, nu o interesează. Dacă i-ai cere să gândească, să-ți spună de ce simte față de ceva ceea ce simte, cred că ar putea să raționeze cu perfectă acuratețe și să-ți dea răspunsul corect. Dar ea e ca o persoană care are pe polița căminului un ceas bun și scump, dar nu-1 întoarce niciodată pentru că, în genul de viață pe care o duce ea, nu e important să știe cu precizie cât e ceasul. Dar la școală, la St Ninian's, i s-a cerut să-și folosească intelectul, și ea are intelect, dar, aș spune, nu un intelect deosebit de speculativ. Ea are înclinație spre matematică, limbi străine, astronomie. Niciuna din astea nu necesită imaginație. Noi toți folosim imaginația și speculația ca mijloace de evadară, ca pe un mod de a scăpa de noi înșine. Isabella nu are nevoie să scape de ea însăși. Ea poate trăi cu sine, e în armonie cu ea. Nu are deloc nevoie de un mod de viață mai complex... Probabil că ființele umane erau toate la fel în perioada medievală, chiar în vremurile elizabetane. Am citit că pe vremea aceea un „om mare” avea un singur înțeles – o persoană care avea o locuință mare, care era, pur și simplu, bogată și puternică. Nu avea niciuna din semnificațiile morale și spirituale pe care le acordăm noi azi sintagmei. Termenul nu avea nimic de a face cu caracterul.

— Vrei să spui că atitudinea lor față de viață era directă și concretă, că nu-și pierdea timpul cu speculații.

— Da, Hamlet, cu nedumeririle lui, cu al lui „a fi sau a nu fi”, a fost o figură total străină de epoca sa. Atât de străină încât atunci și mult timp după aceea criticii au condamnat piesa Hamlet din cauza fatalei slăbiciuni a complotului. Unul din ei scria: „Nu există nici un motiv ca Hamlet să nu-1 ucidă pe rege din actul întâi. Singurul motiv pentru care n-o face este că dacă ar fi făcut-o, n-ar mai exista nici o piesă!” Pentru ei este absolut de necrezut că ar putea exista o piesă despre caracter. Dar în ziua de azi suntem practic toți Hamlet și Macbeth. Ne întrebăm cu toții tot timpul „a fi sau a nu fi”. Dacă e mai bine să fii viu sau mort. Li analizăm Pe cei plini de succes așa cum Hamlet îl analizează (și invidiază!) pe Fortinbras. În ziua de azi cel care ar fi mica figură neînțeleasă ar fi Fortinbras. El merge înainte, încrezător, nu-și pune întrebări despre el. Câți ca el mai există în ziua de azi? Nu mulți, cred.

— Crezi că Isabella e un fel de Fortinbras feminin? Am întrebat zâmbind.

A zâmbit și Teresa.

— Nu atât de belicos. Dar în mare, da. Ea nu s-ar întreba niciodată „De ce sunt cum sunt? Ce simt cu adevărat?” Ea știe ce simte și este ce e. Teresa adăugă moale: Și va face... ce trebuie să facă. °

— Vrei să spui că e fatalistă?

— Nu. Dar eu nu cred că pentru ea există alternative. Ea nu va vedea niciodată două posibile linii de acțiune - doar una. Și niciodată nu se va gândi să se întoarcă din drum, va merge întotdeauna înainte. Pentru cele ca Isabella nu există cale de întoarcere...

— Mă întreb dacă pentru vreunul din noi există cale de întoarcere!

Am spus-o cu amărăciune.

Teresa rosti cu calm:

— Poate că nu. Dar de regulă există o portiță de ieșire.

— Ce anume vrei să spui, Teresa?

— Cred că de regulă ai o șansă de scăpare... Nu îți dai seama de asta decât după aceea... când te uiți înapoi... dar ea nu e acolo...

Am rămas tăcut un timp, fumând și gândindu-mă...

Când Teresa spusese asta, mă săgetase o amintire, extrem de vie. Tocmai ajunsesem la cocteilul de lă” Caro Strangeways. Stăteam în prag, ezitând un moment ca să-mi obișnuiesc ochii cu luminile și ceața de fum. Și acolo, în celălalt capăt al camerei, era Jennifer. Nu m-a văzut, vorbea cu cineva în felul ei viu și însuflețit.

Am fost conștient de două sentimente contradictorii. Primul era de triumf. Știusese că o să ne reîntâlnim și cunoașterea mea instinctivă se dovedea adevărată. Întâlnirea din tren nu era un incident izolat. Știusese mereu asta și iată că, credința mi se confirma. Și totuși, în pofida emoției mele, a triumfului meu, am simțit o dorință bruscă de a mă întoarce și a pleca de la petrecere... Am simțit dorința să păstrez întâlnirea mea din tren cu Jennifer ca pe o întâmplare izolată - o întâmplare pe care să n-o uit niciodată. Era ca și cum cineva mi-ar fi spus: „Acela a fost cel mai bun lucru pe care l-ați putea avea unul de la altul - un scurt răstimp de • perfecțiune. Lasă-1 așa”.

Dacă Teresa-avea dreptate, aceea fusese portița mea de scăpare, șansa mea de a evada...

Ei bine, nu profitasem de ea. Mersesem înainte. Și Jennifer mersese înainte. Și ca urmare se întâmplaseră toate celelalte. Încrederea în dragostea noastră reciprocă, camionul de pe Harrow Road, scaunul meu de invalid, și Polnorth Haouse...

Am revenit astfel la punctul de plecare, mintea mi s-a întors la Isabella, și am emis un ultim protest.

— Dar nu vicleană, Teresa. E un cuvânt odios. Nu vicleană.

— Mira-m-aș.

— Vicleană? Isabella?

— Oare nu e vicleană prima, cea mai ușoară linie de apărare? Oare nu e șiretenia una din caracteristicile cele mai primitive? Gândește-te la

animale, de pildă. De bună seamă, Hugh, șiretenia este elementară. Este singura armă pe care o poți folosi când ești încolțit.

Se ridică și porni spre ușă. Robert o șterse deja la culcare. Cu mâna pe clanță, întoarse capul.

— Sunt convinsă că poți cu adevărat să arunci tabletele alea. De acum nu o să-ți mai trebuiască. N-ai să le mai vrei.

— Teresa! Știai de ele?

— Bineînțeles că știam.

— Dar atunci... M-am oprit. De ce spui că de acum n-am să le mai vreau?

— Le mai vrei?

— Nu, am spus încetișor. Ai dreptate... Nu le mai vreau. Mâine am să le arunc.

— Mă bucur. Adesea mi-a fost frică...

Am privit-o curios.

— De ce n-ai încercat să mi le iei?

Nu-mi răspunse imediat. Apoi spuse:

— Erau o alinare pentru tine, nu-i așa? Țe faceam să te simți în siguranță... știind că întotdeauna aveai o scăpare?

— Da. Contau enorm.

— Atunci de ce ești atât de prost să mă întrebi de ce nu ți le-am luat?

Am râs.

— Ei bine, Teresa, mâine dimineață vor fi în canalizare, îți promit.

— Așadar, în sfârșit ai început să trăiești din nou - vrei să trăiești.

— Da, așa cred. Deși nu-mi dau seama de ce. Dar e adevărat.

— Mă întreb cui i se datorează asta. Vieții din St Loo? Sau Isabellei Charsteris? Sau lui John Gabriel?

— În mod sigur nu lui John Gabriel.

— Nu sunt convinsă. Omul ăsta are ceva...

— S-ar părea că are sex-appeal din belșug! Dar îmi displace genul ăsta de om - nu suport oportuniștii. Omul ăsta și-ar vinde și bunica dacă i-ar ieși un profit din asta.

— Nu m-ar mira.

— N-am încredere în el nici cât negru sub unghie.

— Nu, nu e prea demn de încredere.

— E un lăudăros. Își face o publicitate bătătoare la ochi. Se exploatează pe sine și pe ceilalți. Crezi că omul ăsta e capabil de vreo acțiune dezinteresată?

Teresa spuse gânditoare:

— S-ar putea să fie... dar dacă e așa, probabil că asta îl va termina pentru totdeauna.

Aveam să îmi amintesc remarca Teresei peste câteva zile.

Capitolul XIII Următoarea noastră distracție locală fu concursul de whist. El era organizat de Asociația Femeilor și se ținea întotdeauna asemenea manifestări, adică în Long Barn* de la Polnorth House. Long Barn era ceva destul de aparte. Pasionații de antichități veniră buluc să-1 vadă, îl

măsurară, îl fotografiară, scriseră despre el. În St Loo era considerat un fel de proprietate publică. Locuitorii erau mândri de el.

În următoarele două zile se stârni mare zarvă. Organizatoarele de la Asociația Femeilor erau într-un continuu dute-vino.

Din fericire, am rămas izolat de forfota principală, dar din când în când, pentru a mă amuza, Teresa îmi prezenta ceea ce pot descrie doar ca pe niște specimene cu totul aparte.

De când Teresa știa că o plăceam pe Milly Burt, Milly era admirată destul de frecvent în camera mea de zi și ne cufundam împreună în diverse activități mărunte, precum scrierea biletelor, aplicarea lipiciului pe ornamente și altele.

În timpul unor astfel de operații am auzit povestea vieții lui Milly. După cum îmi spusese cu atâta brutalitate Gabriel, singurul meu mod de a-mi justifica existența era să devin un fel de receptor gata oricând să asculte. Poate că nu eram bun la nimic altceva, dar pentru asta eram încă bun.

Milly îmi vorbi pe îndelete, fără a avea conștiința de sine – un fel de autodezvăluire gângurită, ca un șipot blând.

Îmi vorbi mult despre John Gabriel. Venerația față de eroul ei mai degrabă sporise decât se diminuase.

— Ce mi se pare mie minunat la el, căpitane Norreys, este că e atât de amabil. Adică, deși e atât de ocupat și

* Long Barn = Șura Lungă (din lb. Engleză)

Hărțuit și are atâtea lucruri importante de făcut, întotdeauna ține minte totul, și are un fel de a vorbi glumeț, foarte plăcut. N-am mai cunoscut pe cineva ca el.

— Aici probabil că ai dreptate, am spus.

— Cu toate faptele lui de vitejie din război, nu e deloc mândru și cu nasul pe sus – este tot atât de drăguț cu mine ca și cu cineva important. E drăguț cu toată lumea și ține minte care și pe unde a luptat, și știe exact ce să spună ca să facă lumea să râdă și s-o înveselească. Nu știu cum reușește toate astea.

— Trebuie că a citit „Dacă” al lui Kipling, am spus cu răceală.

— Mi-aș dori să fi știut mai multe despre politică, spuse visătoare Milly. Am citit toate broșurile din scoarță în scoarță dar nu sunt prea bună la propagandă sau la a-i convinge pe oameni să voteze. Nu cunosc răspunsurile la lucrurile pe care le spun ei. '

— Mă rog, toate chestiile astea țin doar de dibăcie. În tot cazul, după părerea mea, munca de lămurire este total lipsită de etică.

S-a uitat la mine fără să priceapă.

I-am explicat:

— N-ar trebui niciodată să încerci să faci oamenii să voteze împotriva convingerilor lor.

— Oh, înțeleg... da, înțeleg ce vreți să spuneți. Dar noi credem cu adevărat că conservatorii sunt singurii care pot pune capăt imediat războiului și aduce pacea, nu-i așa?

— Doamnă Burt, chiar ești o conservatoare pe cinste. Asta spui când umbli prin case ducând muncă de lămurire?

Ea se înroși.

— Nu, nu cunosc suficient de mult ca să vorbesc despre latura politică. Dar pot spune ce om grozav este maiorul Gabriel, și cât de sincer, și că oamenii ca el sunt cei care au să conteze cu adevărat.»

M-am uitat la chipul ei îmbujorat și serios. Ochii căprui îi străluceau. M-am întrebat o clipă dacă nu cumva era vorba de ceva mai mult decât venerația față de erou.

Ca și cum ar fi răspuns gândurilor mele nerostite, fața ei se înnoură.

— Jim crede că sunt îngrozitor de proastă, spuse ea dezaprobatoare.

— Serios? De ce?

— El spune că sunt atât de proastă încât nu înțeleg nimic despre politică și că, oricum, toată treaba e anapoda. El spune ce... adică, el spune că nu e posibil să fiu de vreun folos, și dacă mă duc pe la oameni și le vorbesc, mai mult ca sigur că opoziția va primi un vot de la fiecare cu care am vorbit. Credeți că e adevărat, căpitane Norreys?

— Nu, am spus cu fermitate.

Ea se însenină.

— Știu că în unele privințe sunt proastă, dar numai când sunt zăpăcită, și Jim poate întotdeauna să mă zăpăcească. Ii place să mă supere. Îi place... Se opri. Buzele îi tremurau.

Apoi, dintr-o dată, împrăștie fâșiile albe de hârtie cu care lucra și începu să plângă cu suspine adânci, izvorâte din inimă.

— Draga mea doamnă Burt... am spus neajutorat.

Ce dracu' poate să facă un om care zace neajutorat într-un scaun de invalid? Nu puteam s-o bat pe umăr. Nu era suficient de aproape de mine. Nu puteam să-i îndes o batistă în mână. Nu puteam îngăima o scuză și să mă furizez afară din cameră. Nu puteam nici măcar să-i spun: „Am să-ți aduc o ceașcă de ceai”.

Nu, eu trebuia să-mi îndeplinesc funcția; funcția pe care Gabriel avusese amabilitatea (sau cruzimea) să mi-o spună, era singura care îmi rămăsese. Așa că am spus neajutorat „Draga mea doamnă Burt...” și am așteptat.

— Sunt atât de nefericită... sunt cumplit de nefericită... acum înțeleg... nu trebuia să mă mărit cu Jim.

Am spus slab:

— Ei, hai, nu e chiar atât de rău, sunt sigur.

— Era atât de vesel... și facea glume atât de drăguțe! Venea pe la noi să vadă caii, să vadă dacă eram sănătoși. Tata avea o școală de călărie. Jim arată minunat pe cal.

— Da... da.

— Și pe atunci nu bea atât de mult - sau poate că bea, dar eu nu mi-am dat seama. Deși presupun că ar fi trebuit să-mi dau seama, pentru că veneau oamenii la mine și vorbeau despre asta. Spuneau că ridică prea mult cotul. Dar vedeți, căpitane Norreys, eu n-am crezut. M-am gândit că o să renunț la

băutură după căsătorie. Sunt sigură că n-a băut deloc cât timp am fost logodiți. Sunt sigură.

— Probabil că nu. Un bărbat e în stare de orice atunci când face curte unei fete.

— Și mai spuneau că era crud. Dar asta n-am crezut. Pentru că cu mine era tare blând. Cu toate că l-am văzut o dată cu un cal... își pierduse calmul cu el... îl pedepsea... Se cutremură scurt și închise ochii pe jumătate. Preț de câteva clipe am simțit ceva cu totul diferit. „N-am să mă mărit cu tine dacă asta e felul tău de a fi”, mi-am spus în gând. Știți, a fost ceva ciudat. Am simțit dintr-o dată că parcă era un străin, nu Jim al meu. Dar totul a trecut, Jim s-a explicat și mi-am dat seamă că fiecare om își mai pierde din când în când calmul. Nu părea ceva important. Vedeți dumneavoastră, mă gândeam că îl făcusem atât de fericit încât nu avea să mai bea niciodată sau să-și piardă calmul. De fapt, de asta am vrut să mă mărit cu el – să-l fac fericit.

— Adevăratul scop al căsătoriei nu e ca să faci pe cineva fericit, am spus.

Se uită lung la mine.

— Dar dacă iubești pe cineva, primul lucru la care te gândești este să-1 faci fericit, nu-i așa?

— Este una din cele mai insidioase forme de autoamăgire. Și foarte răspândit. Probabil că, în statisticile matrimoniale, asta produce mai multă nefericire decât orice altceva.

Continuă să mă privească lung. Am citit din înțelepciunea tristă a lui Emily Bronte: „Am cunoscut o sută de moduri de a iubi și fiecare a făcut din cel iubit un regret.”

Ea protestă.

— Dar asta e oribil!

— A iubi pe cineva înseamnă întotdeauna să-i așterni pe umeri persoanei respective o povară intolerabilă.

— Ce lucruri nostime spuneți!

Milly părea aproape dispusă să chicotească.

— Nu mă băga în seamă, am spus. Vederile mele nu sunt corecte, sunt doar rezultatul unei experiențe triste.

— Oh, și dumneavoastră ați fost nefericit? Ați...

M-am eschivat de la compătimirea care se deștepta în ochii ei. Am readus conversația la Jim Burt. M-am gândit că era o nefericire pentru Milly că era genul blâftd, ușor deteriorizat, genul cel mai nepotrivit pentru o căsnicie cu un bărbat ca Burt. Din ce auzisem despre el, bănuiam că era genul căruia îi plăcea firea năvălaşă atât la cai cât și la femei. Era o nenorocire că un om ca el avea putere asupra unui animal și a unei ființe umane. Sadismul lui era alimentat de frica soției lui față de el, de lacrimile și oftaturile ei. Ceea ce ar fi făcut din Milly o soție bună și fericită pentru majoritatea bărbaților era mila. I-ar fi ascultat, i-ar fi flatat și s-ar fi agitat în jurul lor. I-ar fi făcut să le crească respectul de sine și buna dispoziție.

M-am gândit dintr-o dată că i-ar fi fost o bună soție lui John Gabriel. Poate că nu i-ar fi sporit ambițiile (dar chiar Era el ambițios? Mă îndoiam.),

dar ar fi alinat acea amărăciune din el și neîncrederea în sine care, când și când, se făceau văzute prin răbufniri aproape nesuferite.

Se părea că Jim Burt combina gelozia cu neglijarea, lucru deloc neobișnuit de altfel. Deși o învinuia de prostie și văicăreală, reacționa violent la orice semn de prietenie din partea altui bărbat.

— N-o să vă vină să credeți ce lucruri îngrozitoare a spus despre maiorul Gabriel. Numai pentru că maiorul Gabriel m-a invitat la o cafea la Ginger Cat, săptămâna trecută, într-o dimineață. A fost atât de drăguț – maiorul Gabriel, adică, nu Jim – și am stat mult timp acolo, cu toate că sunt sigură că nu prea avea timp liber, a vorbit atât de frumos cu mine, m-a întrebat de tata, și despre cai, și despre ce mai era prin St Loo. A fost cum nu se poate mai drăguț! Iar Jim să spună ce a spus! L-a apucat una din furiile alea ale lui, mi-a sucit brațul... am fugit și m-am încuiat în camera mea. Uneori sunt îngrozită de Jim... Oh, căpitane Norreys, sunt cumplit de nefericită! Aș vrea să fi murit.

— Nu trebuie să gândești așa, doamnă Burt.

— Oh, ba aș vrea. Ce o să se întâmple cu mine? Nu mă așteaptă nimic bun. Pe zi ce trece e tot mai rău... Iar asta îl scoate din minți mai mult ca niciodată. Mie mi-e frică de el. Zău că mi-e frică...

Am liniștit-o cum m-am priceput. Nu credeam că lucrurile stăteau chiar atât de rău. Însă era sigur că era o femeie nefericită.

I-am povestit Teresei că doamna Burt ducea o viață mizerabilă, dar Teresa nu păru prea interesată.

— Nu vrei să auzi despre ea? Am întrebat-o cu reproș.

— Nu neapărat. Nevestele nefericite seamănă atât de mult între ele încât poveștile lor devin monotone.

— Zău așa, Teresa! Ești complet inumană.

— Recunosc că acest sentiment, compătimirea, n-a fost niciodată punctul meu forte.

— Am așa o presimțire neliniștitoare că sărmana ființă e îndrăgostită de Gabriel.

— Aproape sigur, aș spune, rosti sec Teresa.

— Și tot nu-ți este milă de ea?

— Păi... nu din acest motiv. Aș zice că să te îndrăgostești de Gabriel este o experiență cât se poate de plăcută.

— Tefresa! Doar nu ești tu îndrăgostită de el, nu-i așa?

Nu, spuse Teresa, nu sunt. Din fericire adăugă ea.

I-am spus că nu avea logică. Cele două afirmații ale ei se contraziceau. Tocmai spusese că a te îndrăgosti de Gabriel era un lucru plăcut.

— Nu și pentru mine, spuse Teresa. Pentru că eu nu pot să sufăr – niciodată n-arh putut să sufăr – să simt emoția. Nu pot să suport ca voința și mintea mea să fie guvernate de emoție. Mă umilește să nu-mi pot controla emoțiile.

— Nu crezi că chiar există vreun pericol ca între Gabriel și doamna Burt să fie ceva, nu-i așa?

— Au fost niște vorbe. Carslake e îngrijorat din pricina asta. Doamna Carslake spune că circulă multe bârfe.

— Muierea aia! E și de așteptat ca ea să bârfească.

— Ai dreptate. Dar ea reprezintă opinia publică. Opinia straturilor bârfitoare și răutăcioase din St Loo. Și am înțeles că Burt își dă drumul la gură după ce bea două pahare, lucru care se întâmplă foarte des. Firește, e cunoscut ca un soț gelos și multe din cele spuse de el nu sunt luate în considerație, dar toate astea nasc discuții.

— Gabriel va trebui să fie atent, am spus.

— A fi atent nu e chiar linia lui de acțiune, nu-i așa?

— Tu nu crezi că el ținea cu adevărat la femeia asta?

Teresa se gândi înainte de a răspunde.

— Cred că îi este tare milă de ea. E un bărbat care poate fi înduioșat ușor.

— Nu crezi că el o s-o pună să-și lase bărbatul? Asta ar fi un dezastru.

— Chiar așa?

— Dragă Teresa, asta ar da peste cap întregul spectacol.

— Știu.

— Ei bine, ar fi fatal, nu-i așa?

Teresa spuse pe un ton ciudat:

— Pentru John Gabriel? Sau pentru Partidul Conservator?

— Eu mă gândeam la Gabriel. Dar și pentru partid, firește.

— Eu nu am cu adevărat o opțiune politică bine definită. Nu-mi pasă câtuși de puțin dacă încă un laburist ajunge să fie ales în parlament – deși ar fi groaznic dacă soții Carslake m-ar auzi spunând asta. Ce mă întreb eu este dacă ar fi sau nu un dezastru pentru John Gabriel. Dacă, să presupunem, asta l-ar face un om mai fericit?

— Dar el e înnebunit să câștige alegerile! Am exclamat.

• Teresa spuse că succesul și fericirea erau două lucruri total diferite.

— Nu cred că pot merge vreodată mână în mână, adăugă ea. /

Capitolul XIV În dimineața campionatului de whist, căpitanul Carslake veni și își descarcă sufletul.

— Nu e nimic în treaba asta, spuse el. Bineînțeles că nu e nimic adevărat. O cunosc de o viață pe doamna Burt. E o femeie la locul ei, crescută în strictete, o ființă absolut de treabă. Dar știi cum sunt oamenii.

Știam cum era nevasta lui. Probabil asta era criteriul lui de a-i judeca pe alții.

Continuă să se plimbe de colo-colo și să-și frece exasperat nasul.

— Gabriel are o fire bună. A” fost drăguț cu ea. Dar a fost neglijent – nu-ți poți permite să fii neglijent în timpul alegerilor.

— Vrei, de fapt, să spui că nu-ți poți permite să fii bun.

— Exact, exact. Gabriel a fost prea bun – bun în public. A luat cafeaua cu ea la cafeneaua Ginger Cat. Nu face impresie bună. De ce trebuia să ia cafeaua cu ea acolo?

— De ce să n-o fi luat?

Carslake trecu peste asta.

— Toate pisicile bătrâne își iau ceaiul la ora aia. Iar mai zilele trecute a mers mult cu ea prin oraș, ba chiar i-a cărat sacoșa cu cumpărături. Ca să nu mai spun că într-o zi a dus-o cu mașina în afara orașului, până la ferma lui Sprangue. Un drum foarte lung. A făcut să pară ca și cum au avut o escapadă.

— În definitiv, suntem în o mie nouă sute patruzeci și cinci, nu în o mie opt sute patruzeci și cinci, am spus.

— Pe aici lucrurile nu s-au schimbat mult, spuse Carslake. Nu mă refer la noile bungalow-uri și la ceața de artiști – ei sunt foarte la zi, n-au nici o morală de care să vorbești și oricum îi vor vota pe liberali. Mă refer la partea orașului Solidă, respectabilă și de modă veche. Din pricina ei trebuie să ne facem griji. Gabriel va trebui să fie mai atent.

Jumătate de oră mai târziu Gabriel dădu buzna peste mine alb de indignare.

— Carslake e o babă stricată la minte! Strigă el. Știi ce a avut neobrăzarea să-mi spună?

— Da, știu totul. Și, apropo, asta e ora la care mă odihnesc. Nu primesc vizitatori.

— Prostii, spuse Gabriel. Dumneata n-ai nevoie de odihnă. Te odihnești continuu. Trebuie să ascuți ce am de spus eu despre treaba asta. La naiba, trebuie să-mi vărs năduful în fața cuiva și, Cum spuneam zilele trecute, asta e cam tot la care ești bun, așa că ai face bine să ai bunătatea să-i ascuți pe cei care vor să se audă vorbind!

— Îmi amintesc felul deosebit de măgulitor în care ai spus-o.

— Am spus-o pentru că voiam să îți intru sub piele.

— Știam.

— Presupun că e un lucru brutal de spus, dar, la urma urmelor, n-are rost să ai pielea subțire. T

— Dacă vrei să știi, vorbele dumitale m-au îmbărbătat, mai degrabă. Eram înconjurat de atâta considerație și tact încât a fost o adevărată ușurare să aud și ceva spus de-a dreptul.

— Începi să-ți vii în fire, spuse Gabriel și se întoarse la * propriile lui afaceri. Nu-i mai poți oferi unei fete nefericite o ceașcă de cafea în public fără să fii suspectat de imoralitate? De ce așa da atenție la ce spun oamenii care au mințile ca un closet public?

— Păi vrei să fii parlamentar, nu-i așa,?

— Am să fiu parlamentar.,..

— Părerea lui Carslake e că n-ai să fii dacă faci paradă de prietenia dumitale cu doamna Burt... J

— Ce porci nenorociți sunt oamenii!

— Oh, da, da!

— Ca și cum politica n-ar fi cea mai murdară afacere!

— Iarăși da, da.

— Nu rânji, Norreys. În dimineața asta te găsesc al naibii de supărător. Iar dacă crezi că între mine și doamna Burt e ceva ce n-ar trebui să fie, te înșeli. Mi-e milă de ea, atâta tot. Nu i-am spus o vorbă pe care bărbatu-su sau

întreg Comitetul de Urmărire din St Loo să nu-1 fi putut auzi dacă voiau. Doamne, și când te gândești cum mă abțin când e vorba de femei! Și îmi plac femeile!

Era profund jignit. Problema avea partea ei comică.

Spuse cu seriozitate:

— Femeia asta e teribil de nefericită. Nici nu-ți trece prin cap ce trebuie să îndure. Ce vitează e! Și cât de loială. Și nu se plânge. Spune că simte că, pe undeva, trebuie să fie și vina ei. Tare mi-ar plăcea să pun mâna pe Burt - e o brută de neimaginat. Nici maică-sa nu l-ar recunoaște când voi fi terminat cu el!

— Pentru numele lui Dumnezeu! Am strigat cu adevărat alarmat. N-ai pic de prudență, Gabriel? Un scandal public cu Burt și șansele tale de a fi ales ar fi spulberate.

El râse și spuse:

— Cine știe? S-ar putea să merite. Am să-ți spun... Se opri.

M-am uitat să văd ce anume îl oprise. Era Isabella. Tocmai intrase pe ușa dinspre terasă. Ne dădu amândurora bună dimineața și ne spuse că Teresa o rugase să vină să dea o mână de ajutor la aranjarea șurei pentru diseară.

— Sper că ai să ne onorezi cu prezența dumitale domnișoară Charteris, spuse Gabriel.

— Da. Noi venim întotdeauna la astfel de evenimente.

Isabella ieși în căutarea Teresei și Gabriel explodă.

— O prințesă foarte amabilă. Foarte condescendentă. Drăguț din partea ei că se coboară să se amestece cu gloata! Foarte frumos! Îți spun, Norreys, Milly Burt valorează cât Zece ca Isabella Charteris. Isabella Charteris! Cine e ea, la urma urmelor?

Părea evident cine era Isabella. Dar lui Gabriel îi făcea plăcere să dezvolte tema. *

— Sărmană ca un șoarece de biserică. Trăiește într-un castel vechi care stă să se dărâme și are pretenția că e cea mai grozavă! Nu face nimic toată ziua și speră că prețiosul moștenitor va veni și se va însura cu ea. Nu l-a mai văzut de nu știu când și nu ține deloc la el, dar dorește să se mărite cu el. Oh, da. Ptiu! Fetele astea îmi fac grață. Grață, Norreys. Pekinezi cu pampon, asta sunt. Ea vrea să fie lady St Loo. La ce dracu' îți servește în ziua de azi să fii lady St Loo? Toate chestiile de genul ăsta s-au dus. În ziua de azi sunt caraghioase - au rămas personaje de operetă.

— Zău, Gabriel, ai încurcat borcanele. Asta ar fi un discurs magnific pe podiumul lui Wilbraham. De ce nu schimbi locurile?

Gabriel continuă respirând greu:

— Pentru o fată ca asta, Milly Burt este numai nevasta veterinarului. Cineva față de care ești politicos la întrunirile politice, dar pe care n-o inviți la ceai la castel - oh, nu, pentru asta nu e destul de bună! Își spun că Milly Burt valorează cât zece Isabelle Charleris îngâmfate.

Am închis hotărât ochii.

— Vrei să pleci, Gabriel? Indiferent ce spui dumneata, sunt totuși un om foarte bolnav și țin neapărat să mă odihnesc. Te găsesc extrem de obositor.

Capitolul XV Fiecare avu un cuvânt de spus pe tema lui John Gabriel și a lui Milly Burt și fiecare mi-1 spuse, mai devreme sau mai târziu, mie. În toiu preparativelor pentru campionatul de whist, camera mea devenise un fel de pahar cu sherry. Firește, Teresa ar fi putut să-i oprească, dar n-o facu, lucru care mă bucură întrucât m-am pomenit profund interesat de această împletitură de zvonuri, răutate și gelozie obscură.»

Eram sigur că între John Gabriel și Milly Burt nu există nimic ce ar fi putut fi considerat nelalocul lui. Prietenie și milă din partea lui, venerație a eroului din partea ei.

Totuși mi-am dat seama că situația prezentă implica evenimente ulterioare pe care zvonurile răutăcioase le anticipaseră. Practic nevinovată, Milly Burt era deja mai mult de jumătate îndrăgostită de Gabriel, indiferent dacă ea însăși o știa sau nu. Gabriel era în esență un bărbat cu apetit sexual. În orice moment cavalerismul lui protector se putea transforma în pasiune.

M-am gândit că dacă n-ar fi fost alegerile prietenia lor s-ar fi transformat deja într-o legătură amoroasă. Bănuiam că Gabriel era un bărbat care avea nevoie să fie iubit și în același timp admirat. Veninul din el putea fi anihilat atâta timp cât putea iubi și proteja. Milly Burt era genul de femeie care avea nevoie să fie iubită și protejată.

Mi-am spus cu cinism că ăsta ar fi fost unul din cele mai bune soiuri de adulter – bazat mai puțin pe poftă Carnale și mai mult pe iubire, milă, bunătate și recunoștință. Totuși, tot adulter ar fi fost și o mare parte din electoratul din St Loo l-ar fi văzut adulter fără circumstanțe atenuante și și-ar fi dat votul pentru domnul Wilbraham a cărui viață particulară era fără pată, sau ar fi stat acasă și n-ar fi votat Deloc. Pe drept sau pe nedrept, John Gabriel se lupta în aceste alegeri pe baza farmecului personal, iar voturile aveau să fie date pentru John Gabriel nu pentru Winston Churchill. Iar John Gabriel patina pe o gheață subțire.

— Știu că probabil n-ar fi trebuit să pomenesc de un astfel de lucru, spuse gâfâind lady Tressilian. Mersese repede. Își coborî conspirator glasul. Dar mă întrebam dacă cineva ți-a spus ceva despre... despre doamna Burt și... și candidatul nostru.

Se uita la mine ca un spaniei amărât.

— Mă tem că oamenii au cam vorbit, am spus.

Chipul ei cumsecade arătă îngrijorat.

— Vai de mine! Aș fi vrut să nu fi vorbit. Ea e foarte drăguță, să știi, chiar foarte drăguță. Nu-i deloc genul care... vreau să spun, e atât de nedrept! Firește, dacă ar fi fost ceva adevărat în treaba asta, ei ar fi fost foarte atenți și nimeni n-ar fi știut. Doar din cauză că totul e în regulă și n-am nimic de ascuns, nu s-au gândit...

În acest punct doamna Bigham Charteris păși în cameră cu energie. Era foarte indignată în legătură cu niște cai.

— O neglijență rușinoasă, spuse ea. Omul acela, Burt, nu e nici un pic demn de încredere. Bea din ce în ce mai mult, iar acum asta a început să se

vadă în munca lui. Firește, întotdeauna am știut că nu se pricepe la câini, dar acum aud că vaca lui Polneathy a murit când a fatat, pur și simplu datorită neglijenței. Iar acum iapa lui Bentley. Burt se va duce de râpă dacă nu e atent.

— Tocmai îi vorbeam capitanului Norreys despre doamna Burt, spuse lady Tressilian. Îl întrebam dacă a auzit ceva.

— Toate sunt numai prostii, spuse doamna Bigham Charteris, dar treburile astea prind. Acum lumea spune că ăsta e motivul pentru care Burt bea atât de mult. Aiureli. El bea și își bumbăcea nevasta cu mult înainte ca maiorul Gabriel să vină aici. Firește, trebuie făcut ceva în privința asta. Cineva trebuie să stea de vorbă cu maiorul Gabriel.

— Carslake a vorbit cu el, am spus.

— Omul ăsta nu are pic de tact, spuse doamna Bigham Charteris. Îmi închipui că Gabriel a zburat ca din pușcă.

— Da, am spus.

— Gabriel e al naibii de prost, spuse doamna Bigham Charteris. E bun la inimă - ăsta-i necazul lui. Hm... ar fi mai bine ca cineva să discute cu ea. Să-i dea de înțeles să se țină la o parte până după alegeri. Cred că ea habar n-are ce vorbește lumea. Se întoarse către cumnata ei. Ar fi bine să faci tu asta, Agnes.

Lady Tressilian se facu roși și behăi nefericită.

— Zău așa, Maud... n-aș ști ce să spun. Sunt sigură că sunt persoana total nepotrivită.

— Nu trebuie să riscăm să-o lăsăm pe doamna Carslake să-o facă. Femeia asta e numai venin.

— Așa-i, așa-i, am spus cu însuflețire.

— Și am eu o puternică bănuială că multe bârfe îi aparțin ei.

— Oh, cu siguranță nu, Maud. Ea n-ar face ceva care să primejduiască șansele candidatului nostru.

— Asta s-o crezi tu, Agnes. Când o femeie vrea neapărat să fie clevetitoare, nu ține seama nici de interesele boțului ei. Dacă mă întrebi pe mine, ei însăși i-ar fi plăcut să flirteze cu John Gabriel!

— Maud!

— Întreabă-1 pe căpitanul Norreys ce părere are. El a fost pe fază, și se spune că spectatorii văd mai bine jocul.

— În mod sigur nu cred... am început, apoi m-am răzgândit. Cred că aveți perfectă dreptate, doamnă Bigham Charteris.

Mă gândeam la unele remarci pe jumătate terminate ale doamnei Carslake. Mă gândeam că era posibil ca, oricât de imposibil părea, doamna Carslake nu numai să nu fi făcut Nici un pas ca să aplaneze lucrurile, ci de fapt să fi încurajat în secret zvonurile.

Era o lume neplăcută, am reflectat.

— Dacă e să o abordeze cineva pe Milly Burt, eu cred că persoana aceea e căpitanul Norreys, spuse pe neașteptate doamna Bigham Charteris.

— Nu! Am strigat.

— Ea te place, și un invalid are întotdeauna o poziție privilegiată.

— Oh.- Sunt total de acord, spuse lady Tressilian, fericită că scăpase.

— Nu!

— Acum împodobește șura, spuse doamna Bigham Charteris, ridicându-se hotărâtă. Am s-o trimit aici, am să spun că o așteaptă o ceașcă de ceai.

— N-am să fac nimic de genul ăsta, am protestat.

— Ba da, vei face, spuse doamna Bigham Charteris care nu degeaba fusese soție de colonel. Trebuie cu toții să facem ceva ca să-i împiedicăm pe îngrozitorii aceia de socialiști să vină la putere.

— Trebuie să-1 ajutăm pe dragul domn Churchill, spuse lady Tressilian. După tot ce a făcut el pentru țară...

Am spus:

— Acum că ne-a câștigat războiul, ar trebui să stea și să-și scrie memoriile de război (e unul din cei mai buni scriitori din vremurile noastre) și să se odihnească frumușel în timp ce laburiștii administrează prost pacea.

Doamna Bigham Charteris ieși cu pași energici. Am continuat să mă adresez lui lady Tressilian.

— Churchill merită să se odihnească, am spus.

— Gândește-te ce harababură ar face laburiștii.

— Oricine ar face o harababură din toate. N-ai cum să nu faci după un război. Nu credeți că ar fi mai bine să n-o facă ai noștri?

Am auzit pași și glasuri și, la scurt timp, doamna Bigham Charteris o introduse în cameră pe Milly Burt câ un distrugător care escortează un vas comercial.

— Poftim, spuse ea voioasă. Ceaiul e acolo. Toarnă-ți o ceașcă și stai și-1 amuză pe căpitanul Norreys. Agnes, am nevoie de tine. Ce ai făcut cu premiile?

Cele două ieșiră din cameră. Milly Burt își turnă o ceașcă de ceai și veni și se așeză lângă mine. Arăta ușor nedumerită.

— Nu s-a întâmplat nimic rău, nu-i așa? Întrebă ea.

Poate că dacă n-ar fi folosit acea frază introductivă m-aș fi eschivat de la sarcina care îmi fusese impusă. Așa însă, fraza aceea a făcut să-mi fie mai ușor să-i spun ce mi se spusese să-i zic.

— Ești o persoană foarte de treabă, Milly, am spus. Iți dai seama că o mulțime de oameni nu sunt deosebit de cumsecade?

— Ce vreți să spuneți, capitane Norreys?

— Ascultă, știi că circulă multe zvonuri răutăcioase pe seama dumatiale și a maiorului Gabriel?

— Pe seama mea și a maiorului Gabriel? Mă privi lung. Încetișor, o roșeață puternică îi acoperi fața până la rădăcină părului. M-am simțit jenat și mi-am ferit privirea. Vreți să spuneți că nu numai Jim... că și cei din afară spun asta... că ei chiar o cred...

— În timpul alegerilor, candidatul trebuie să fie deosebit de atent. Trebuie să evite să dea naștere unor zvonuri, lucruri mărunte precum cafeaua luată cu el la cafeneaua Ginger Cat sau căratul pachetelor sunt suficiente pentru a face lumea să vorbească.

Se uită la mine cu ochii mari, înspăimântați.

— Dar dumneavoastră credeți, nu-i așa, că niciodată n-a fost nimic, că n-a spus niciodată o vorbă? Că a fost doar extrem de amabil? Asta a fost tot! Zău, asta a fost tot.

— Firește că știu asta. Dar un potențial ales. Nu-și poate permite să fie amabil. Aceasta e puritatea idealurilor noastre politice, am adăugat cu amărăciune.

— Eu nu i-aș face nici un rău. Pentru nimic în lume.

— Sunt convins.

Se uită la mine rugătoare.

— Ce pot să fac să... să îndrept lucrurile?

— Ti-aș sugera doar să te ferești din calea lui până se termină alegerile. Dacă poți, încearcă să nu mai fiți văzuți împreună în public.

Ea dădu repede din cap. _ „„, «>, «;..

— Da, firește. Vă sunt foarte recunoscătoare că mi-ați spus, domnule căpitan. Eu nu m-aș fi gândit niciodată la asta. Eu... el s-a purtat atât de minunat cu mine...

Se ridică și totul s-ar fi sfârșit cu bine dacă în clipa aceea n-ar fi intrat John Gabriel.

— Bună, spuse el. Ce se petrece aici? Tocmai vin de la o întrunire unde am vorbit până am răgușit. Ai un sherry? Am de vizitat apoi niște mame, iar whisky nu e bun la respirație.

— Eu trebuie să plec, spuse Milly. La revedere.

Gabriel spuse:

— Așteaptă o clipă. Te duc eu acasă.

— Nu, mulțumesc. Trebuie să mă grăbesc.

— Perfect. Atunci am să renunț la sherry.

— Vă rog! Era îmbujorată, stânjenită. Nu vreau să veniți și dumneavoastră. Vreau... vreau să plec singură.

leși aproape fugind. Gabriel se răsuci spre mine:

— Cine a vorbit cu ea? Dumneata?

— Da.

— De ce te bagi în treburile mele?

— Puțin îmi pasă de treburile dumitale. Asta e treaba Partidului Conservator.

— Și chiar îți pasă de Partidul Conservator?

— Dacă stau și mă gândesc bine, nu, am recunoscut.

— Atunci de ce îți bagi nasul?

— Dacă vrei să știi, pentru că îmi place mica doamnă Burt, iar dacă ea ar simți mai târziu că ai pierdut alegerile din cauza prieteniei cu ea ar fi tare nefericită.

— N-am să pierd alegerile din cauza prieteniei cu ea.

— E foarte posibil să le pierzi, Gabriel. Subestimezi forța imaginației desfrânate.

— El dădu din cap.

— Cine te-a pus să vorbești cu ea?

— Doamna Bigham Charteris și lady Tressilian.

— Cotoroaștele alea bătrâne! Și lady St Loo?
— Nu. Lady St Loo nu are nici o legătură cu asta.
— Dacă aș ști că ea a dat ordine, aș lua-o pe Milly Burt în weekend și la dracu' cu toate!

— Asta ar pune capăt lucrurilor. Parcă voiai să câștigi alegerile?

Rânji brusc, redevenind bine dispus.

— Am să le câștig nici o grijă, spuse.

Capitolul XVIII Seara aceea a fost una din cele mai frumoase seri din întreaga vară. Oamenii veneau în valuri la Long Barn. Pe lângă concursul de whist propriu-zis, era organizat și un bal mascat, precum și dans.

Teresa mă duse acolo să arunc o privire. Toți păreau foarte animați. Gabriel era în mare formă, spunând istorioare și făcând glume. Părea să dea o atenție deosebită doamnelor prezente, purtarea lui față de ele fiind cam exagerată. M-am gândit că era un semn de istețime din partea lui. Bună dispoziția lui se facea simțită și totul mergea ca pe roate.

Lady St Loo, sfrijită și impresionantă, era acolo, ca să pună lucrurile în mișcare. Prezența ei era luată drept compliment. Descoperisem că era atât plăcută cât și temută. Era o femeie care nu se sfia să spună pe față ce gândea – pe de altă parte, amabilitatea ei, deși nespectaculoasă, era foarte adevărată, și manifesta interes față de St Loo și de vicisitudinile lui.

„Castelul” era foarte respectat. Când, la începutul războiului, ofițerul responsabil cu incartiruirea își smulgea părul din pricina cazării evacuaților, lady St Loo trimise un mesaj intransigent? Ei de ce nu i se repartizase nici un evacuat?

La explicațiile bâlbâite ale domnului Pengelley precum că nu voise s-o deranjeze – unii copii erau foarte neastâmpărați – ea răspunsese:

— Normal că o să ne facem partea noastră. Putem lua ușor cinci copii de vârstă școlară, sau două mame cu familii, cum preferi.

Mamele și familiile nu fuseseră un succes. Cele două londoneze erau îngrozite de coridoarele lungi și rezonante de piatră ale castelului, tremurau și murmurau despre fantome.

Când vânturile puternice băteau dinspre mare, se ghemuiau una în alta, clănțănind din dinți. După căldura și umanismul Londrei, locul acesta era pentru ele un coșmar. Plecară curând și fură înlocuite cu copii de vârstă școlară pentru care castelul era unul dintre cele mai palpitate lucruri de care avuseseră parte. Se lăsară mămiți de lady Tressilian, fură uluiți și fascinați de lady St Loo, învățară de la doamna Bigham Charteris, să nu se teamă de cai și de câini și se înțeleseră de minune cu bătrâna bucătăreasă care le facea cornuri cu șofran.

Mai târziu lady St Loo făcu de două ori reclamație la biroul de incartiruire. Anumiți copii fuseseră plasați la ferme izolate – fermierii în cauză nu erau, conform spuselor ei, nici amabili nici demni de încredere. Insistă să fie făcute cercetări. Se descoperi că, într-un caz, copiii erau groaznic de subalimentați. În celălalt, erau hrăniți corespunzător dar murdari și neglijați.

Toate astea sporiră respectul față de bătrâna doamnă. Castelul n-ar suporta ca lucrurile să fie făcute prost, spuneau oamenii.

Lady St Loo nu onoră prea mult timp cu prezența ei concursul de whist. Plecă împreună cu sora și cumnata ei. Isabella rămase să le ajute pe Teresa și pe doamna Carslake și alte doamne.

Eu am stat în total cam douăzeci de minute. Apoi Robert mă duse înapoi în casă. L-am oprit pe terasă. Era o noapte caldă iar luna era magnifică.

— Am să rămân aici, afară, am spus.

— Perfect. Vrei o pătură sau ceva?

— Nu, e foarte cald.

Robert se răsuci pe călcâie și se întoarse în șură unde mai avea anumite însărcinări.

Am stat acolo fumând tihnit. Castelul se profila pe marea poleită de lună și părea mai mult ca niciodată un decor de scenă. Dinspre șură se auzea un zumzet de muzică și Glasuri. În spatele meu casa era întunecată și oblonită, cu excepția unei ferestre deschise. Un capriciu al razelor de lună proiectă o pasarelă de lumină întinsă de la castel la Polnorth House...

Mă cuprinse o senzație vagă de mulțumire. Era adevărat ce îi spusese Teresei – începeam să trăiesc din nou. Trecutul și Jennifer erau ca un vis strălucitor lipsit de substanță. Viața pe care o începeam era o viață nouă. Cum avea să fie ea? Ce formă aveam să-i dau? Cine și ce era noul Hugh Norreys? Am simțit interesul începând să se agite. Ce știam? Ce puteam spera? Ce aveam să fac?

Am văzut o siluetă înaltă, înveșmântată în alb, venind dinspre Long Barn. Am știut imediat că era Isabella. A venit și s-a așezat pe banca de piatră. Armonia nopții era întregită.

Am rămas tăcuți mult timp. Eram foarte fericit. Nu voiam să destram vraja vorbind. Nu voiam nici măcar să gândesc.

La un moment dat am întors capul și am privit-o. Se uita, cum mă uitaseam și eu mai devreme, la pasarela din raze de lună ce ducea la castel.

— Rupert ar trebui să vină la noapte, am spus.

— Da. Ar trebui... Trebuie să vină curând. Oh, trebuie să vină curând...

În glasul ei era o notă de urgență, aproape de nefericire.

Nu știam ce era în mintea ei, dar m-am simțit vag alarmat pentru ea.

— Nu-ți pune prea mult inima în venirea lui, am avertizat-o. Lucrurile au talentul de-a ieși exact pe dos. Te aștepți la ceva, iar el nu e acolo...

Isabella spuse:

— Rupert trebuie să vină curând.

Aș fi întrebat-o ce voia să spună, dar în clipa aceea John Gabriel ieși din Long Barn și ni se alătură.

— M-a trimis doamna Norreys să văd dacă ai nevoie de ceva, îmi spuse el. Vrei ceva de băut?

— Nu, mulțumesc.

— Sigur?

— Foarte sigur.

Pe Isabella o ignoră mai mult sau mai puțin.

— Adu-ți dumneata un pahar, am spus.

— Nu, mulțumesc, nu vreau. Făcu o pauză, apoi spuse: Frumoasă noapte. Într-o noapte ca asta tânărul Lorenzo etcetera, etcetera.

Am rămas toți trei tăcuți. Dinspre Long Barn se auzea muzica. Gabriel se întoarse spre Isabella.

— Ai vrea să vii să dansăm, domnișoară Charteris?

Isabella se ridică și murmură cu glasul ei politicos:

— Mi-ar plăcea tare mult.

Se îndepărtară împreună destul de țepeni, nespunându-și nimic.

Am început să mă gândesc la Jennifer. M-am întrebat unde era și ce facea. Era fericită sau nefericită? Găsise pe altcineva? Speram că da.

Gândul la Jennifer nu îmi producea o durere adevărată pentru că Jennifer pe care o cunoscusem cândva nu existase. O inventasem pentru plăcerea mea. Niciodată nu-mi bătusem capul cu adevărata Jennifer. Între mine și ea stătuse figura lui Hugh Norreys care ținea la Jennifer.

Mi-am amintit vag cum, copil fiind, coboram cu grijă și nesigur pe picioare un grup de trepte. Am auzit ecoul propriului meu glas spunând cu importanță: „Iată-1 pe Hugh coborând treptele...” mai târziu, copilul învăță să spună „Eu”. Dar undeva, în adâncul lui, acel „Eu” nu penetrează. El continuă să fie spectator, nu „Eu”. Se vede într-o serie de imagini, îl văzusem pe Hugh îmbărbătând-o pe Jennifer, Hugh fiind totul pentru Jennifer, Hugh mergând s-o facă fericită pe Jennifer, mergând să îndrepte tot ce suferise Jennifer.

Da, exact ca Milly Burt. Milly hotărându-se să se mărite cu Jim, văzându-se făcându-1 fericit, lecuindu-1 de băutura, fără să-i pese cu adevărat de cum era adevăratul Jim.

Și iată-1 și pe John Gabriel, cuprins de milă față de tânăra femeie, înveselind-o, fiind blând cu ea, ajutând-o.

Am comutat pe Teresa. Iată-o pe Teresa măritându-se cu Robert, Teresa...

Nu, asta nu mergea. Teresa era adultă.- Ea învățase să spună „Eu”.

Din șură ieșiră două siluete. Nu veniră înspre mine, ci cotiră spre treptele ce duceau la terasa de jos și la seră.

M-am întors la gândurile mele. Avusese Jennifer visuri? Cum era ea, de fapt? Îmi dădusem vreodată osteneala să aflui? Oare nu văzusem întotdeauna ceea ce voiam să văd, o Jennifer minunată, loială și nefericită?

Cum era ea în realitate? Nu chiar atât de minunată, nu chiar atât de loială, în mod sigur nefericită - hotărât nefericită. Tot ce mergea prost era numai vina ei. Ce însemna asta, în definitiv, decât că Jennifer se vedea într-un rol tragic?

Tot ce s-a întâmplat trebuie să fi fost cauzat de Jennifer. Asta era Jennifer, figura tragică, nefericită, căreia totul îi merge prost, și care își asumă vina pentru tot ce îi merge prost altuia. Milly, probabil, ar face la fel. Milly... Gândurile mi s-au întors brusc la problemele cotidiene. Milly nu venise în seara asta. Poate că era înțelept din partea ei. Sau absența ei avea să dea naștere în mod egal la comentarii?

M-am cutremurat brusc și am tresărit. Trebuie că ațipisem. Se facea tot mai frig...

Am auzit pași venind dispre terasa de jos. Era John Gabriel. Venea înspre mine și am observat că pășea nesigur. M-am întrebat dacă băuse.

Ajunse lângă mine. Înfațișarea lui mă uimi. Când vorbi, glasul îi era gros, cuvintele bolborosite. Prezenta toate Caracteristicile unui om care băuse, dar nu alcoolul îl adusese în starea asta.

Râse. Un râs ca de om beat.

— Fata aia! Spuse el. Fata aia! Ți-am spus că fata aia e la fel ca oricare alta. Oi fi eu cu capul în nori, dar picioarele îmi sunt bine înfipite în noroi.

— Ce tot spui acolo, Gabriel? Ești beat?

Scoase un alt hohot de râs.

— Asta-i bună! Nu, nu-s beat. Există lucruri mai bune de făcut decât să bei. O bucațică mândră și bățoasă! O doamnă prea fină ca să se amestece cu gloata! I-am arătat unde îi este locul - am coborât-o dintre stele - i-am arătat din ce e făcută, din pământ ordinar. Ți-am spus de mult că nu e o sfântă... E om ca toți oamenii, exact ca oricare din noi. Fă dragoste cu orice femeie vrei să vezi că toate sunt la fel... absolut la fel!

— Ascultă, Gabriel, ce-ai pus la cale? Am întrebat furios.

Scoase o cascadă de râs.

— M-am distrat, bătrâne. Asta am făcut - m-am distrat. M-am distrat în felul meu, un fel al naibii de bun.

— Dacă ai insultat-o în vreun fel pe fata asta...

— Tată? E o femeie în toată firea. Știe ce face, sau ar trebui să știe. E o femeie în toată legea. Ai cuvântul meu.

Râse din nou. Ecooul aceluși râs m-a urmărit mulți ani. Era un chicotit grosolan, groaznic de neplăcut. L-am urât atunci și am continuat să-l urăsc.

Eram oribil de conștient de neputința mea, de imobilitatea mea. M-a făcut conștient de asta printr-o privire rapidă, disprețuitoare. Nu-mi pot imagina pe cineva mai odios decât John Gabriel în noaptea aceea...

Râse din nou și porni clătinându-se spre șură.

M-am uitat în urma lui clocotind de furie. Apoi, în timp ce mai r megam încă pastila amară a statutului meu - -134

De invalid, am auzit pași pe terasă. De data asta pași mai ușori, mai domoli.

Isabella veni spre mine și se așeză pe banca de piatră.

Mișcărilor ei, ca întotdeauna, erau sigure și liniștite. Stătu tăcută acolo, la fel cum stătuse și mai devreme. Totuși, am simțit acut o diferență. Era ca și cum, fără vreun semn exterior, căuta liniștire, asigurare. Ceva în lăuntrul ei stătea treaz. Mi-am dat seama că sufletul ei era în încurcătură. Dar nu știam, nici nu bănuiam măcar, ce anume avea ea în minte. Poate că nici chiar el nu știa.

Am spus cam incoerent:

— Isabella, draga mea... totul e în regulă?

Nu prea știam ce voiam să spun.

La un moment dat, ea spuse:

— Nu știu...

Câteva minute mai târziu își strecură mâna în a mea. Ea un gest încrezător, un gest pe care nu l-am uitat niciodată. N-am spus niciunul nimic. Am rămas așa aproape o oră. Apoi lumea a început să iasă din Long Barn, și una din femei o luă pe Isabella ca să o ducă acasă cu mașina.

Totul a fost ireal, ca un vișy Capitolul XVIII M-am așteptat ca a doua zi Gabriel să se țină departe de mine, dar Gabriel era veșnic imprevizibil. Veni în camera mea chiar înainte de ora unsprezece.

— Speram să te găsec singur, spuse el. Cred că aseară am făcut cea mai uriașă greșală din viața mea. Am fost prost cât încap.

— Poți s-o mai spui. Dar eu aș folosi un termen mai tare. Ai fost de-a dreptul porc, Gabriel.

— Ea ce-a spus?

— N-a spus nimic.

— Era supărată? Era furioasă? La naiba, trebuie să fi spus ceva! A stat cu dumneata mai bine de o oră.

— N-a spus absolut nimic, am repetat.

— Îmi doresc din tot sufletul să nu fi... Se opri. Ascultă, doar nu crezi că am sedus-o, nu-i așa? Nici vorbă de asta. Doamne Sfinte, nu! Doar... ei bine, doar am făcut un pic de dragoste cu ea, atâta tot. Lună, o fată drăguță... mă rog, vreau să spun că i se putea întâmpla oricui.

N-am răspuns. Gabriel îmi interpretă tăcerea ca pe un răspuns.

— Ai dreptate. Nu sunt foarte mândru de mine. Dar ea m-a scos din minți. M-a înnebunit chiar de când am cunoscut-o. Arăta ca și cum era prea sfântă ca să poată fi atinsă. De asta am făcut dragoste cu eș noaptea trecută - da, nici măcar n-a fost un act drăguț, a fost un act destul de bestial. Dar ea a răspuns, Norreys... E om ca toți oamenii, la fel de omenească precum orice bucățiță pe care o culegi într-o noapte de sâmbătă. Aș spune că acum mă urăște. N-am închis un ochi toată noaptea...

Se plimba vijelios de colo-colo. Apoi întrebă iar:

— Ești sigur că n-a spus nimic? Nimic-nimic?

— Ți-am spus de două ori, i-am răspuns cu răceală.

S-a luat cu mâinile de cap. Poate' că era un gest amuzant, dar în esență era pur tragic.

— Niciodată nu știu ce gândește, spuse el. Nu știu nimic despre ea. E undeva unde n-o pot ajunge. E ca afurisita aia de frescă din Pisa. Binecuvântata care stă în rai sub copac, zâmbind. A trebuit s-o trag de acolo - a trebuit! Nu mai suportam. Pur și simplu nu mai suportam, crede-mă. Voiam s-o umilesc, s-o cobor pe pământ, s-o văd rușinată. Voiam să fie jos în iad, cu mine...

— Pentru numele lui Dumnezeu, Gabriel, taci! N-ai pic de decentă?

— Nu, n-am. Nici dumneata n-ai avea dacă treceai prin ce am trecut eu toate săptămânile astea. Îmi doresc să n-o fi văzut niciodată. Îmi doresc s-o pot uita. Îmi doresc să nu știu că există.

— Habar n-aveam...

M-a întrerupt.

— Normal că dumneata habar n-aveai. Dumneata nu vezi mai departe de vârful nasului! Ești cel mai egoist om pe care l-am cunoscut, total învăluit în propriile dumitale sentimente. Nu vezi că sunt înfrânt. Încă puțin și n-o să-mi mai pese dacă intru sau nu în parlament.

— S-ar putea ca țara să iasă în câștig.

— Adevărul e că am făcut o varză din toate.

N-am răspuns. Înghițisem atâta lăudăroșenie din partea lui Gabriel încât încercam o anumită satisfacție văzându-l la pământ.

Tăcerea mea îl supără. M-am bucurat. Intenționasem să-l supăr.

— Mă întreb, Norreys, dacă ai vreo idee de cât de puritan și satisfăcut de dumneata arăți. Ce crezi că ar trebui să fac? Să-i cer scuze fetei... să-i spun că mi-am pierdut capul... ceva în genul ăsta?

— N-are nici o legătură cu mine. Dumneata ai avut atâta experiență în materie de femei încât s-ar cuveni să știi.

— N-am mai avut niciodată de a face cu o fată ca asta. Crezi că e șocată, dezgustată? Mă consideră, oare un porc?

Mi-a făcut din nou plăcere să-i spun că ăsta era purul adevăr, că nu știam ce gândea sau simțea Isabella.

— Dar cred că tocmai vine înapoi, am adăugat uitându-mă pe fereastră.

Gabriel se făcu roșu ca focul și ochii lui luară o privire hăituită.

Își reluă poziția din fața căminului, o poziție urâtă, cu picioarele crăcănate și bărbia împinsă înainte. Avea o privire de câine bătut care nu-l prindea deloc. Mi-a făcut plăcere să observ că arăta ordinar și meschin.

— Dacă se uită la mine ca la ceva adus de pisică... spuse el, dar nu termină fraza.

Isabella, nu se uită la el ca la ceva adus de pisică. Ne dădu bună dimineața, mai întâi mie, apoi lui. Purtarea ei nu făcea nici o deosebire între noi. Era, ca de obicei, gravă și foarte politicoasă. Avea privirea senină pe care o avea întotdeauna. Adusese un mesaj pentru Teresa, și când află că Teresa era alături cu soții Carslake ieși în căutarea ei, dăruindu-ne amândurora un mic surâs grațios în timp ce părăsea camera.

Când ușa se închise în urma ei, Gabriel începu să înjure. O înjură cu năduf, vitriolat. Am încercat să stăvilesc torentul răutății lui, dar în zadar. Strigă la mine:

— Ține-ți gura, Norreys! Nu e treaba dumitale. Îți spun că am să fiu chit cu cățeaua asta mândră și arogantă chiar de-ar fi ultimul lucru pe care am să-l fac.

Și cu asta ieși ca o furtună din cameră, trântind ușa atât de tare încât Polnorth House se zgudui.

Nu voiam s-o pierd pe Isabella când pleca de la soții Carslake, așa că am sunat și scaunul mi-a fost împins pe terasă.

Nu a trebuit să aștept mult. Isabella ieși din cameră și o luă în lungul terasei către mine. Cu naturalețea ei firească se duse direct la bancă și se așeză, ca de obicei, cu mâinile în poală. Nu spuse nimic.

De regulă mă mulțumeam cu atât, dar astăzi mintea mea speculativă era activă. Voiam să știu ce se petrecea în capul acela modelat cu noblețe. Nu aveam nici o idee despre impresia pe care o lăsaseră asupra Isabellei întâmplările din noaptea trecută, dar nici nu știam cum s-o abordez.

Prima mea remarcă fu total ambiguă.

— Totul e în regulă, Isabella?

Întoarse spre mine o privire întrebătoare.

— În dimineața asta Gabriel e tulburat, am spus. Cred că vrea să-ți ceară scuze pentru ce s-a întâmplat azi noapte.

— De ce și-ar cere scuze?

— Păi... cred că s-a purtat destul de urât.

Ea arătă îngândurată. Spuse:

— Oh, înțeleg.

Nici urmă de stânjeneală în purtarea ei. Curiozitatea mă împinse să continui cu întrebările, în ciuda faptului că toată povestea nu era treaba mea.

— Consideri că s-a purtat urât? Am întrebat.

— Nu știu... pur și simplu nu știu... Vedeți, e ceva la care pur și simplu nu am avut timp să mă gândesc, adăugă ea pe ton de scuză.

— N-ai fost șocată, sau speriată, sau supărată?

Eram curios, cu adevărat curios.

Ea păru să-mi rumege vorbele. Apoi spuse cu un aer îndepărtat, detașat:

— Nu, nu cred. Ar fi trebuit să fiu?

Aruncase mingea în terenul meu, prinzându-mă pe picior greșit, întrucât nu cunoșteam răspunsul. Ce ar trebui să simtă o fată normală atunci când întâlnești prima dată nu dragostea, nici tandrețea, ci pasiunea ușor de stârnit a unui bărbat cu o dispoziție oarecum grosieră?

Întotdeauna considerasem (sau doar voisem asta?) că Isabella avea ceva extraordinar de virginal, dar era oare chiar așa? Mi-am amintit că de mai multe ori Gabriel se referise la gura ei. M-am uitat acum la gura aceea. Gabriel se referise la gura ei. M-am uitat acum la gura aceea. Buza de jos era cărnoasă. Era o buză aproape hapsburgică, nerujată, de un roșu proaspăt, natural - da, o gură pasională.

Gabriel trezise în ea răspunsul. Dar cum fusese acel răspuns? Pur senzual? Instinctiv? Un răspuns la care judecata ei consimțise?

Atunci Isabella îmi puse o întrebare. Mă întrebă pur și simplu dacă îmi plăcea maiorul Gabriel.

Existau dăți când mi-ar fi fost greu să răspund la întrebarea asta. Dar nu azi. Azi sentimentele mele pentru Gabriel erau foarte clare.

Am spus cu sinceritate:

— Nu.

Ea spuse îngândurată:

— Nici doamna Carslake nu-1 place.

Îmi displăcea puternic să fiu vârat într-o oală cu doamna Carslake.

I-am pus și eu o întrebare.

— Tu îl placi, Isabella?

Ea rămase tăcută mult timp. Când în sfârșit cuvintele ieșiră la suprafață, mi-am dat seama că izvorau dintr-o mare de uimire.

— Nu-1 cunosc... Nu știi nimic despre el. Este groaznic atunci când nici măcar n-ai vorbit cu cineva.

Îmi era greu să înțeleg ce voia să spună pentru că, întotdeauna când fusese vorba de femei, înțelegerea mea fusese în ultimă instanță carnală. Senzația de caldă prietenie fusese vorba de femei, înțelegerea mea fusese în ultimă instanță carnală. Senzația de caldă prietenie fusese întotdeauna începutul a ceea ce foarte frecvent nu era deloc prietenie, ci doar o atracție sexuală camuflată.

Conform spuselor Teresei, femeile îl găseau atrăgător pe Gabriel. Probabil că și Isabella îl găsisese atrăgător – dar dacă era așa, atracția lui masculină fusese un fapt neinteresant. Dar oare îl găsea atrăgător? Era posibil ca ea să găsească atrăgător modul lui de a face dragoste și nu bărbatul în sine?

Toate astea erau speculații. Iar Isabella nu făcea speculații. Indiferent care îi erau sentimentele cu privire la Gabriel, ea nu le analiza. Ea le accepta – le accepta ca pe o parte din tapiseria Vieții și trecea mai departe la modelul următor. <

Mi-am dat seama dintr-o dată că asta stârnise mânia aproape maniacă a lui Gabriel. Preț de o fracțiune de secundă am simțit pentru el un val de compasiune.

Apoi Isabella vorbi.

Mă întrebă pe un ton serios de ce, credeam eu, trandafirii roșii nu durau pe timpul iernii.

Am discutat problema. Am întrebat-o care erau florile ei preferate.

Mi-a răspuns trandafirii roșii și micșunelele ruginite și ceea ce numea ea lăstarele groase de un mov pal.

Mi s-a părut o alegere destul de ciudată. Am întrebat-o de ce îi plăceau acele flori anume. Mi-a spus că nu știa.

— Ai o minte leneșă, Isabella. Ai ști foarte bine dacă ți-ai da osteneala să gândești.

— Serios? Foarte bine, atunci, voi gândi.

Stătu acolo, dreaptă și serioasă, gândindu-se...

(De câte ori îmi amintesc de Isabella, așa o văd. Șezând în bătaia soarelui pe banca de piatră, cu capul mândru și drept, cu mâinile lungi și înguste adunate cumiți în poală, cu fața serioasă, gândindu-se la flori...)

În cele din urmă spuse:

— Cred că din cauză că arată atât de plăcut de atins... precum catifeaua... Și pentru că au un parfum minunat.

Trandafirii nu arată bine când cresc – ei cresc într-un fel urât. Trandafirul vrea să fie el însuși, într-o vază, atunci e frumos, dar numai pentru scurt timp, apoi se ofilește și moare. Aspirina și opărirea cozilor sunt bune pentru celelalte flori, nu și pentru trandafirii roșii. Nimic nu-i păstrează mult pe trandafirii roșu închis... Tare aș vrea ca ei să nu moară.

Niciodată Isabella nu vorbise atât de mult. Era mai interesată vorbind despre trandafiri, decât fusese când vorbise despre Gabriel.

A fost un moment pe care am să mi-1 amintesc întotdeauna.

A fost apogeul prieteniei noastre...

De unde era scaunul meu, vedeam poteca ce ducea peste câmp la St Loo Castle. Iar pe poteca aceea, venind înspre noi, se apropia o siluetă – o siluetă în veșmânt militar și beretă. Cu o strângere de inimă care m-a uimit, am simțit că lordul St Loo se întorsese acasă.

Capitolul XVIII Uneori ai iluzia că o anumită serie de fapte s-au întâmplat de nenumărate ori înainte. Am avut și eu această impresie în timp ce îl urmăream pe tânărul lord St Loo venind înspre noi. Mi se părea că iar și iar zăcusem acolo, neajutorat, imobil, urmărindu-1 pe Rupert St Loo venind peste câmp... Se mai întâmplase de multe ori înainte, avea să se întâmple iar... și avea să se întâmple etern.

Inima mea spuse: „Isabella, acesta este adio. Aceasta este Soarta venind către tine”:

Era din nou atmosfera de basm, iluzivă, ireală. Aveam să asist la sfârșitul familiar al unui basm familiar.

Am oftat ușor și m-am uitat la Isabella. Era total neștiutoare de apropierea Soartei. Se uita în jos la mâinile ei lungi, albe și înguste. Se mai gândea încă la trandafiri... sau poate la micșunelele ruginite...

— Isabella, am spus cu blândețe. Vine cineva...

Ea ridică privire, fără grabă, nu foarte interesată, întoarse capul. Trupul îi deveni rigid, apoi fu cuprins de un ușor tremur.

— Rupert, spuse ea... Rupert...

Firește, se putea să nu fie deloc Rupert. Nimeni nu putea spune cu precizie de la distanța aceea. Dar Rupert era.

Intră pe poartă, ezitând puțin, și urcă treptele înspre terasă cu un vag aer de scuză. Pentru că Polnorth House aparținea unor străini pe care încă nu-i cunoscuse... Dar la castel i se spusese că avea să-și găsească verișoara acolo.

Isabella se ridică și făcu doi pași spre el. El grăbi pașii către ea. Când se întâlniră, Isabella rosti foarte moale:

— Rupert...

— Isabella!

Stăteau acolo, ținându-se de mâini, el cu capul ușor aplecat, protector.

Era perfect – absolut perfect. Dacă ar fi fost o scenă de film, n-ar fi fost nevoie să fie reluată... Scena avea ceva idilic, ireal – sfârșitul fericit al unui basm. Era o Idilă cu I mare.

Era întâlnirea dintre un băiat și o fată care se gândiseră ani întregi unul la celălalt, fiecare făurindu-și o imagine care era parțial iluzorie, iar apoi, întâlnindu-se în sfârșit, descoperind că miracolul iluziei era totuna cu realitatea...

Era genul de lucru despre care se spune că nu se întâmplă în viața reală. Dar se întâmpla aici, înaintea ochilor mei.

Ei stabiliră lucrurile din prima clipă. Rupert păstra mereu, cu tenacitate, hotărârea de a se întoarce în St Loo și a se însura cu Isabella. Isabella avusese întotdeauna certitudinea calmă că Rupert se va însura cu ea și că vor trăi fericiți până la adânci bătrânețe la castelul St Loo.

Iar acum, pentru amândoi, credința li se justifica și visul li se înfăptuia. Momentul lor nu dură mult. Isabella se întoarse spre mine. Fața ei strălucea de fericire.

— Acesta e căpitanul Norreys, spuse ea. Vărul Rupert.

Lordul St Loo înaintă și dădu mâna cu mine și am avut ocazia să mă uit bine la el.

Încă mai cred că n-am văzut niciodată un bărbat mai frumos. Nu vreau să spun prin asta că aducea ca un zeu grec. Frumusețea lui era întru totul virilă și masculină. O față smeadă, bătută de vânt, o mustață destul de mare, ochi adânci, albaștri, un cap perfect așezat pe umerii largi, șolduri înguste și picioare bine modelate. Avea un glas atrăgător, profund și plăcut. Nu avea deloc accent colonial. Pe fața lui se citea umor, inteligență, tenacitate și o anumită stabilitate calmă.

Se scuză că venise în felul acesta, dar tocmai sosise cu avionul și descinse direct de la aeroport cu mașina. La sosire lady Tressilian îi spusese că Isabella plecase la Polnorth House și, probabil, avea s-o găsească acolo.

Se uită la Isabella și ochii îi licăriră.

— Te-ai schimbat mult în bine, Isabella, spuse el. Te țin minte ca școlăriță. Avea niște picioare neînchipuit de lungi, ca două fuse, cozi care îți săltau pe spate și un aer serios.

— Trebuie că arătam îngrozitor, spuse gânditoare Isabella.

Lordul St Loo își exprimă speranța că avea să-i cunoască pe cumnata mea și pe fratele meu, ale cărui picturi le admira foarte mult.

Isabella spuse că Teresa era la familia Carslake și că avea să se ducă ea să-i spună. Voia Rupert să-i vadă și pe soții Carslake?

Rupert spuse că nu voia să-i vadă pe soții Carslake, și oricum nu-i mai ținea minte, chiar dacă ei erau aici de pe vremea când era școlar.

— Sper, Rupert, că ai să vrei să-i vezi și pe ei, spuse Isabella. Venirea ta o să-i emoționeze foarte tare. Toți vor fi. Emoționați.

Tânărul lord St Loo arată neliniștit. Avea doar o lună permisie, spuse el.

— Iar apoi ai să te întorci în Orient? Întrebă Isabella.

— Da.

— Iar după ce războiul cu japonezii se va termina... ai să vii să trăiești aici?

Ea îi pusese întrebarea cu gravitate. Și chipul lui deveni grav.

— Asta depinde de mai multe lucruri...

Urmă o mică pauză, în care părea că amândoi se gândeau la același lucru. Între ei era deja armonie și înțelegere.

Apoi Isabella plecă în căutarea Teresei, iar lordul St Loo se așeză și începu să discute cu mine. Discutarăm probleme profesionale, lucru care mă încântă. De când venisem în St Loo trăisem prin forța împrejurărilor într-o atmosferă feminină. St Loo era unul din acele locuri din țară care Rămâneau

substanțial în afara războiului. Plonjasem, în schimb, într-o lume pur politică, iar lumea politică este, cel puțin în locurile ca St Loo, esențial feminină. Este o lume a calculării efectelor, a persuasiunii, a miilor de mici subtilități. Este o lume în miniatură – universul exterior al vărsării de sânge și violenței având doar rolul pe care l-ar putea avea un fundal de scenă. Pe fundalul unui război mondial, noi eram angajați într-o luptă limitată și intens personală. Același lucru se petrecea pe cuprinsul întregii Anglii, camuflat de clișee nobile. Democrație, Libertate, Securitate, Imperiu, Naționalizare, Loialitate – acestea erau cuvintele standard.

Asta era lumea în care trăiam de când îmi revenisem la viață și începusem să trăiesc din nou. Era o lume pe care nu o cunoscusem înainte, o lume complet nouă pentru mine.

La început o disprețuisem cu indulgență. Mi-o caracterizasem doar ca pe un alt calvar, suportabil totuși. Acum însă începeam să înțeleg pe ce se baza, din ce realități pătimea era alcătuită, de ce speranțe fără de sfârșit pentru supraviețuire era animată. Era lumea femeilor, nu a bărbaților. Or femeile au stilul lor de a vedea lumea. Ele nu văd stelele, ele văd cei patru pereți ai unui adăpost de vânt, cratița de pe plită, fețele adormite ale copiilor bine hrăniți.

Voiam din toată inima să evadeze din acea lume feminină. Robert nu-mi era de nici un folos – el era pictor. Un artist, matern preocupat de a da naștere unei vieți noi. Gabriel era destul de masculin, dar nu eram compatibili în esență.

Cu Rupert St Loo eram iar în lumea mea. Lumea în care existau Alamein și Sicilia, Cairo și Roma. Vorbeam vechiul limbaj, vechea limbă, descoperind cunoștințe comune. Era iar un om întreg.

Îmi plăcea enorm Rupert St Loo. Era un ofițer de prima clasă, și avea o personalitate extrem de atrăgătoare. Avea minte, umor și o inteligență sensibilă. Era genul de om de care era nevoie pentru a construi lumea nouă. Un om cu tradiții și totuși cu o minte modernă și vederi largi.

La un moment dat Teresa și Robert veniră la noi, și Teresa îi explică lui Rupert că eram angajați într-o campanie electorală furibundă. Rupert mărturisi că nu se prea pricepea la politică. Apoi veniră soții Carslake cu Gabriel, și doamna Carslake dădu pe-afară de entuziasm, și Gabriel își etală veselia zgomotoasă, și era încântat să-l vadă pe lordul St Loo, și acesta e candidatul nostru, maiorul Gabriel.

Rupert St Loo și Gabriel se salutară politicos și Rupert îi ură noroc și vorbiră puțin despre campanie și despre cum mergeau lucrurile. Așa cum stăteau, alături, am observat crudul contrast dintre ei. Nu doar că Rupert era frumos și Gabriel era un omuleț urât – era mai mult de atât. Rupert avea ținută, era sigur pe el. Purtarea lui amabilă și curtenitoare era naturală. De asemenea, simțea că era nespus de corect. Un negustor chinez i-ar fi încredințat orice cantitate de bunuri fără să plătească pentru ele, și negustorul ar fi avut dreptate. În comparație cu celălalt, Gabriel se prezenta prost – era nervos, prea agresiv, își mișca întruna, fără astâmpăr, picioarele crăcănate. Arăta ca un omuleț de rând, nesuferit – mai rău, arăta ca un om

care era cinstit atâta timp cât renta. Arăta ca un câine de obârșie îndoielnică ce a scos-o foarte bine la capăt până când a fost scos în arenă alături de un câine de rasă pură.

Robert stătea în picioare lângă scaunul meu, și i-am atras atenția spre cei doi bărbați printr-un murmur. Îmi înțelese intenția și se uită gânditor la amândoi. Gabriel continua să se mute de pe un picior pe celălalt. Trebuia să se uite în sus la Rupert în timp ce discutau, și nu cred că îi plăcea că trebuia să facă asta.

Mai era cineva care îi urmărea pe cei doi – Isabella. Ochii ei îi priviră la început pe amândoi, apoi se concentrară asupra lui Rupert. Buzele i se desfăcură, își aruncă pe spate Capul mândru, obraji i se colorară ușor. Era minunat să vezi primirea aceea mândră și bucuroasă.

Robert se uită la ea, apoi își întoarse ochii gânditori la chipul lui Rupert St Loo.

Când ceilalți intrară în casă la un pahar, Robert rămase pe terasă. L-am întrebat ce părere avea despre Rupert St Loo. Îmi dădu un răspuns ciudat.

— Aș spune că la botezul lui nu a fost nici o ursitoare rea.

Capitolul XVIII Ei bine, lui Rupert și Isabellei nu le luă mult să lămurească lucrurile. După plecarea mea, le lămuriseră din prima clipă când se întâlniseră pe terasă, lângă scaunul meu.

Cred că pentru amândoi fu o ușurare să constate că visul pe care îl nutriseră în taină atâta timp nu îi dezamăgise când sosise clipa încercării.

Căci, așa cum îmi spusese Rupert câteva zile mai târziu, el nutrise un vis.

Eu și el am devenit destul de intimi. Și el se bucura de prezența mea masculină. Atmosfera de la castel era supraîncărcată cu adorație feminină. Bătrânele doamne erau nebune după Rupert, și o arătau pe față, și până și lady St Loo se debarasase de unele calități acide.

Așa că lui Rupert îi plăcea să vină și să stea de vorbă cu mine.

Într-o zi îmi spusese dintr-o dată:

— Într-o vreme credeam că mă prostesc îngrozitor cu privire la Isabella. Poți să spui ce vrei, dar e ciudat să te hotărăști să te însori cu cineva, când acel cineva e o copilă, iar apoi să descoperi că nu te-ai răzgândit.

I-am spus că mai cunoscusem cazuri similare.

El spusese îngândurat:

— Adevărul e că eu și Isabella ne aparținem... întotdeauna am simțit că e o parte din mine, o parte pe care încă nu o stăpâneam, dar pe care trebuia s-o stăpânesc într-o zi pentru a completa lucrurile. Ciudată afacere. Ea e o fată ciudată.

Fumă câteva minute în tăcere, apoi spusese:

— Cred că ce-mi place cel mai mult la ea este faptul că nu are deloc simțul umorului.

— Crezi că nu are simțul umorului?

— Nu are absolut deloc. Este minunat de odihnitor... întotdeauna am suspectat că simțul umorului este un fel de truc pe care noi, oamenii civilizați, ni l-am însușit ca pe o poliță de asigurare împotriva deziluziei.

Facem un efort conștient să vedem lucrurile ca fiind amuzante pur și simplu din cauză că bănuim că sunt nesatisfăcătoare.

Da, era ceva în asta...

Rupert se uita lung la castel. Spuse cu însuflețire:

— Iubesc castelul ăsta. Întotdeauna l-am iubit. Totuși, mă bucur că am crescut în Noua Zeelandă până a sosit vremea să merg la Eton. Asta mi-a dat detașare, să pot vedea castelul din afară, precum și să mă identific cu el fără să reflectez. Să vin aici în vacanțe, să știu că era al meu, că într-o bună zi am să trăiesc aici, să-l recunosc ca pe ceva pe care mi l-am dorit întotdeauna, să am, din prima clipă când l-am văzut, sentimentul că vin acasă... Iar Isabella era o parte din el. Eram sigur că o să ne căsătorim și o să trăim aici până la sfârșitul vieții. Își încleștă mohorât maxilarele. Și vom trăi aici! În ciuda impozitelor, a cheltuielilor și reparațiilor... și a amenințării naționalizării pământului. Asta e căminul nostru, al meu și al Isabellei.

Se logodiră oficial în a cincea zi de la întoarcerea lui Rupert.

Cea care ne-a adus vestea a fost lady Tressilian. În The Times avea să apară mâine sau poimâine, ne spuse ea, dar voia ca noi să fim primii care aflau. Și era foarte, foarte fericită!

Fața ei rotundă și cumsecade tremura de plăcere sentimentală.

Fericirea ei ne înduioșă pe Teresa și pe mine. Ea dovedea cu atâta claritate lipsa anumitor lucruri din propria viață! Bucuria momentului o făcu să fie mai puțin maternă față de mine, ceea ce mă făcu să mă bucur mult mai mult de compania ei. Pentru prima dată, nu-mi aduse nici o broșură și abia dacă încercă să fie luminoasă și încurajatoare.

Atitudinea celorlalte două doamne bătrâne varia ușor. Doamna Bigham Charteris își dublă energia și agerimea. Il luă pe Rupert în plimbări lungi în jurul domeniului, prezentându-i arendașilor lui și ținându-i lecții despre acoperișuri și reparații, și despre ce trebuia neapărat să fie făcut, și despre ce putea, ba chiar trebuia, să rămână nefacut.

Dar cea mai interesantă mi se păru atitudinea lui lady St Loo. Căci o vreme n-am putut s-o înțeleg. Apoi, într-o zi, i-am prins nuanța. Era triumf. Un gen curios de triumf – un fel de savurare a unei bătălii câștigate în fața unui adversar invizibil și inexistent.

— De acum va fi totul bine, îmi spuse ea.

Și apoi oftă, un oftat lung, obosit. Era ca și cum ar fi spus: „Doamne, acum las-o pe roaba ta să plece în pace!...” Mi-a dat impresia cuiva care se temuse, dar nu îndrăznise să-și arate teama, și care știa că acum nu mai avea deloc de ce să se teamă.

Ei bine, presupun că șansele ca tânărul lord St Loo să nu se întoarcă spre a se însura cu o verișoară erau destul de mari. Era mult mai probabil ca Rupert să se însoare cu o străină în anii de război. Pe timp de război căsătoriile se încheiau rapid. Da, trebuie să fi existat șanse mari ca Rupert să nu se însoare cu Isabella.

Și totuși exista în treaba asta o potrivire.

Am întrebat-o pe Teresa dacă nu era de acord, și ea dădu din cap gânditoare.

— Da, sunt o pereche minunată, spuse ea.

— Făcuți unul pentru altul. Așa spun la nunți servitoarele din familiile vechi, dar de data asta e chiar adevărat.

— Așa e. Este incredibil... Nu te simți uneori, Hugh, de parcă urmează să te trezești?

— Nimic legat de castelul St Loo nu este real, am spus.

Îmi fu dat să aud și părerea lui John Gabriel El își păstră obiceiul de a fi sincer cu mine. Din cât am putu; să-mi dau seama, lui Gabriel nu-i plăcea lordul St Loo. Era un lucru Destul de firesc, pentru că Rupert St Loo fură o mare parte din aura lui Gabriel.

Întregul St Loo era emoționat de sosirea stăpânului de drept al castelului. Locuitorii vechi erau mândri de vechimea titlului lui și și-1 aminteau pe tatăl acestuia. Cei noi erau emoționați într-un mod mai snob.

— Turmă dezgustătoare de oi! Spuse Gabriel. Pentru mine e uimitor cât iubește englezul un titlu.

— Nu numi englez un om din Cornwall. N-ai învățat încă asta?

— Mi-a scăpat. Dar e adevărat, nu-i așa? Fie rămâne cu gura căscată de admirație, fie cade în extrema cealaltă și spune că toată treaba e o farsă și devine violent, și ăsta e doar snobism inversat.

— Dar cum e cu sentimentele dumitale? Am întrebat.

Gabriel rânji imediat.

— Și eu sunt snob, nici o problemă, spuse el. Nu-mi doresc nimic mai mult ca să mă fi născut Rupert St Loo.

— Mă uimești!

— Există lucruri cu care te naști - aș da orice să am picioarele lui, spuse Gabriel gânditor.

Mi-am amintit ce spusese lady Tressilian la prima întrunire la care vorbise Gabriel, și am fost interesat să văd cât de perceptiv era Gabriel.

L-am întrebat dacă el considera că Rupert St Loo îi fura aura.

Reflectă serios, fără a da vreun semn de supărare.

Nu, spuse el, considera că totul era în regulă, pentru că Rupert St Loo nu era adversarul său politic. Treaba era o propagandă suplimentară pentru Partidul Conservator.

— Deși aș spune că dacă ar candida (ceea ce nu se poate, el fiind pair), ar candida pentru Laburiști.

— În mod sigur, nu. Nu ca proprietar de pământ.

— Nu i-ar plăcea naționalizarea pământului, firește, dar în ziua de azi lucrurile sunt inversate, Norreys. Fermierii Și vajnicii oameni ai muncii sunt conservatori, iar tinerii cu intelect și diplome și o mulțime de bani sunt laburiști în majoritate pentru că, presupun, habar n-au ce înseamnă să muncești cu mâinile și n-au nici o idee despre ce vrea muncitorul, de fapt.

— Și ce vrea omul muncii? Am întrebat știind că întotdeauna Gabriel oferea răspunsuri diferite la această întrebare.

— El vrea ca țara să fie prosperă, astfel încât să poată fi și el prosper. El îi consideră pe conservatori mai apți să facă țara prosperă pentru că ei cunosc mai multe despre bani, lucru care, firește, este foarte înțelept. Aș

spune că, în realitate, lordul St Loo este un liberal de modă veche și, firește, nimeni nu are vreun folos de pe urma unui liberal. Nu, Norreys, nu are rost să mă contrazici. Așteaptă rezultatul alegerilor. Liberalii se vor împușina atât de mult încât va trebui să-i cauți cu lupa. Nimănui nu-i plac ideile liberale, altfel spus - nimănui nu-i place calea de mijloc. E mult prea cuminte.

— Și consideri că Rupert St Loo este suținătorul căii de mijloc?

— Da. E un om rezonabil - păstrează ce e vechi și întâmpină cu brațele deschise ce e nou - de fapt nici cal, nici măgar. Turtă dulce, asta e el.

— Poftim?

— Ai auzit ce-am spus. Turtă dulce! Castel de turtă dulce!

Castelan de turtă dulce. Pufni. Nuntă de turtă dulce!

— Și mireasă de turtă dulce?

— Nu. Ea e în regulă... ea doar s-a rătăcit pe acolo, ca Hansel și Gretel în căsuța de turtă dulce. E atrăgătoare, turta dulce, poți să rupi o bucățică și o mănânci. E perfect comestibilă.

— Nu-ți prea place Rupert St Loo, nu-i așa?

— De ce mi-ar plăcea? Fiindcă tot am ajuns la asta, el nu mă place pe mine.

Am reflectat câteva clipe. Nu, nu credeam că Rupert St Loo îl plăcea pe John Gabriel.

— Totuși, va trebui să mă înghită. Am să-i reprezint în parlament locurile de baștină. Vor trebui să mă invite la cină din când în când, iar pe podiumuri va sta lângă mine.

— Ești foarte sigur pe dumneata, Gabriel. N-ai fost încă ales.

— Treaba e certă. Trebuie să fie. N-aș mai avea o altă șansă, să știi.

Sunt pe cale să fiu un experiment. Dacă experimentul dă greș, numele meu e noroi și sunt terminat. Și nici nu pot să mă întorc la militarie. Vezi dumneata, eu nu sunt un ofițer de administrație - eu sunt folositor doar când treaba e cu adevărat groasă. Când războiul cu japonezii se termină, sunt și eu terminat. Maurul și-a făcut datoria.

— Niciodată nu l-am considerat pe Othello un personaj credibil.

— De ce? Gelozia nu e niciodată credibilă.

— Ei bine, să spunem atunci, nu un personaj simpatic. Nu ți-e milă de el. Consideri doar că e al naibii de prost.

— Nu, spuse Gabriel gânditor. Nu, nu ți-e milă de el. Nu ți-e milă de el în felul în care ți-e milă de Iago.

— Milă de Iago? Zău, Gabriel, se pare că ai simpatii din cele mai ciudate.

Îmi aruncă o privire ciudată.

— Nu, spuse el. Dumneata n-ai înțelege.

Se ridică și începu să se preumbe nervos. Am văzut cu uimire că era încercat de o emoție profundă.

— Îl înțeleg pe Iago, spuse el. Înțeleg până și de ce la sfârșit bietul de el nu spune nimic în afară de:

Nu mă întreba nimic, ce știi, știi.

De acum înainte, n-am să mai scot o vorbă.

Se întoarse spre mine.

— Tipii ca dumneata, Norreys, tipii care toată viața au trăit în relații bune cu ei înșiși, tipii care au fost în stare să crească cu ei înșiși fără să se clatine (dacă pot să mă exprim așa), ei bine, ce dracu' pot să știe ei despre nenumărații Iago - oamenii osândiți, micii oameni meschini? Dumnezeule, dacă l-aș regiza vreodată pe Shakespeare, aș da totul la o parte pentru Iago - aș găsi un actor care e actor, un actor care ar putea să te înduioșeze până la lacrimi! Imaginează-ți cum e să te naști laș, să minți, și să înșeli ca s-o scoți la capăt, să iubești într-atât banii încât să te trezești și să mănânci și să-ți simți nevasta cu mintea numai la bani. Și tot timpul să știi ce ești... Asta e o viață de iad - să ai la botez o singură ursitoare bună printre toate cele rele. Și când restul soborului te-a transformat într-un sconcs împutit, s-o vezi pe ursitoarea cea bună fluturându-și mâna și rostind duios: „Eu îi dau darul de a vedea și de a cunoaște...” Care prost a spus: „Trebuie neapărat să iubim noblețea când o vedem”? Wordsworth, probabil. Îți spun eu, Norreys, urăști noblețea când o vezi - o urăști pentru că ea nu e pentru tine, pentru că n-ai să fii niciodată ceea ce ți-ai vinde și sufletul ca să fii. Omul care prețuiește curajul este adesea omul care o ia la fugă când se apropie primejdia. Am văzut asta, și nu o dată. Crezi că un om nu este ceea ce vrea el să fie? Un om este ceea ce s-a născut. Crezi că amărâțul care venerează banii vrea să venereze banii? Crezi că omul cu o imaginație senzuală vrea să aibă o imaginație senzuală? Crezi că cel care o rupe la fugă vrea s-o rupă la fugă?... Omul pe care îl invidiezi (îl invidiezi cu adevărat) nu e omul care e mai bine făcut decât tine, ci e omul care e mai bun decât tine. Dacă ești jos, în noroi, urăști ființa umană care e printre stele. Vrei s-o tragi jos... jos... jos, acolo unde te bălăcești în mocirla ta, un biet Iago. Iago ar fi fost bine mersi dacă nu l-ar fi întâlnit pe Othello. Ar fi dus-o bine, apelând cu succes la trucul Încrăderii. În ziua de azi ar fi vândut acțiuni de la mine de aur inexistente fraierilor din barul Ritz... Un tip plauzibil, Iago ăsta, atât (Je onest, întotdeauna în stare să-1 tragă în piept pe militarul cinstit. Nimic mai ușor decât să tragi în piept un militar - cu cât e mai grozav militarul, cu atât mai prost e în probleme de afaceri. Militarii sunt cei care cumpără întotdeauna acțiuni nerentabile, și cred în schemele de a scoate la suprafață conuri de pe galeoanele spaniole scufundate, și cumpără ferme de pui care stau să moară. Militarii sunt genul credul. Othello era genul de fraier care ar fi înghițit orice basm plauzibil pus în scenă de un artist - iar Iago era un artist. Nu trebuie decât să citești printre rândurile acelei piese, și ai să-ți dai seama că Iago delapida fondurile regimentului. Othello nu crede asta - oh, nu, nu cinstit și prostul Iago, e doar zăpăceală din partea dragului de el - dar îl ia pe Cassio și-1 pune peste capul lui Iago. Tip bun și cinstitul, Iago ăsta (sau așa credea Othello), dar suficient de deștept pentru a fi promovat. Îți amintești toată fanfaronada aia a lui Iago cu privire la vitejia lui din bătălii? Abureală, Norreys, nici vorbă de așa ceva. Umplutură de Falstaff, numai că de data asta nu e comedie ci tragedie. Iago, amărâțul de el, voia să fie un Othello. Voia să fie un soldat viteaz și un om vertical, și nu putea fi, sărmanul, nu mai mult decât poate să stea vertical o cocoșă. Voia să facă furori printre femei,

și femeile nu dădeau un ban pe el. Târfa aia de treabă de nevastă-sa îl disprețuia ca bărbat. Era gata să sară oricând în pat cu alții. Fii sigur că toate femeile s-ar fi culcat cu Othello! Îți spun, Norreys, am văzut niște lucruri ciudate întâmplându-se cu bărbații handicapați sexual. Asta îi face patologici. Shakespeare știa. Iago nu poate deschide gura fără ca din ea să nu țâșnească un șuvoi de venin sexual. Ceea ce se pare că nimeni nu vede este că omul ăla suferea! El vedea frumusețea, știa ce era ea, cunoștea o fire nobilă. Doamne Sfinte, invidia materială, invidia succesului, a Bogăției, sunt nimic, absolut nimic față de invidia spirituală! Asta e de-a dreptul vitriol – te mănâncă, te distruge. Vezi noblețea, și, împotriva voinței tale o iubești, și la fel o urăști, și nu ai liniște până când n-ai distrus-o, până când n-ai sfâșiat-o și n-ai calcat-o în picioare... Da, Iago suferea, amărâtu-l... Iar dacă mă întrebi pe mine, Shakespeare știa asta și i-a fost milă de bietul prăpădit. La sfârșit, adică. Aș spune că a început prin a-și înmuia pana în cerneală, sau ce s-o fi folosit pe atunci, și s-a pus să dea viață unui ticălos negru la inimă. Dar ca s-o facă, a trebuit să meargă tot timpul cu Iago, a trebuit să se înțeleagă cu el, să pătrundă în adâncurile lui, a trebuit să simtă ce simțea Iago. Și de asta atunci când vine ora socotelii, când Iago e în pom, Shakespeare îi salvează mândria. Îi lasă singurul lucru care îi mai rămăsese – reticența. Shakespeare însuși a fost jos, printre morți. El știe că atunci când ai fost în iad, nu vorbești despre asta.

Gabriel se răsuci pe călcâie. Fața lui urâtă și ciudată era desfigurată, ochii îi străluceau de un soi ciudat de sinceritate.

— Știi, Norreys, eu n-am fost în stare niciodată să cred în Dumnezeu. Dumnezeu-Tatăl, care a făcut animale drăguțe și flori, Dumnezeu care ne iubește și are grijă de noi, Dumnezeu care a creat lumea. Nu, eu nu cred în acest Dumnezeu. Dar uneori, n-am cum să n-o fac, cred în Christos... pentru că Christos a coborât în iad... Până-ntr-acolo a mers iubirea Lui... El i-a promis, tâlharului care s-a căit, paradisul. Dar cum rămâne cu celălalt? Cel care îl înjura și îl ponegrea. Christos a coborât cu el în iad. Poate după aceea...

Gabriel se cutremură brusc. Se scutură. Ochii lui redeveniră doar niște ochi destul de frumoși pe o față urâtă.

— Am vorbit prea mult, spuse el. La revedere.

A plecat brusc.

M-am întrebat dacă vorbise despre Shakespeare sau despre sine. Credeam că, doar un pic, despre sine Capitolul XVIII Gabriel fusese încrezător cu privire la rezultatul alegerilor. Spusese că nu vedea ce ar putea merge prost.

Neprevăzutul în cazul de față fu o fată pe nume Poppy Narracott. Era barmaniță la Smugglers Arms din Greatwithiel. Era o fată pe care John Gabriel nu o văzuse niciodată și nu știa că exista. Totuși, Poppy Narracott fu cea care declanșă evenimentele care puseră într-un adevărat pericol șansele lui Gabriel de a fi ales.

Căci James Burt și Poppy Narracott erau în relații foarte strânse. Dar James Burt, când apuca să bea prea multe pahare, era bătăran – sadic și

bădăran. Poppy se întoarse împotriva lui. Ea refuză categoric să mai aibă de a face cu el, și rămase neclintită la decizia ei.

Așa se făcu că James Burt veni într-o noapte acasă beat turtă și predispus la ceartă, iar supușenia îngrozită a soției lui, Milly, îl înfurie și mai tare. Burt își dădu drumul. Toată furia și dorința pentru Poppy și le revărsă asupra amărâtei sale soții. Se purtă ca un adevărat nebun și Milly își pierdu capul de tot.

Se gândi că Jim Burt avea s-o omoare.

Smulgându-se din strânsoarea lui, fugi în stradă. Nu știa unde și la cine să se ducă. Nu-i trecu nici o clipă prin minte să se ducă la secția de poliție. În apropiere nu existau vecini, doar magazine închise peste noapte.

Fugea din instinct. Instinctul îi purtă pașii spre bărbatul pe care îl iubea - bărbatul care fusese bun cu ea. Nu avea în minte nici un gând conștient, nu-și dădea seama ce scandal putea să rezulte, ea era îngrozită și alerga la John Gabriel. Era un animal hăituit și disperat care căuta adăpost.

Intră în fugă, dezordonată și gâfâind, în Kings Arms, și Jim Burt o urmări până acolo, tunând și amenințând.

Din întâmplare, Gabriel era în hol.

Personal, nu consider că John Gabriel putea să se comporte altfel decât a făcut-o. Ea era o femeie care îi plăcea, îi era milă de ea, iar soțul ei era și beat și periculos. Când James Burt intră urlând și îl înjură și îi spuse să renunțe la soția lui, acuzându-l pe față că întreținea relații intime cu ea, Gabriel îi spuse să se ducă dracului, că nu merita să aibă o soție, și că el, John Gabriel, avea să aibă grijă ca ea să fie în siguranță.

James Burt se repezi la Gabriel ca un taur înfuriat și Gabriel îl trimise la podea. După aceea luă o cameră pentru doamna Burt și îi spuse să stea acolo și să încuie ușă. Acum nu putea să se ducă înapoi acasă, îi spuse el, iar dimineață totul avea să fie bine.

Până în dimineața următoare vestea făcu înconjurul St Loo-ului. Jim Burt „aflase” despre soția lui și maiorul Gabriel. Și doamna Burt și Gabriel stăteau împreună la Kings Arms.

Vă imaginați, poate, efectul acestor zvonuri în pragul alegerilor. Scrutinul avea loc peste două zile.

— Acum și-a făcut-o singur, bombăni înnebunit Carslake. Se plimba în sus și în jos în camera mea. Suntem terminați - o să câștige Wilbraham. E un dezastru, o tragedie. Niciodată nu mi-a plăcut tipul. E un necioplit. Știam eu că până la urmă o să ne dezamăgească.

Doamna Carslake, cu aere de ființă rafinată, se lamenta:

— Așa se întâmplă când ai un candidat care nu e un gentleman.

Fratele meu rareori lua parte la discuțiile noastre politice. Dacă era totuși prezent, își fuma pipa în tăcere. Dar de data asta își scoase pipa din gură și vorbi.

— Necazul e că s-a purtat ca un gentleman, spuse el.

La un moment dat intră în cameră Gabriel în persoană.

Era pornit și deloc spășit.

— N-are rost să faci tãmbãlãu pe tema asta, Carslake, spuse el. Spune-mi doar ce dracu' altceva puteam să fac.

Carslake întrebã unde era doamna Burt acum.

Gabriel spuse cã era tot la Kings Arms. Nu vedea, spuse ele, unde altundeva era sã se ducã. Și oricum, adãugã el, era prea târziu. Se întoarse spre Teresa, pe care pãrea s-o considere cea mai realistã dintre noi.

— Nu e? Întrebã el.

Teresa spuse cã în mod sigur era prea târziu.

— Noaptea e noapte, spuse Gabriel. Iar pe oameni noapțile îi interesează, nu zilele.

— Zãu așa, Gabriel... bolborosi Carslake. Era șocat pânã în măduva oaselor.

— Doamne, ce minte murdarã ai! Spuse Gabriel. Nu miam petrecut noaptea cu ea, dacã. Asta vrei să știi. Ceea ce spun eu este cã pentru întreaga populație din St Loo este același lucru. Amândoi am stat la Kings Arms.

Asta era tot ce îi deranja pe toți, spuse el. Asta și scena pe care o făcuse Burt și lucrurile pe care spunea pretutindeni despre soția lui și Gabriel.

— Dacã ar fi să plece oriunde, spuse Carslake, oriunde, numai să o duci de acolo... poate cã atunci... O clipã arãtã plin de speranță, apoi clãtinã din cap. Nu, asta ar arãta foarte dubios...

— Mai e un lucru la care trebuie să te gândești. Cum rămâne cu ea? Carslake se uitã la el fãrã să priceapã.

— Ce vrei să spui?

— Nu te-ai gândit și la ea, nu-i așa?

Carslake spuse cu superioritate:

— Nu ne putem gândi acum și la aspectele minore. Acum trebuie să încercãm să găsim vreo posibilitate să te scoatem din încurcãtura asta.

— Exact, spuse Gabriel. Doamna Burt nu contează, nu-i așa? Cine e doamna Burt? Nimeni. E doar o amãrãtã de fatã decentã care a fost terorizatã și înspãimântatã mai sã-și iasã din minți și care nu are bani și nici ujide să se ducã.

Galsul i se ridicã.

— Ei bine, sã-ți spun ceva, Carslake. Nu-mi place atitudinea dumitale. Și sã-ți spun cine e doamna Burt - e o ființă umanã. Pentru mașinãria dumitale blestematã nimeni și nimic nu contează în afarã de alegeri. Asta e întotdeauna putred în politicã. Ce spunea domnul Baldwin: „Dacã aș fi spus adevãrul, aș fi pierdut alegerile”. Ei bine, eu nu sunt domnul Baldwin - eu sunt un nimeni în particular. Dar ce îmi spui dumneata mie este: „Te-ai purtat ca o ființă umanã de rãnd, așa cã ai sã pierzi alegerile!” Foarte bine atunci, la dracu' cu alegerile! Rãmâi cu alegerile dumitale împuțite. Eu sunt în primul rãnd om, și dupã aceea politician. Niciodatã nu i-am spus o vorbã ce nu s-ar fi convenit acelei sãrmane copile. N-am fãcut dragoste cu ea. Mi-a pãrut teribil de rãu pentru ea, atãta tot. Noaptea trecutã a venit la mine pentru cã nu avea unde să se ducã. Foarte bine, poate să rămânã cu mine. O sã am eu grijã de ea. Și ducã-se dracului St Loo și Westminster și întreaga afacere!

— Domnul maior Gabriel! Glasul doamnei Carslake se auzi chinuit. Nu poți face una ca asta! Dacă Burt divorțează de ea?

— Dacă el divorțează, mă însor eu cu ea.

Carslake spuse mânios:

— Nu ne poți lăsa baltă, Gabriel! Nu poți face din asta un scandal pe față.

— Serios, Carslake? Așteaptă și ai să vezi. Ochii lui Gabriel scăpărau de furie. Nu-1 mai văzusem niciodată în Halul ăsta. Pe mine nu mă poți teroriza. Dacă o masă de alegători îmbâcsiți votează pentru principiul că un bărbat poate să-și bată nevasta și să bage frica în ea aducând-o în pragul nebuniei și să spună o grămadă de porcării despre ea, foarte bine atunci, lasă-i să voteze! Dacă vor să voteze pentru simpla decență creștinească, mă pot vota pe mine.

— N-o vor face, spuse Teresa și oftă.

Gabriel se uită la ea și fața i se înmuie.

— Nu, spuse el, n-o vor face.

Robert își scoase iar pipa din gură.

— Niște proști, spus el.

— Desigur, domnule Norreys, știam că dumneata ești comunist, spuse doamna Carslake.

Habar n-aveam ce voia să spună. Atunci, în mijlocul acestei amărăciuni în fierbere, intră Isabella Charteris. Era detașată și gravă.

Nu dădu nici o atenție la ceea ce se petrecea. Venise să spună ceva și îl spuse. Se duse direct la Gabriel, de parcă era singurul din cameră, și îi spuse cu glas încrezător:

— Cred că totul va fi bine.

Gabriel se holbă la ea. Toți ne holbarăm la ea.

— În legătură cu doamna Burt, adică, spuse Isabella.

Nu manifesta nici o stânjeneală. Dimpotrivă, avea aerul mulțumit al unei persoane simple care credea că făcuse ce trebuia.

— E la castel, continuă ea.

— La castel? Întrebă neîncrezător Carslake.

Isabella se întoarse spre el.

— Da. Imediat ce am auzit ce s-a întâmplat, m-am gândit că e lucru cel mai bun. Am vorbit cu mătușa Adelaide și a fost de acord. Ne-am dus direct cu mașina la Kings Arms.

Mai târziu am aflat că fusese o lovitură regală. Mintește isteț a Isabellei găsisese singurul contraatac posibil.

Bătrâna ladu St Loo avea o ascendență extraordinară în St Loo. Ea dădea, ca să zic așa, ora exactă morală. Poate că oamenii mai strâmbau din nas și o numeau demodată și reacționară, dar o respectau, și ceea ce aproba ea nimeni nu se încumeta să dezaprobe.

Fusese dusă în bătrânul Daimler la Kings Arms, Isabella însoțind-o. Intrase impetuoasă și întrebase de doamna Burt. *

La scurt timp, o Milly cu ochii roșii, înlăcrămată, strângându-se în ea coborâse scara și fu întâmpinată cu un fel de acoladă regală. Lady St Loo nu își cenzură vorbele, nici nu coborî glasul. Tună:

— Draga mea, îmi pare mai rău decât pot spune să aud prin ce ai trecut. Maiorul Gabriel ar fi trebuit să te aducă la noi aseară - dar el e foarte respectuos și nu a vrut să ne deranjeze atât de târziu, presupun.

— Sunteți... sunteți foarte amabilă.

— Ia-ți lucrurile, draga mea. Acum am să te iau cu mine.

Milly Burt roși și spuse bâlbâindu-se că nu avea nici un lucru.

— Ce prostie din partea mea! Spuse lady St Loo. Ne vom opri pe la tine și ți le vei lua.

— Dar... Milly se făcu mică.

— Intră în mașină, ne vom opri pe la tine și le vom lua. Milly se înclină în fața autorităților. Cele trei urcară în Daimler. Mașina se opri câțiva metri mai jos de Fore Street.

Lady St Loo coborî cu Milly și o însoți în casă. Din cabinet, cu ochii injectați, James Burt se repezi gata să izbească într-o tiradă furioasă.

Întâlni ochii bătrânei doamne și se stăpâni.

— Împachetează-ți câteva lucruri, dragă, spuse lady St Loo.

Milly zbură la etaj. Lady St Loo i se adresă lui James Burt.

— Te-ai purtat rușinos cu soția ta. Absolut rușinos. Necazul cu tine e că bei prea mult, Burt. În orice caz, nu ești un om cumsecade. Am s-o sfătuiesc pe soția ta să nu mai aibă de a face cu tine. Lucrurile pe care le-ai spus despre ea sunt minciuni, și știi foarte bine că sunt minciuni. Nu-i așa?

Ochii ei aprigi îl hipnotizau.

— Păi... cred... dacă așa spuneți dumneavoastră...

— Știi că sunt minciuni.

— Bine... bine... aseară n-am fost eu însumi.

— Fă bine și dă de veste că au fost minciuni. Altfel. Am să-1 sfătuiesc pe maiorul Gabriel să te dea în judecată. Ah, iată-te doamnă Burt.

Milly Burt cobora scara cu un mic geamantan.

Lady St Loo o luă de braț și se întoarse spre ușă.

— Hei - unde pleacă Milly? Întrebă soțul ei.

— Vine cu mine la castel? Ai ceva împotriva?

Burt clătină vag din cap. Lady St Loo spuse tăios:

— Te sfătuiesc, James Burt, să-ți bagi mințile în cap până nu e prea târziu. Termină cu băutura. Vezi-ți de meseria ta. Dacă mai continui așa ai să ajungi foarte rău. Adună-te, omule. Poți dacă încerci. Și mai ține-ți gura aia.

Apoi ea și Milly urcară în mașină. Milly se așeză lângă lady St Loo, Isabella în fața lor. Porniră pe strada principală și în lungul portului, apoi pe lângă piață și mai departe spre castel. Fu o înaintare regală și aproape toată lumea din St Loo o văzu.

În seara aceea, oamenii spuneau:

— Trebuie că n-a fost nimic, altfel lady St Loo n-ar fi luat-o la castel.

Unii spuneau că nu iese fum fără foc, dar aceștia erau puțini, caracterul vorbește. Lady St Loo avea caracter. Avea reputația de a fi absolut integră.

Dacă Milly Burt era primită la castel, dacă lady St Loo îi lua partea, atunci Milly Burt era nevinovată.

Aceste întâmplări ne fuseră spuse în mare de Isabella. Venise la noi imediat ce Milly fu instalată la castel.

Pe măsură ce Carslake prindea semnificația acestui fapt, fața i se lumina. Bătu din picior.

— Grozav! Spuse el. Cred că asta va rezolva treaba. Bătrâna doamnă e deșteaptă. Da, deșteaptă, Nemaipomenită idee!

Dar deșteptăciunea și ideea fuseseră ale Isabellei. Eram uimit cât de rapid înțelesese situația și acționase.

— Acum plec la treabă, spuse Carslake. Trebuie să avem grijă ca povestea noastră să fie auzită de toți. Vino, Janet. Gabriel...

— Vin și eu într-o clipă, spuse Gabriel.

Soții Carslake ieșiră. Gabriel se apropie de Isabella.

— Tu ai făcut asta, spuse el. De ce? Ea se uită lung la el, nedumerită.

— Dar... din cauza alegerilor.

— Vrei să spui... ții chiar atât de mult să câștigi conservatorii?

Ea îl privi mirată.

— Nu. Mă refeream la ține.

— La mine?

— Da. Tu ții foarte mult să câștigi alegerile, nu-i așa? Pe chipul lui Gabriel apăru o expresie uluită, ciudată.

Spuse, mai mult pentru sine.

— Oare? Mă întfeb...

Capitolul XVIII Cum am mai spus și înainte, aceasta nu este o relatare exactă a unei campanii electorale. Eu eram în afara șuvoiului principal, și prindeam doar ecouri a ceea ce se petrecea. Eram conștient de un sentiment de urgență în creștere care părea să cuprindă pe toată lumea în afară de mine.

Ultimele două zile de campanie electorală fură tumultoase. În acest răstimp Gabriel veni de două ori la mine să bea ceva. Când se relaxa, arăta terminat, glasul îi era răgușit de cât vorbise la întrunirile în aer liber, dar în ciuda acestor lucruri, vitalitatea lui era fără pereche. Vorbea foarte puțin cu mine, probabil ca să-și menajeze vocea și energia.

Dădea băutura pe gât și îngână: 'Viața asta e un iad! Ce aiureli trebuie să le spui oamenilor! Să le fie învățătură de minte să mai fie guvernați așa cum sunt.'

Teresa își petrecea majoritatea timpului conducând mașini. Dimineața scrutinului veni cu un vânt puternic bătând dinspre Atlantic. Vântul «urla și ploaia lovea cu putere casa.

Isabella trecu pe la noi după micul dejun. Purta un fulgarin negru, avea părul ud și ochii luminoși. Pe fulgarin avea prinsă o imensă rozetă albastră.

— Azi toată ziua duc oameni la secțiile de votare, spuse ea. Rupert la fel. I-am sugerat doamnei Burt să vină la dumneata. Te deranjează? Ai să fii complet singur, nu-i așa?

— Nu mă deranjează, deși eram foarte mulțumit să am o zi tihnită cu cărțile mele. În ultimul timp am avut parte de mult prea multă campanie electorală.

Nu-i semăna deloc Isabellei să se arate preocupată de singurătatea mea. Era ca și cum dădea pe neașteptate semne că adopta față de mine atitudinea mătușii ei Agnes.

— S-ar părea că dragostea are un efect de înmuiere asupra ta, am spus. Sau lady Tressilian s-a gândit la asta?

Isabella zâmbi.

— Mătușa Agnes voia să vină ea să stea cu dumneata. Se gândea că s-ar putea, să te simți singur și - a spus ea - în afara lucrurilor.

Se uită întrebătoare la mine. Am văzut că ei nu i-ar fi trecut niciodată prin minte ideea asta.

— Nu ești de acord? Am întrebat.

Isabella răspunse cu obișnuita-i candoare:

— Păi, dumneata ești în afara lucrurilor.

— Admirabil de adevărat.

— Îmi pare rău dacă te-am supărat, dar nu văd cu ce ar fi mai bine dacă mătușa Agnes ar veni și ar găfâi asupra dumitale. Asta ar însemna doar că și ea ar fi în afara lucrurilor.

— Sunt sigur că i-ar plăcea să fie în miezul lor.

— I-am propus doamnei Burt să vină pentru că ea oricum trebuie ținută deoparte. M-am gândit că ai putea să vorbești cu ea.

— Să vorbesc cu ea?,»

— Da. Fruntea albă a Isabellei se încreți ușor. Vezi dumneata, eu nu simt bună la a vorbi cu oamenii. Sau să-i las pe ei să-mi vorbească. Ea vorbește întruna.

— Despre ce vorbește ea întruna?

Isabella se așeză pe brațul unui fotoliu. Vorbi agale, ușor încruntată, dând impresia unui călător care descrie cele mai uimitoare ritualuri ale unui trib din sălbăticie.

— Despre ce s-a întâmplat. Despre cum a alergat la maiorul Gabriel. Despre faptul că a fost numai vina ei. Că dacă el pierde alegerile, ea va fi de condamnat. Că dacă ar fi fost mai drăguță și mai înțelegătoare cu James Burt po i te că el n-ar fi băut atât de mult. Că se învinuiește și că stă ează noaptea făcându-și probleme. Că dacă i-a prejudiciat t riera Maiorului Gabriel, nu o să și-o ierte cât o trăi. Că nimeni nu e de vină, decât ea. Că întotdeauna ea a fost de vină.

Isabella se opri. Se uită la mine. Se vedea că îmi prezenta pe tavă ceva ce scăpa total înțegerii ei.

Un ecou slab, din trecut, răzbătu până la mine. Jennifer, adunându-și sprâncenele adorabile și asumându-și bărbătește vina pentru ce făcuseră alții.

Considerasem asta ca pe una din cele mai demne de iubit trăsături de caracter ale lui Jennifer. Acum, când Milly Burt adopta aceeași atitudine, mi-am dat seama că un astfel de punct de vedere putea fi extrem de enervant.

Am spus îngândurat:

— Presupun că s-ar putea foarte bine ca ea să simtă toate astea. Tu nu?

— Nu.

— De ce. Explică-te.

— Dumneata știi că eu nu pot să explic. Lucrurile fie sau întâmplat, fie nu s-au întâmplat. Înțeleg că ai putea să-ți faci griji dinainte... dar să continui să îți faci griji acum e ca și cum te-ai duce să te plimbi pe câmp și ai călca într-o balegă de vacă. Vreau să spun că n-are rost să-ți petreci tot timpul în care te plimbi cu treaba asta în gând, dorindu-ți să nu fi călcat în balegă, s-o fi luat pe alt drum, spunându-ți că nu s-ar fi întâmplat asta dacă te uitai pe unde mergi, și că întotdeauna faci prostii de genul ăsta. În definitiv, balega e acolo, pe pantoful tău, nu poți să scapi de ea, dar asta nu înseamnă că trebuie să te gândești tot timpul la asta. Mai sunt și altele - cerul, câmpul, tufele, persoana cu care te plimbi sunt și ele acolo. Singura dată când trebuie să te gândești la balegă este când ajungi acasă și te ocupi de pantoful tău.

Isabella rămase tăcută o vreme, apoi spuse cu speranță:

— Mă gândeam că ai putea să vorbești dumneata cu ea.

— Dacă-i place să se autoînvinuiască, de ce să n-o lăsăm să se învinuiască?

— Pentru că eu cred că asta face ca lucrurile să fie destul de îngrozitoare pentru el - pentru maiorul Gabriel. Trebuie să fie obositor să tot liniștești pe cineva.

Mi-am spus în gând că, fără îndoială, era foarte obositor... Fusesse obositor, țineam minte... Jennifer fusesse întotdeauna excesiv de obositoare. Dar, de asemenea, Jennifer avusese un minunat păr negru cu reflexe albastrui, ochi mari, cenușii și triști, și un năsuc adorabil și caraghios...

Probabil că și lui Gabriel îi plăceau părul castaniu și ochii catifeleți, căprui ai lui Milly Burt, și nu-l deranja să o liniștească întruna că totul era în regulă.

— Doamna Burt are vreun plan?

— Da. Bunica i-a găsit un post de însoțitoare în Sussex, la cineva cunoscut. E foarte bine plătit și foarte puțină muncă. Și are un tren bun până la Londra, așa că poate oricând să-și vadă prietenii.

M-am întrebat dacă prin prieteni Isabella se referea la maiorul John Gabriel. Milly era îndrăgostită de Gabriel. Oare Gabriel era măcar puțin îndrăgostit de ea? Înclinam să cred că da.

— Ar putea divorța de domnul Burt, spuse Isabella. Doar că divorțul este costisitor. Se ridică. Trebuie să plec. Vei vorbi cu ea, nu-i așa? Se opri lângă ușă. Rupert și eu ne căsătorim de azi într-o săptămână, spuse ea moale. Crezi că poți veni la biserică?

— Ai vrea să vin?

— Da, aș vrea... foarte mult.

— Atunci, voi veni.

— Mulțumesc. Vom petrece o săptămână împreună înainte să se întoarcă în Burma. Dar nu crezi că războiul va mai dura mult, nu-i așa?

— Ești fericită, Isabella? Am întrebat cu blândețe.

Ea aprobă din cap.

— Pare aproape înspăimântător când un lucru la care te-ai gândit mult timp devine realitate... Se uită la mine. Chiar dacă e real, nu pare încă real. Tot mai aștept să mă trezesc din vis... Adăugă foarte moale: Să ai totul... Rupert... St Loo... Tot ce ți-ai dorit să devină realitate... Apoi, tresărind, strigă: N-ar fi trebuit să știau atât. Am avut douăzeci de minute libere pentru o ceașcă de ceai.

Am bănuț că eu fusesem ceașca de ceai a Isabellei.

Milly Burt veni la mine după-amiază. După ce își scoase fulgarinul și gluga de spiriduș, veni și se așeză lângă mine. Într-adevăr, era foarte drăguță și cumsecade. Nici să vrei nu putea să nu-ți placă Milly Burt, iar eu nu voiam.

— Sper că nu vă simțiți îngrozitor de neglijată, spuse ea. Ați luat prânzul? Totul e în regulă?

Am asigurat-o că făptura mea fusese îngrijită.

— Mai târziu vom avea câte o ceașcă de ceai, am spus.

— Va fi foarte bine. Se foi neliniștită. Oh, căpitane Norreys. Credeți că va câștiga, nu-i așa?

— Prea devreme de spus.

— Dar dumneavoastră ce credeți?

— Simt sigur că are șanse foarte mari, am spus liniștitor.

— Ar fi fost o certitudine dacă nu eram eu! Cum am putut fi atât de proastă, atât de ticăloasă?! Oh, căpitane Norreys, tot timpul mă gândesc la asta. Mă condamn îngrozitor.

Iată-ne ajunși și aici, mi-am spus.

— Eu nu m-aș mai gândi, am sfatuit-o.

— Dar cum aș putea?

— Prin exersarea autocontrolului și a puterii voinței.

Milly păru foarte sceptică și ușor dezaprobatore.

— Nu consideri că ar trebui să iau ușor lucrurile. Nu când a fost vina mea.

— Fată dragă, faptul că stai și clocești gândurile astea nu-1 va ajuta pe Gabriel să intre în parlament.

— N-nu firește că nu... Dar n-am să mi-o iert niciodată că i-am pus în pericol cariera.

Ne-am contrazis pe tema asta. Trecusem prin multe momente din acestea cu Jennifer. Diferența era că acum mă contraziceam cu sânge rece, neafectat de susceptibilitatea romantică. Era o mare diferență. Îmi plăcea Milly Burt, dar o găseam extrem de enervantă.

— Înțelege o dată, am exclamat, nu mai face atâta caz pe tema asta! De dragul lui Gabriel, dacă nu al altcuiva.

— Dar pentru el mă frământ.

— Nu crezi că sârmanul de el are și așa destule probleme ca să mai vii dumneata cu lacrimi și remușcare?

— Dar dacă pierde alegerile...

— Dacă pierde alegerile (pe care nu leapierdut încă) și dacă dumneata ai contribuit la asta (ceea ce s-ar putea să nu fie deloc așa) nu o să fie destul

de dezamăgit și fără să aibă o femeie plină de remușcări care să-1 priseze cu remușcărilor ei și să înrăutățească situația?

Părea uimită și încăpățanată.

— Dar vreau să repar ce am făcut.

— Probabil că nu poți. Dacă poți, o vei face doar reușind să-1 convingi că pierderea alegerilor e un lucru minunat pentru el, și că s-a eliberat pentru un asediu mult mai interesant asupra vieții.

Milly Burt păru speriată.

— Oh, nu cred că pot face asta.

Nici eu nu credeam că putea. O femeie isteță și lipsită de scrupule ar fi putut s-o facă. Teresa, de pildă, ar fi făcut-o foarte bine.

— Ții foarte mult la el, nu-i așa? Am întrebat.

Ochii ei căprui se umplură de lacrimi.

— Oh, da... da. El e... n-am mai cunoscut pe cineva ca el...

Nici eu nu mai cunoscusem pe cineva ca John Gabriel, dar asta nu mă afecta cum o afecta pe Milly Burt.

— Aș face orice pentru el, căpitane Norreys, zău.

— Dacă ții foarte mult la el, lasă lucrurile așa cum sunt.

Cândva un psiholog sfătuia mamele: „Iubiți-i și lăsați-i în pace”. Dar înțelepciunea spuselor lui se aplica și altora pe lângă copii. Însă putem noi, oare, să lăsăm pe cineva în pace? Pe dușmani, poate, printr-un efort.

M-am scuturat de această speculație neprofitabilă și am sunat după ceai.

În timpul ceaiului am vorbit despre filme. Lui Milly îi plăcea să meargă la film. Mă puse la curent cu cele mai recente capodopere. Discuția noastră fu foarte plăcută și îmi păru rău când Milly plecă.

Cei din linia întâi a bătăliei se întoarseră la ore diferite. Erau epuizați și aveau stări de spirit care varia între optimism și disperare. Doar Robert se întoarse într-o dispoziție normală și veselă. Găsise un trunchi de copac căzut, cu o formă ciudată, după care inima lui tânjea de mult. De asemenea, mâncase neobișnuit de bine într-o cârciumă mică. Pictura și mâncarea erau principalele subiecte de conversație ale lui Robert. Și nici nu erau deloc subiecte rele.

Capitolul XVIII A doua seară, târziu, Teresa intră impetuos în camxă, își dădu la o parte părul, de pe fața obosită și spuse:

— Ei bine, a câștigat!

— Cu ce majoritate? Am întrebat.

— Două sute paisprezece.

Am fluierat.

— Cam la limită.

— Da, Carslake crede că dacă nu era afacerea cu Milly Burt ar fi avut cel puțin o mie de voturi în plus.

— Carslake habar n-are ce spune.

— Mișcarea de stânga a acoperit toată țara. Pretutindeni au câștigat laburiștii. Al nostru e unul din puținii conservatori care au câștigat.

— Gabriel a avut dreptate, am spus. Ți amintești că el a profetizat asta.

— Știu. A judecat foarte bine.

— Ei bine, micuța Milly Burt se va culca fericită la noapte. Până la urmă, n-a încurcat treburile, ce ușurare trebuie să fie pentru ea!

— Oare?

— Ce răutăcioasă ești, Teresa! Femeia asta îi este devotată lui Gabriel.

— Știu. Adăugă gânditoare: Și se și potrivesc. Cred că el ar putea fi fericit cu ea... adică, dacă vrea să fie fericit, unii nu vor.

— N-am remarcat niciodată vreo trăsătură de ascet la Gabriel. Aș spune că principalul lui gând a fost să se ajungă și să înhațe cât mai mult de la viață. În tot cazul, o să se însoare pentru bani. Așa mi-a spus, și mă aștept s-o facă. Este făcut pentru succes - forma grosieră de succes. Cât despre Milly, ea pare hotărât predestinată rolului de victimă. Acum presupun că ai să-mi spui că îi place rolul ăsta.

— Nu, bineînțeles că nu. Dar să știi, Hugh, ca să spui „M-am făcut de râs” și râzi de asta și să treci mai departe trebuie să fii un caracter cu adevărat tare. Cei slabi trebuie să aibă ceva de care să se țină. Ei trebuie să-și vadă greșelile nu pur și simplu ca pe un eșec de a face față ci ca pe o greșeală clară, ca pe un păcat tragic. Eu nu cred în rău, Hugh. Tot răul din lume este cauzat de cei slabi - de regulă bine intenționați și reușind să apară într-o minunată lumină romantică. De ei mă tem eu. Sunt periculoși. Sunt ca o navă în derivă care plutește în întuneric și distruge echipajul de la bord.

Nu l-am văzut pe Gabriel a doua zi. Arăta desumflat și golit de vitalitate. Abia dacă îl recunoșteam.

— Te-au terminat alegerile? L-am întrebat.

El mârâi.

— Poți să spui și așa. Ce chestie amețitoare e succesul! Unde e cel mai bun sherry?

L-am spus și s-a servit.

— Nu cred că Wilbraham se simte deosebit de entuziasmat de succes, am remarcat.

— Nu, amărâțul. În plus, el se ia pe el și politica destul de în serios. Păcat că e atât de nepriceput.

— Îmi închipui că v-ați spus tot ce trebuia unul altuia despre lupta corectă și sportivitate și tot tacâmul, nu-i așa?

Gabriel rânji.

— Oh, am făcut lucrurile de rigoare. A avut Carslake grijă de asta. Am ridicat paharul.

— Succes în noua dumitale carieră. De acum ești pornit.

— Da, spuse fără entuziasm Gabriel. Sunt potrivit.

— Nu pari prea vesel.

— Oh, e doar oboseala alegerilor. Viața e întotdeauna plicticoasă când l-ai terminat pe celălalt. Dar vor mai fi o grămadă de bătălii. Stai să vezi cum am să mă întăresc în ochii publicului.

— Laburiștii au câștigat cu o majoritate zdravănă.

— Știu. E splendid.

— Zău, Gabriel, ciudate vorbe pentru un proaspăt parlamentar conservator.

— La naiba cu parlamentul conservator! Acum am șansa mea.

Pe cine avem noi să pună pe picioare iar Partidul Conservator? Winston e prea bătrân. Printre ceilalți nu găsești o idee constructivă. Vor behăi împotriva naționalizării și vor cădea în greșelile socialiștilor. (Și băiete, vor face greșeli!) Ai noștri vor apela la toate trucurile parlamentare vechi.- Ca niște câini bătrâni și jalnici la circ. Mai întâi vor lătra, apoi vor face sluj, se vor ridica pe picioarele din spate și se vor roti în ritm de vals.

— Și unde apare John Gabriel, în această atrăgătoare frescă a opoziției?

— Nu poți avea victoria până nu s-au consumat până la ultimul detaliu toate astea. Apoi - la cules! Am să pun mâna pe tipi tineri, oameni cu idei noi care în mod normal sunt împotriva guvernului. Am să le vând o idee, și apoi la treabă!

— Ce idee?

Gabriel îmi aruncă o privire exasperată.

— Întotdeauna prinzi anapoda lucrurile. Nu contează nici cât negru sub unghie ce idee! Pot să-ți dau oricând o duzină de idei. Există doar două lucruri care stârnesc oamenii. Unul e să le bagi ceva în buzunar, celălalt este genul de idee care sună ca și cum ar face orice să ia totul să iasă bine și care îți dă o frumoasă strălucire interioară. Omului îi place să se simtă un animal nobil, la fel cum îi place să fie bine plătit. Nu-ți trebuie o idee prea practică, să știi, doar ceva uman care nu e îndreptat către cineva pe care va Trebui să-1 cunoști personal. Ai remarcat cum curg subscripțiile pentru victimele cutremurelor de pământ din Turcia sau America sau mai știi eu unde? Dar nimeni nu vrea cu adevărat să ia în casa lui un copil evacuat, nu-i așa?

— Am să-ți urmăresc cariera cu mare interes, l-am asigurat.

— În douăzeci de ani ai să mă găsești îngrășându-niă tot mai mult și trăind comod și, probabil, considerat un binefăcător public.

— Și pe urmă?.

— Cum adică „Pe urmă”?

— Mă gândeam doar că s-ar putea să te plictisești.

— Oh, am să gădesc eu un scandal sau altul - doar așa, din amuzament.

Întotdeauna am fost fascinat de siguranța totală cu care își schița Gabriel viața. Ajunsesem să cred că pronosticurile lui aveau să se împlinească. Avea darul de a avea dreptate. Prevăzuse că țara avea să-i voteze pe laburiști. Fusese sigur de propria-i victorie. Viața lui avea să urmeze cursul pe care îl prezicea el acum, neabătându-se nici un milimetru de la el.

Am spus ca să-1 ațâț:

— Așadar totul spre ce e cel mai bine în cea mai bună posibil dintre luni.

Se încruntă și spuse iritat:

— Ce stil ai de a pune degetul pe rană, Norreys!

— De ce, ce nu merge?

— Ba merge... merge bine. Rămase tăcut o clipă, apoi continuă: Ți-a intrat vreodată un spin în deget? Știi cât de înnebunitor poate fi... n-ai nimic cu adevărat grav, dar te sâcâie mereu, te înțeapă, îți amintește că e acolo...

— Care-i spinul? Milly Burt?

S-a uitat lung la mine, uimit. Am văzut că nu era Milly Burt.

— Cu ea nu-i nimic, spuse el. Din fericire, nu-i nimic rău aici. O plac. Sper s-o mai văd uneori la Londra. Acolo nu o să mă lovesc de bârfele astea tâmpite de aici.

Apoi, îmbujorându-se, scoase din buzunar un pachet.

— Aruncă-ți o privire la asta. Crezi că merge? Cadou de nuntă.

Presupun că trebuie să-i dau ceva. Când e? Joia viitoare? Sau crezi că e un cadru nepotrivit?

Am desfăcut pachetul cu mare interes. Am fost total surprins de ce am găsit. Era ultimul lucru la care m-am așteptat de la John Gabriel să-1 ofere ca dar de nuntă.

Era o carte de rugăciuni, delicat și superb legată. Un lucru care ar fi trebuit să stea într-un muzeu.

— Nu știu precis ce e, spuse Gabriel. Nu știu ce chestie catolică. Are câteva sute de ani. Dar m-am gândit... știu și eu... mi-am zis că merge. Firește, dacă ți se pare o prostie...

M-am gândit să-1 liniștesc.

— E minunată. Un lucru pe care oricine ar fi bucuros să îl aibă. E o piesă de muzeu.

— Nu cred că e genul de lucru după care s-ar omorî ea, dar i se cam potrivește, dacă înțelegi ce vreau să spun... Și, în definitiv ^ trebuie să-i dau ceva. A reușit foarte bine să-1 prindă în laț pe Excelența sa. Îi doresc să se bucure de păunul ăla înfoiat.

— E mult mai bun decât un păun înfoiat.

— Da - de fapt, e. În tot cazul, trebuie să rămân în relații bune cu ea. Ca deputat local, am să iau cina la castel și am să mă tot vântur pe acolo. Îmi închipui că acum bătrâna lady St Loo va trebui să se mute la Dower House - ruina aia mucegăită de lângă biserică. Aș zice că oricine locuiește acolo va muri în scurt timp de reumatism.

Luă cartea de rugăciuni și o înfășură la loc.

— Chiar crezi că merge?

— Un cadou superb și cât se poate de neobișnuit, l-am asigurat eu.

Intră Teresa. Gabriel spuse că trebuia să plece.

— Ce se întâmplă cu el? Mă întrebă ea după plecarea lui.

— Reacția, presupun.

— E mai mult de atât.

— Nu mă pot împiedica să mă gândesc că e păcat că a câștigat alegerile. Poate că eșecul l-ar mai fi trezit la realitate. Așa însă, în câțiva ani succesul o să i se urce la cap. Dar am presimțirea că va ajunge în vârful copacului.

Cred că ceea ce l-a atras pe Robert în discuție a fost cuvântul copac. Intrasem cu Teresa, dar în felul lui retras, astfel încât, ca de obicei, am tresărit când l-am auzit vorbind.

— Oh, nu, nu va ajunge, spuse el.

— Nu va ajunge în vârful copacului. N-are nici o șansă, așa spune... • ^

Începu să umble neconsolat prin cameră și întrebă de ce întotdeauna cineva trebuia să-i ascundă cuțitul de curățat paleta. /

Capitolul XVIII Nunta lordului St Loo cu Isabella Charteris era fixată pentru joi. Cred că era una noaptea când am auzit pași în fața ușii dinspre terasă.

Nu putusem să dorm. Era una din nopțile mele proaste când mă chinuia durerea.

Mi-am zis că imaginația îmi juca feste, deși așa fi jurat că pașii de pe terasă erau ai Isabellei.

Apoi i-am auzit glasul.

— Pot să intru, Hugh?

Ușile glasvantului erau întredeschise ca de obicei când nu era vânt. Isabella intră și aprinse veioza de lângă patul meu. Aveam încă senzația că visam.

Isabella arăta foarte înaltă. Purta un pardesiu lung din tweed de culoare închisă, iar pe cap avea o eșarfă roșie. Fața ei era gravă, calmă și parcă tristă.

Nu-mi imaginam ce căuta aici la ora asta din noapte. Mă simțeam vag alarmat.

Nu mai aveam impresia că visam. Dimpotrivă. Aveam senzația că tot ce se întâmplase de la venirea acasă a lui Rupert St Loo fusese un vis, iar aceasta era trezirea.

Mi-am amintit-o pe Isabella spunând: „Tot mai simt că s-ar putea să mă trezesc”.

Și, brusc, mi-am dat seama ce se întâmplase cu ea. -I Fata care stătea lângă mine nu mai visa - se trezise.

Și mi-am mai amintit ceva - pe Robert spunând că la botezul lui Rupert St Loo nu fusese nici o ursitoare rea. Îl întrebam mai târziu ce voise să spună și el răspunse: „Păi, dacă nu există nici o ursitoare rea, unde-i povestea ta? Asta, probabil, îl face pe Rupert St Loo să nu fie întru totul real, în ciuda aspectului lui chipeș, a inteligenței lui, a «corectitudinii» lui”.

Isabella spuse:

— Am venit să-mi iau adio de la dumneata, Hugh.

M-am holbat prostește la ea.

— Adio?

— Da. Vezi dumneata, plec...

— Pleci? Cu Rupert, adică?

— Nu. Cu John Gabriel...

Atunci am fost conștient de ciudata dualitate a minții umane. Jumătate din mintea mea era uluită, neîncrezătoare. Ce spunea Isabella părea absolut incredibil - un lucru atât de fantastic încât pur și simplu nu se putea întâmpla.

Dar cealaltă parte a minții mele nu era surprinsă. Era ca și cum o voce interioară mi-ar fi spus ironică: „Dar, de bună seamă, ai știut tot timpul asta...” Mi-am amintit cum, fără să se uite, Isabella recunoscuse pașii lui John Gabriel pe terasă. Mi-am amintit expresia feței ei când urcase de pe terasa de jos în noaptea campionatului de whist, și rapiditatea cu care acționase în criza Milly Burt. Mi-am amintit cum spusese cu o ciudată urgență în glas: „Rupert trebuie să vină repede...” Atunci îi fusese frică, se temuse de ce i se întâmpla.

Am înțeles, foarte imperfect, îndemnul întunecat care o mâna spre John Gabriel. Din anumite motive, omul ăsta avea un dar ciudat de a atrage femeile. Teresa mi-o spusese de mult...

Il iubea Isabella? Mă îndoiam. Și nu o vedeam fericită lângă un bărbat ca Gabriel – un bărbat care o dorea, dar nu o iubea.

Din partea lui era nebunie curată. Asta avea să însemne să-și abandoneze cariera politică. Avea să fie ruina tuturor ambițiilor lui. Nu înțelegeam de ce facea pasul ăsta nebunesc.

O iubea? Nu credeam. Credeam că, într-un fel, o ura. Ea făcea parte din lucrurile care îl umiliseră de când venise aici. Asta să fi fost motivul obscur al acestui act dement?

— Se răzbuna pe acea umilire?

O iubeam pe Isabella. Am știut asta acum. O iubeam atât de mult încât fusem fericit de fericirea ei – iar ea fusese fericită cu Rupert în visul ei... Se temuse doar ca s-ar putea să nu fie real.

Atunci ce era real? John Gabriel? Nu, ce făcea ea era nebunie. Trebuia să fie oprită... implorată, convinsă.

Cuvintele se buluceau pe buzele mele... dar rămaseră nerostite. Nici până azi nu știu de ce. Singurul motiv care îmi vine în minte este că Isabella... era Isabella.

N-am spus nimic.

Ea se aplecă și mă sărută. Nu a fost un sărut de copil. Gura ei era o gură de femeie. Buzele ei erau răcoroase și proaspete, și le-au apăsă pe ale iriele cu o tandrețe și o intensitate pe care n-am să le uit niciodată. Era de parcă ha-ar fi sărutat o floare.

Îmi spuse adio și plecă din cameră și din viața mea spre locul în care o aștepta John Gabriel.

Iar eu n-am încercat s-o opresc...

Capitolul XVIII Odată cu plecarea lui John Gabriel și a Isabellei din St Loo prima parte a povestirii mele se termină. Acum îmi dau seama că e povestea lor nu a mea, căci după plecarea lor nu prea îmi amintesc ce s-a întâmplat. Totul e vag și confuz.

Niciodată nu mă interesase latura politică a vieții noastre în St Loo. Pentru mine a fost doar un fundal pe care s-au mișcat protagoniștii dramei. Dar repercursiunile politice trebuie că au fost – ba nu, chiar știu că au fost – cu bătaie lungă.

* Dacă John Gabriel ar fi avut cât de cât o conștiință politică n-ar fi făcut ce a făcut. Perspectiva de a-i lăsa de izbeliște pe alegătorii lui l-ar fi îngrozit.

Căci asta a făcut. Resentimentele localnicilor au fost atât de puternice încât dacă n-ar fi renunțat din proprie inițiativă la locul proaspăt câștigat, opinia publică l-ar fi obligat s-o facă. Afacerea a discreditat puternic Partidul Conservator. Nu cred că lui John Gabriel i-a păsat vreun pic. Ceea ce urmărise el fusese propria lui carieră. Prin purtarea lui nebunească își distrusese această carieră. Așa privea el lucrurile. Avusese destulă dreptate când profețise că numai o femeie ar fi fost în stare să-i strice viața: Nu prevăzuse cătuși de puțin cine avea să fie femeia aceea.

Temperamentul și creșterea lui nu erau în măsură să-1 facă să înțeleagă șocul și groaza simțite de persoane ca lady St Loo și doamna Brigham Charteris. Lady Tressilian fusese crescută cu convingerea că a candida pentru un loc în parlament era o datorie pe care un bărbat o avea față de țara lui.

Gabriel nu a putut nici măcar să înceapă să aprecieze o astfel de atitudine. Modul în care privea el treaba asta era că Partidul Conservator alesese un incapabil când îl alesese pe el. Era un joc de noroc, și partidul pierduse. Dacă totul ar fi luat un curs normal, conservatorii ar fi avut de ce să se felicite. Dar întotdeauna exista a suta șansă – și șansa aceea se întâmplase.

Destul de ciudat, însă, că persoana care a adoptat același punct de vedere a fost lady St Loo.

Ea vorbi o singură dată despre asta, în prezența Teresei și a mea, când ne aflam singuri în salonul din Polnorth House.

— Nu putem evita partea noastră de vină, spuse ea. Știam ce fel de om este. Am nominalizat un om din afară, care nu avea credințe adevărate, nu avea tradiții, nu avea integritate autentică. Știam foarte bine că nu era decât un aventurier. L-am accepta pentru că avea priză la mase și un dosar de război bun. Eram pregătiți să-1 lăsăm să se folosească de noi pentru că eram pregătiți să ne folosim de el. Ne-am scuzat spunând că mergeam în pas cu vremurile. Dar dacă există vreo realitate, vreun sens în tradiția conservatoare, acestea trebuie trăite la înălțimea tradiției lor. Noi trebuie să fim reprezentați de oameni care, dacă nu strălucitori, sunt sinceri, oameni care sunt pregătiți să-și asume responsabilitatea celor de sub ei, cărora nu le e rușine să-și spună clasa superioară pentru că ei nu accepta doar privilegiile ca și îndatoririle clasei superioare.

Vorbea glasul unui regim muribund. Nu eram de acord cu acest punct de vedere, dar l-am respectat. Lady St Loo își avea locul ei și avea să și-l păstreze până la moarte.

Nu vorbi de Isabella. Rana asta pătrunsese adânc în inimă. Căci Isabella, după părerea intrasigentă a bătrânei doamne, își trădase clasa. Ea trădase citadela din interior.

Dacă lady St Loo n-a vorbit deloc de Isabella, lady Tressilian a vorbit. A vorbit cu mine pentru că, cred eu, nu putea vorbi cu nimeni altcineva și pentru că simțea că, datorită condiției mele de invalid, nu contam. Avea pentru ieajutorarea mea un sentiment matern incorigibil, și cred că se Simțea aproape justificată vorbindu-mi ca și cum chiar eram fiul ei.

Adelaide, spunea ea, era inabordabilă. Maude își smucea capul și ieșea imediat cu câinii. Inima sentimentală a lui lady Tressilian trebuia să se despovăreze.

S-ar fi simțit neloyală dacă ar fi discutat cu Teresa despre familia ei. Cu mine nu se simțea așa poate pentru că știa că o iubeam pe Isabella. O iubea pe Isabella, o iubea din toată inima, și nu se putea împiedica să se gândească la ea, și să fie nedumerită și uluită de ceea ce făcuse.

— A fost un lucru atât de necaracteristic ei, Hugh! Chiar cred că omul ăla a vrăjit-o. Întotdeauna mi-am zis că era un om periculos... Iar ea părea atât de fericită... ea și Rupert păreau făcuți unul pentru altul! Nu pricep și pace. Erau fericiți – erau cu adevărat fericiți. Dumneata nu crezi asta?

I-am spus cu prudență că credeam că fuseseră fericiți. Am vrut să adaug, dar nu cred că lady Tressilian ar fi înțeles, că uneori fericirea nu e de ajuns...

— Eu sunt convins că, într-un fel sau altul, omul ăla a hipnotizat-o. Dar Addie spune că nu. Ea spune că Isabella n-ar face niciodată ceva de care să nu fie pe deplin conștientă, pe care să nu vrea cu adevărat să-1 facă. Nu știu ce să zic.

Aici lady St Loo avea dreptate.

Lady Tressilian întrebă:

— Crezi că sunt căsătoriți? Unde crezi că sunt?

Am întrebat-o dacă n-au primit nici o veste de la ea.

— Nu. Nimic. Nimic în afară de scrisoarea pe care a lăsat-o. Îi era adresată lui Addie. Spunea că nu se aștepta ca Addie s-o ierte vreodată și că probabil Addie avea dreptate. Și mai spunea: „Nu are rost să spun că îmi pare rău pentru toată durerea pe care am s-o pricinuiesc. Dacă mi-ar fi părut cu adevărat rău n-aș fi făcut-o. Mă gândesc că poate Rupert o să înțeleagă. Întotdeauna am să vă iubesc pe toți, chiar dacă n-am să vă mai văd”.

Lady Tressilian mă privi cu ochii plini de lacrimi.

— Sărmanul băiat! Dragul de Rupert... Cât ne-am atașat toate de el! >

— Îmi închipui că i-a picat foarte greu, nu?

Lady Tressilian clătină din cap.

— A fost atât de bun, atât de blând cu noi! Dar n-a vrut să vorbească despre asta. Nimeni nu vrea să vorbească despre asta. Oftă. Dar eu nu pot să nu mă întreb unde sunt și ce fac. Se vor căsători? Unde vor trăi?

Mintea lui lady Tressilian era fundamental feminină. Era directă, practică, preocupată de evenimentele vieții de zi cu zi. O vedeam deja alcătuind o imagine a vieții casnice a Isabellei – mariaj, o casă, copii. Ea iertase cu ușurință. O iubea pe Isabella. Ceea ce făcuse Isabella era șocant. Era rușinos. Dezamăgise familia. Dar era și romantic. Iar lady Tressilian era foarte romantică.

Ciim spuneam, amintirile mele despre următorii doi ani în St Loo sunt vagi. Avură loc alte alegeri și domnul Wilbraham câștigă cu o largă majoritate. Nici măcar nu-mi amintesc cine a fost candidatul conservatorilor. Politica, fără John Gabriel, nu-mi mai reținu atenția. Propria-mi sănătate începu să-mi acapareze majoritatea gândurilor. M-am dus la un spital și am

fost supus unei serii de operații care, dacă nu mi-am făcut cine știe ce bine, nici mai rău nu mi-au făcut. Teresa și Robert au rămas la Polnorth House. Cele trei doamne bătrâne au plecat de la castel și s-au mutat într-o casă victoriană, micuță, cu o grădină frumoasă. Castelul a fost închiriat pentru un an unor oameni din nordul Angliei, Optsprezece luni mai târziu Rupert St Loo s-a întors și s-a însurat cu o americană bogată. După cum mi-a scris Teresa, aveau planuri mari de restaurare a castelului imediat ce reglementările privitoare la construcții o permiteau. În mod illogic, uram să mă gândesc la castelul St Loo restaurat.

Unde erau John Gabriel și Isabella, nimeni nu știa.

În 1947 Robert a avut la Londra o expoziție de succes cu picturile din Cornwall.

La vremea aceea, chirurgia progresase mult. Pe continent, diverși chirurghi străini făceau lucrurile remarcabile în cazuri asemănătoare cu al meu. Chirurgul meu personal era entuziasmat de realizările unui doctor evreu din Slovacia. Avea convingerea că, în cazul meu, acesta ar fi putut încerca ceva ce nici un doctor englez nu s-ar fi încumetat să încerce.

Așa se face că în toamna anului 1947 am plecat la Zagreb la doctorul Crassvitch.

Nu e nevoie să intru în detaliile istoriei mele. E suficient să spun că dr. Crassvitch, un chirurg sensibil și deștept, și-a exprimat credința că, printr-o operație, starea mea fizică putea să se îmbunătățească enorm. Era posibil, spunea el, ca să fiu în stare să mă mișc liber, în cârje, în loc să stau imobilizat la pat ca o epavă. Am aranjat să fiu internat în clinica lui.

Speranțele mele și ale lui s-au realizat. La sfârșitul a șase luni am fost capabil să merg cu ajutorul cârjelor. Nu pot explica felul în care am început să privesc viața. Am rămas în continuare în Zagreb, căci mai aveam de făcut un tratament. Într-o seară de vară, m-am bălăbănit încetișor pe strada principală din Zagreb și m-am oprit să-mi trag sufletul într-o cafenea mică, uitându-mă la mese, l-am văzut pe John Gabriel.

A fost un șoc. Nu mă mai gândisem de câtva timp la el. Habar n-aveam că era prin părțile astea. Dar un șoc și mai rău a fost aspectul lui.

Decăzuse. Fața lui fusese întotdeauna ordinară, dar acum era aproape de nerecunoscut. Era pătată și nesănătoasă, iar ochii erau injectați. În același moment mi-am dat seama că era ușor beat.

Se uită în direcția mea, mă văzu și, ridicându-se, veni clătinându-se spre mine.

— la te uită cine e aici! Ultimul om pe care mă așteptam să-1 văd.

Mi-ar fi făcut o enormă plăcere să-mi reped pumnul în fața lui John Gabriel, dar în afara faptului că nu eram în situația care să-mi permită să mă bat, voiam să aud vești despre Isabella. L-am invitat să ia loc și să bea ceva.

— Mulțumesc, Norreys. Ce mai fac St Loo și castelul de Turtă dulce și mâțele bătrâne?

I-am spus că era ceva timp de când plecasem din St Loo, și că bătrânele doamne se mutaseră, castelul fiind acum închiriat.

Îmi spuse că spera ca mutarea să fi fost o pilulă amară pentru matroană. I-am spus că credeam că fusese bucuroasă să plece. I-am mai spus că Rupert St Loo se logodise.

— De fapt, totul a ieșit foarte bine pentru toată lumea, spuse Gabriel. Am reușit să nu răspund. I-am văzut vechiul rânjet arcuindu-i gura.

— Ei, hai, Norreys, nu mai sta ca și cum ai înghițit un par. Întreabă-mă de ea. Asta vrei să știi, nu-i așa?

Necazul cu Gabriel era că întotdeauna purta războiul în tabăra inamicului. M-am recunoscut înfrânt.

— E bine. N-am sedus-o și abandonat-o.

Îmi era tot mai greu să mă abțin să-l pocnesc, întotdeauna avusese puterea de a fi ofensiv. Acum că începuse să o ia la vale era mult mai ofensiv.

— E aici în Zagreb? Am întrebat.

— Da, ai face bine să treci pe la ea. Îi va face plăcere să vadă un vechi prieten și să audă vești din St Loo.

Mi se părea mie sau în glasul lui Gabriel era o ușoară notă de sadism? Puțin jenat, am întrebat:.

— Sunteți... căsătoriți?

Rânjetul lui fu de-a dreptul diabolic.

— Nu, Norreys, nu suntem căsătoriți. Poți să te întorci și să-i spui asta cățelei bătrâne din St Loo.

(Ciudat cât îl mai râcâia încă lady St Loo).

— E improbabil să-i vorbesc despre asta, am spus cu răceală.

— Așadar Isabella a făcut de rușine familia! Cerule, cât mi-ar fi plăcut să le văd fețele în dimineața aceea când am șters-o împreună!

— Ești un porc, Gabriel! Am spus simțind că îmi pierd controlul.

Nu fu deloc supărat.

— Depinde cum o iei, spuse el. Dumneata privești foarte îngust viața, Norreys.

— În orice caz, am câteva instincte decente, am spus tăios.

— Ești atât de englez! Trebuie să te prezint mediului cosmopolit în care ne mișcăm eu și Isabella.

— Nu arăți nemaipomenit de bine, dacă pot să spun așa.

— Asta e din cauză că beau prea mult, spuse prompt Gabriel. Acum sunt nițel amețit. Dar fii pe pace, Isabella nu bea. Nu-mi imaginez de ce nu, dar nu bea. Mai are încă tenul de școlăriță. Îți va face plăcere să o revezi.

— Mi-ar plăcea să o văd, am spus încetșor, dar nu eram sigur dacă era adevărat.

Chiar mi-ar fi plăcut să o văd? N-ar fi fost curată durere? Voia ea să mă vadă? Probabil că nu. Măcar de-aș fi putut ști cum se simțea...

— Ai să te bucuri să auzi că nu are progenituri nelegitime, spuse vesel Gabriel.

M-am uitat la el. Spuse moale:

— Chiar mă urăști, nu-i așa, Norreys?

— Cred că am un motiv serios s-o fac.

— Eu nu văd așa treaba. Te-ai distrat mult pe seama mea în St Loo. Oh, ba da, te-ai distrat. Interesul față de ce Făceam eu te-a împiedicat, probabil, să te sinucizi. În locul dumitale eu m-aș fi sinucis în mod sigur. Nu are rost să mă urăști doar pentru că ești nebun după Isabella. Oh, ba da, ești. Ai fost și atunci, ești și acum. De asta stai aici prefacându-te prietenos când de fapt nu poți să mă suferi.

— Isabella și eu eram prieteni. Un lucru pe care nu cred că ești în stare să-1 înțelegi.

— Nu mă refer la faptul că i-ai făcut avansuri, bătrâne. Nu e stilul dumitale. Afinitate sufletească și înălțare spirituală. Ei bine, va fi plăcut pentru ea să,revadă un vechi prieten.

— Chiar crezi ca i-ar plăcea să mă vadă?

Purtarea i se schimbă. Se uită urât la mine.

— De ce dracu' nu? De ce să nu vrea să te vadă?

— Te-am întrebat doar așa...

— Mie mi-ar plăcea să te vadă.

Asta m-a jignit în amorul propriu. Am spus:

— În cazul ăsta, ne vom lua după ce preferă ea.

Zâmbi din nou, pe neașteptate.

— Firește că va vrea să te vadă. Am vrut doar să te înfurii. Am să-ți dau adresa. Treci pe la ea oricând vrei. De regulă e acasă.

— Dumneata cu ce te mai ocupi?

Își lăasă capul pe-o parte și îmi făcu cu ochiul.

— Muncă sub acoperire, bătrâne. Foarte secretă. Deși prost plătită.

Dacă eram parlamentar câștigam acum o mie de lire pe an. Deseori îi reamintesc Isabellei la câte am renunțat de dragul ei.

Cât îl uram pe diavolul ăla necioplit! Îmi venea să... ei bine, îmi venea să fac multe lucruri pe care, din punct de vedere fizic, îmi era imposibil să le fac. M-am mulțumit să accept bucățița de hârtie pe care mâzgălise adresa.

În noaptea aceea am adormit foarte târziu. Eram bântuit de temeri pentru Isabella. M-am întrebat dacă o puteam Face să-1 părăsească pe Gabriel. Era evident că toată treaba ieșise prost.

Cât de prost mi-am dat seama abia în dimineața următoare. Am găsit adresa pe care mi-o dăduse Gabriel. Era o casă cu aspect dubios, pe o stradă lăturalnică, mizeră, dintrun cartier rău famat. Am întrebat-o pe femeia șleampătă ce stătea în prag unde puteam s-o găsesc pe doamna englezoaică. Din fericire, ea înțelegea germana și m-a îndrumat spre etajul de sus. Am urcat cu dificultate, cârjele alunecându-mi tot timpul. Casa era jechoasă. Mirosea urât. Inima mi-a căzut în cizme. Frumoasa, mândra mea Isabella! Să ajungă ea în starea asta! În același timp, însă, am devenit foarte hotărât.

Aveam s-o scot din toate astea. Aveam s-o duc înapoi în Anglia...

Am ajuns cu chiu cu vai la ultimul etaj și am bătut în ușă. Dinăuntru, cineva a strigat ceva în cehă. Am recunoscut glasul - era al Isabellei. Am deschis ușa și am intrat.

Nu cred că aş putea explica vreodată ce efect a avut camera aceea asupra mea.

Era o încăpere absolut sordidă. Mobila fărâmată, draperiile numai zdrenţe, patul cu tăblie urâtă. Camera era în acelaşi timp curată şi murdară; adică, pereţii erau numai dâre de murdărie, tavanul negru, şi se simţea un uşor miros neplăcut de gândaci. Dar în rest totul era curat. Patul era făcut, scrumierele goale, praful şters.

Cu toate acestea rămânea o cameră sordidă. În mijlocul ei, cu picioarele adunate sub ea şi brodând o bucată de mătase, stătea Isabella.

Arăta exact ca atunci când plecase din St Loo. Rochia ei era ponosită, de fapt. Dar avea linie şi stil, şi deşi veche, o purta cu degajare şi distincţie. Părul ei avea aceeaşi pieptănătură de paj. Faţa ei era frumoasă, calmă, şi gravă. Ea şi camera nu aveau nimic de a face una cu alta. Isabella stătea aici, în mijlocul ei, exact cum ar fi putut sta în mijlocul Deşertului sau pe puntea unui vapor. Nu era căminul ei. Era un loc unde, doar momentan, se întâmpla să fie.

Se uita lung la mine, apoi, cu o săritură, veni spre mine cu mâinile întinse, cu o faţă bucuroasă şi surprinsă. Mi-am dat seama că Gabriel nu-i spusese că eram în Zagreb. M-am întrebat de ce.

Îşi puse cu afecţiune mâinile în ale mele. Îşi înălţă faţa şi mă sărută.
— Hugh, ce minunat!

Nu m-a întrebat cum de mă aflu în Zagreb. Nu comentă faptul că acum puteam să merg. Toată preocuparea ei era că-i venise prietenul şi că se bucura să îl vadă. Era, de fapt, Isabella mea.

Îmi aduse un scaun şi îl trase lângă al ei.

— Ei bine, Isabella, ce faci cu tine însăşi?

Răspunsul ei a fost tipic. Îmi arată imediat broderia.

— Am început-o acum trei săptămâni. Îţi place?

Am luat lucrul în mână. Era o bucată pătrată de mătase veche, de un cenuşiu delicat, uşor decolorat, foarte moale la pipăit. Pe ea Isabella broda un model alcătuit din trandafirii roşii, aproape grenă, micşunele ruginite şi tulpiniţe de un mov deschis. Era o lucrătură frumoasă, foarte fină, minunat executată.

— E încântătoare, Isabella, absolut încântătoare.

Simţeam, ca întotdeauna, ciudata calitate de basm care veşnic o înconjura pe Isabella. Lângă mine era fecioara captivă lucrând la broderia ei în turnul căpcăunului.

— E foarte frumoasă, am spus înapoiindu-i broderia. Dar locul ăsta e groaznic.

Se uită în jur cu o privire nepăsătoare, aproape surprinsă.

— Da, spuse ea. Presupun că este.

Doar atât, nu mai mult. Reacţia ei, ca întotdeauna, mă nedumerea. Îmi dădeam seama vag că pentru Isabella conta prea puţin locul în jurul ei. Nu se gândea la asta. Camera Asta era locul în care se întâmpla să trăiască în momentul de faţă. O dată atenţia ei atrasă asupra camerei, recunoştea că nu

era un loc drăguț, dar faptul nu o interesa cu adevărat. Broderia ei o interesa mult mai mult. Am spus:

— L-am văzut pe John Gabriel aseară.

— Serios? Unde? Nu mi-a spus.

— Așa am știut adresa ta. M-a invitat să vin să te văd.

— Mă bucur mult că ai făcut-o. Oh, mă bucur atât de mult!

— Isabella... dragă Isabella... Ești bine? Ești fericită? Se uită lung la mine, de parcă nu prea înțelegea ce voiam să spun.

— Mă refer la toate astea. Nu seamănă deloc cu ceea ce erai tu obișnuită. N-ai vrea să lași totul și... să te întorci cu mine? La Londra dacă nu în St Loo.

Ea clătină din cap.

— John face ceva aici. Nu știu exact ce...

— Ești fericită cu el? Nu cred că poți fi... Ai făcut o mare greșală, Isabella, dar asta nu înseamnă că trebuie să persisti în ea. Părăsește-1.

Ea se uită la lucrul ei și pe buze îi flutură un surâs.

— Oh, nu, n-aș putea face asta.

— Îl iubești chiar atât de mult, Isabella? Ești... ești cu adevărat fericită cu el? Te întreb pentru că țin foarte mult la tine.

Ea spuse cu gravitate:

— Vrei să spui fericită în felul în care eram în St Loo?

— Da.

— Nu, firește că nu sunt...

— Atunci renunță la tot, întoarce-te cu mine, și ia-o de la început.

Surâsul acela ciudat îi apăru din nou pe buze.

— N-aș putea face asta.

— La urma urmelor, am spus destul de jenat, nu ești măritată cu el.

— Nu, nu sunt măritată...

— De ce nu v-ați căsătorit? Am întrebat cu neobrăzare, învingându-mi jena.

Ea nu se simți ofensată. Am avut, în schimb, impresia că întrebarea i se punea pentru prima dată. Rămase liniștită, gânditoare, întrebându-se de ce.

Apoi spuse cu îndoială, într-un fel cam nedumerit:

— Nu cred că John... vrea să se însoare cu mine, Am reușit să nu explodez de mânie.

— Chiar nu există nici un motiv ca să nu vă căsătoriți?

— Nu. Tonul ei era îndoit.

— Iți datorez asta. Măcar atâta poate să facă.

— Ce n-a fost așa?

— Când am plecat din St Loo... n-am făcut-o ca să mă mărit cu John în loc să mă mărit cu Rupert. El a vrut să plec cu el, și am plecat. N-a vorbit de căsătorie. Nu cred că s-a gândit la asta. Toate astea - arată moale cu mâna în jur, dar am înțeles că prin „astea” nu se referea atât de mult la camera în sine cât la caracterul tranzitoriu al vieții lor împreună - asta nu-i căsnicie. Căsnicia este ceva total diferit.

— Tu și Rupert... am început.

Mă întrerupse, uşurată parcă de faptul că pricepusem.

— Da, aceea ar fi fost căsnicie.

Atunci ce considera ea că era viaţa ei cu John Gabriel. Nu am vrut s-o întreb direct.

— Spune-mi, Isabella, ce înţelegi tu de fapt prin căsnicie... ce înseamnă ea pentru tine, în afară de semnificaţia pur legală?

— Cred că înseamnă să faci parte din viaţa cuiva... să-ţi ocupi locul tău în ea, şi să fie locul tău de drept, locul care îţi aparţine şi căruia îi aparţii.

Am văzut că pentru Isabella căsnicia avea o semnificaţie structurală.

— Vrei să spui că tu nu poţi împărtăşi viaţa lui Gabriel?

— Nu. Nu ştiu cum. Îmi doresc să fi putut. Vezi tu, nu ştiu nimic despre el.

M-am uitat lung la ea, fascinat. Mi-am zis că instinctiv avea dreptate. Nu ştia absolut nimic despre John Gabriel. Niciodată nu avea să ştie nimic, indiferent cât de mult ar fi stat cu el. Dar mi-am dat seama şi că asta putea să nu-i afecteze sentimentele pentru el.

Iar el, m-am gândit dintr-o dată, era în aceeaşi barcă. Era ca un om care cumpărase (sau mai de grabă furase) o piesă scumpă şi delicată şi care nu avea idee de principiile ştiinţifice care stăteau la baza mecanismului ei complicat.

— Rămâi cu bine, Isabella. Tu nu eşti nefericită.

S-a uitat la mine cu ochi orbi, fără să mă vadă.

Am spus cu blândeţe:

— Să le transmit celor din St Loo dragostea ta?

Ea rămase foarte rigidă. Ochiul ei se umplură de lacrimi. Nu erau lacrimi de amărăciune, ci lacrimi provocate de amintiri.

— Dacă ai putea da ceasul înapoi, Isabella, dacă ai fi liberă să alegi... ai face iar aceeaşi alegere?

Poate era o cruzime din partea mea, dar trebuia să ştiu, trebuia să fiu sigur.

— Chiar are omul de ales privitor la ceva?

Ei bine, asta era o problemă de interpretare. Viaţa este mai uşoară, poate, pentru oamenii realişti ca Isabella Charteris care nu percep nici o cale alternativă. Totuşi, după cum am acum credinţa, avea să vină un moment când Isabella a avut o alegere clară şi a preferat să urmeze o cale anume în deplină cunoaştere de cauză. Dar asta mai târziu.

În timp ce mă uitam la Isabella am auzit paşi împleticiţi pe scară. John Gabriel dădu uşa de perete şi intră bălăbănindu-se. Nu era o privelişte deosebit de plăcută.

— Bună spuse el. Ai găsit uşor drumul?

— Da, am spus scurt şi m-am îndreptat spre uşă. Scuzaţi-mă, trebuie să plec...

El se dădu puţin la o parte să mă lase să trec.

— Ei bine, începu el cu o expresie a feţei pe care n-am înţeles-o, să nu spui vreodată că nu ţi-am oferit ocazia...

Nu știam la ce se referea.

Continuă:

— la cina cu noi mâine seară la Cafe gris. Dau o petrecere. Isabellei i-ar plăcea să vină, nu-i așa Isabella?

M-am uitat în spate. Isabella îmi zâmbea cu gravitate.

— Da, sigur că vin, spuse ea.

Chipul ei era calm. Își netezea și alegea firele de mătase.

Am zărit pe fața lui Gabriel ceva ce n-am înțeles. Putea să fi fost disperare.

Am coborât repede scara aceea sordidă – atât de repede cât poate merge un infirm. Voiam să ies la soare, departe de ciudata conjuncție a lui Gabriel și Isabellei. Gabriel se schimbuse... în mai rău. Isabella nu se schimbuse deloc.

Mintea mea nedumerită îmi spunea că trebuie să fi existat o semnificație în asta. Măcar de-aș fi putut s-o descopărj/

Capitolul XVIII Există unele amintiri groaznice pe care nu pot nicicum să le uit. Una dintre ele este seara de coșmar de la Cafe Gris. Sunt convins că petrecerea aceea a fost aranjată în întregime pentru a-i da posibilitatea lui John Gabriel să-și satisfacă răutatea față de mine. În opinia mea, a fost o petrecere infamă. Acolo mi-au fost prezentați prieteni și asociații lui Gabriel din Zagreb – iar în mijlocul lor stătea Isabella. Erau bărbați și femei pe care nu ar fi trebuit niciodată să-i cunoască. Bețivani și perversi, prostituate fardate țipător, consumatori înrăiți de droguri. Totul era meschin, vulgar și depravat.

Și niciunul nu se putea lăuda, în compensare, cu vreun talent artistic. Nu exista printre ei nici un scriitor, nici un pictor, nici măcar vreun vorbitor cu har. Erau cu toții drojdia lumii cosmopolite, alegerea lui Gabriel. Era ca și cum dorise în mod deliberat să arate cât de mult decăzuse.

Mocneam de indignare pentru Isabella. Cum de îndrăznise Gabriel s-o aducă într-o asemenea companie?

Și atunci m-am uitat la ea și indignarea mă părăsi. Isabella nu manifesta evitare, nici dezgust, și cu atât mai puțin nerăbdarea de a depăși o situație dificilă. Stătea liniștită, zâmbind, același zâmbet de Madonă acropolitană. Era grav politicoasă și neafectată de compania ei, la fel cum nu era afectată de mediul sordid în care trăia. Mi-am amintit răspunsul ei când o întrebasem dacă o interesa politica. „E unul din lucrurile pe care le facem”, spusese ea. Seara asta intra în aceeași categorie. O accepta fără resentiment și fără cine știe ce interes, ca pe unul din lucrurile pe care John Gabriel avea chef să-1 facă.

M-am uitat peste masă la ea, și ea îmi zâmbi. Chinul și nefericirea mea în numele ei erau pur și simplu inutile. O floare poate înflori la fel de bine pe un morman de bălegar ca Oriunde în altă parte. Poate chiar mai bine, căci observi că e o floare.

Am părăsit cafeneaua în corpore. Aproape toți erau beți. În timp ce ne pregăteam să trecem strada, din întuneric, fără zgomot, a apărut o mașină mare. Cât pe ce să o izbească pe Isabella, dar ea a văzut la timp pericolul și

a sărit rapid pe trotuar. Am văzut albeața feței ei și groaza acută din ochii săi în timp ce mașina se pierdea în josul străzii.

Iată-o, așadar, vulnerabilă totuși. Viața cu toate vicisitudinile ei nu avea puterea s-o afecteze. Putea rezista în fața vieții – dar nu și a morții, sau a amenințării morții. Chiar și acum, când pericolul trecuse, era albă și tremura.

Gabriel strigă:

— Cerule, mai să te radă! Te simți bine, Isabella?

— Oh, da! Mă simt bine.

Dar în glasul ei se citea încă teama. Se uită la mine și spuse:

— Vezi, sunt totuși o lașă.

Nu prea mai am mult de povestit. Seara aceea a fost ultima dată când am văzut-o pe Isabella.

Tragedia veni, cum vine de obicei, netrâmbițată, neanunțată.

Tocmai mă întrebam dacă să mă duc din nou la Isabella, dacă să-i scriu sau dacă să plec din Zagreb fără să o văd, când Gabriel fu condus în camera mea.

Nu pot spune că am remarcat ceva neobișnuit în înfățișarea lui. O anumită agitație nervoasă, poate, o încordare. Nu știu...

Îmi spuse foarte calm:

— Isabella a murit.

M-am holbat la el. La început n-am priceput. Pur și simplu nu simțeam că putea fi adevărat.

El îmi văzu neîncrederea.

— Oh, ba da. E adevărat. A fost împușcată.

Mi-am găsit graiul, în timp ce o senzație rece de catastrofă, de pierdere cumplită îmi cuprindea ființa.

— Împușcată? Împușcată? Cum putea să fie împușcată? Cum s-a întâmplat?

Mi-a spus. Se aflaseră amândoi în cafeneaua în care îl întâlnisem eu prima dată.

Mă întrebă:

— Ai văzut vreodată tablourile lui Stolanov? Ai văzut la el vreo asemănare cu mine?

Stolanov era la vremea aceea virtualul dictator al slovaciei. M-am uitat bine la Gabriel și mi-am dat seama că exista o puternică asemănare facială.

— Ce s-a întâmplat? Am întrebat.

— Un tâmpit de student. I s-a părut că îl recunoaște în mine pe Stolanov. Avea un revolver. A început să tragă, țipând: „Stolanov, mi-ai căzut în sfârșit în mână!” N-am avut timp să fac nimic. Nu m-a nimerit pe mine. A nimerit-o pe Isabella... Făcu o pauză, apoi adăugă: A murit pe loc. Glontele i-a străpuns inima.

— Cerule! Și n-ai putut să faci nimic?

El se înroși.

— Nu. N-am putut să fac nimic... N-am avut timp...

Am rămas mut. Eram înmărmurit, amețit...

Gabriel mă urmărea. Continua să nu dea semn de vreo emoție.

- Deci, asta i-ai adus, am spus într-un sfârșit.
- Da – dacă-ți place să pui problema așa.
- Tu ai adus-o aici, în casa aia mizerabilă, în orașul ăsta mizerabil.

Dacă n-ai fi fost tu poate ar fi fost...

M-am oprit. Termină el în locul meu.

— Poate ar fi fost lady St Loo, trăind într-un castel lângă mare – trăind într-un castel de turtă dulce, cu un soț de turtă dulce și, probabil, cu un copil de turtă dulce pe genunchi.

Disprețul din glasul lui mă scoase din minți.

— Cerule, Gabriel! Nu cred că am să te iert vreodată!

— Nu pot să spun că mă interesează dacă mă ierți sau nu, Norreys.

— Oricum, ce cauți aici? Am întrebat mânios. De ce ai venit la mine? Ce vrei?

Spuse liniștit:

— Vreau s-o duci înapoi în St Loo... Eu nu am cum. Ar trebui să fie îngropată acolo, nu aici unde nu-i este locul.

— Nu. Locul ei nu este aici. M-am uitat la el. În mijlocul durerii încep să încolțească o ciudată curiozitate. Am întrebat: De ce ai luat-o cu tine? Care a fost ideea care te-a împins să faci asta? O voiai chiar atât de mult? Suficient de mult ca să renunți la carieră?

Ridică din umeri.

— Nu înțeleg! Am strigat furios.

— Să înțelegi? Firește că nu înțelegi. Vocea lui mă miră. Era răgușită și aspră. Tu n-ai să înțelegi niciodată nimic. Ce știi tu despre suferință?

— Foarte multe, am spus, încordat.

— Ba nu, nu știi. Tu nu știi ce e suferința, adevărata suferință. Nu înțelegi că feu n-am știut niciodată, o singură dată baremi, ce gândea ea?... Eu niciodată n-am fost în stare să discut cu ea. Am făcut totul ca să-i înfrâng spiritul – totul! Am târât-o prin noroi, prin drojdia societății, și nu cred că ea măcar a știut ce făceam! „Ea nu se poate murdări și nu se poate zgâria”. Așa era Isabella. E înspăimântător, îți spun, înspăimântător! Certuri, lacrimi, sfidare – asta îmi imaginasem întotdeauna. Și eu învingând! Dar n-am învins. Nu poți învinge când te lupți cu cineva care nu știe ce e lupta. Și n-am putut să vorbesc cu ea – niciodată n-am putut să vorbesc cu ea! M-am îmbătat cui, am încercat să mă (V oghez, am umblat cu alte femei... Nimic nu a atins-o. Ședeă acolo cu »

Picioarele adunate sub ea, brodându-și florile de mătase, și uneori cântându-și ceva... Poate că era tot în castelul ei de lângă mare... tot în blestematul ei de basm... și 1-a adus cu ea...

Se opri brusc și se prăbuși într-un scaun.

— Nu înțelegi, spuse el. Cum ai putea? Ei bine, sunt terminat. I-am avut trupul. Niciodată altceva. Acum și trupul ei îmi scapă... Se ridică. Du-o înapoi în St Loo.

— Am s-o duc. Și Dumnezeu să te ierte pentru ceea ce i-ai făcut! Se răsuci spre mine.

— Pentru ce i-am făcut? Dar cum rămâne cu ce mi-a făcut ea mie? Mentea aia trufașă a ta n-a bănuțit nici o secundă că din clipa în care am văzut-o pe fata aia am cunoscut ce e chinul? Nu pot să-ți explic ce mi-a făcut simpla vedere a ei – n-ai cum să înțelegi. A fost ca și cum ai frecat o rană vie cu sare și piper. Toate lucrurile pe care le dorisem toată viața și care mă deranjau erau cristalizate în ea. Știam că eram necioplit, mizerabil, senzual, dar asta nu m-a deranjat până când am văzut-o pe ea. Ea m-a rănit, Norreys. Nu înțelegi? M-a rănit cum nu mă mai rănisese nimic până atunci. Trebuia s-o distrug, s-o trag în jos la nivelul meu. Nu vezi... nu, nu vezi! Nu înțelegi nimic. Ești incapabil de asta. Pentru tine viața e ca o carte pe care o citești. Eu am fost în iad, află de la mine, în iad!... O dată, doar o singură dată am crezut că am o porțiță de scăpare. Când femeia aia prostuță, cumsecade, a dat buzna în St Loo Arms și a făcut varză din tot. Asta însemna că alegerile erau în aer, eu eram în aer. Am avut-o pe Milly Burt în mâinile mele. Bruta aia de bărbat al ei ar fi divorțat de ea și eu aș fi făcut un lucru cu cap însurându-mă cu ea. Atunci aș fi fost în siguranță. La adăpost de această obsesie groaznic de chinuitoare... Și atunci ea, însăși Isabella, s-a amestecat. Nu știa ce îmi făcea. A trebuit să continui! N-am Avut scăpare. Tot timpul am sperat că am s-o scot la capăt cu bine. I-am cumpărat chiar și un cadou de nuntă. Ei bine, n-a folosit la nimic. Trebuia s-o am...

— Iar acum e moartă...

De data asta m-a lăsat să am ultimul cuvânt. Repetă, foarte încet:

— Iar acum... e moartă...

Se răsuci pe călcâie și ieși din cameră.

Capitolul XVIII Acea a fost ultima dată când l-am văzut pe John Gabriel. Ne-am despărțit supărați în Zagreb și nu ne-am mai întâlnit.

Cu o oarecare dificultate am aranjat ca trupul neînsuflețit al Isabellei să fie adus în Anglia.

A fost înmormântată în micul cimitir de lângă mare din St Loo, unde erau înmormântați și ceilalți membri ai familiei. După înmormântare am plecat cu cele trei doamne bătrâne la căsuța lor victoriană, și mi s-a mulțumit pentru că o adusesem pe Isabella acasă.

În ultimii doi ani îmbătrâniseră cumplit. Lady St Loo semăna mai mult ca niciodată cu un vultur. Avea pielea lipită de oase și arăta atât de fragilă încât m-am gândit că putea muri în orice clipă. În realitate, însă, a mai trăit mușți ani după aceea. Lady Tressilian era mai corpolentă și foarte astmatică. Mi-a spus în șoaptă că lor, tuturor trei, le plăcea foarte mult soția lui Rupert.

— O fată atât de practică și atât de isteasă! Sunt sigură că vor fi fericiți. Firește că nu e ce am sperat cândva... Ochii i se umplură de lacrimi. Oh, de ce – de ce a trebuit să se întâmple asta?

Era un ecou a ceea ce nu încetasem să mă întreb.

— Ticălosul ăla – omul ăla ticălos... continuă ea.

Pe mine și pe cele trei bătrâne ne uneau durerea pricinuită de moartea Isabellei și ura față de John Gabriel.

Doamnei Bigham Charteris îi atârnavu pieile mai mult ca niciodată. Mi-a spus, în timp ce îmi luam la revedere de la ele:

— Ți-o amintești pe mica doamnă Burt?

— Da, desigur. Ce s-a întâmplat cu ea?

— Tare mi-e teamă că o să se facă de râs. Știi ce-a pățit Burt?

— Nu.

— A căzut într-un șanț într-o noapte când era beat turtă. S-a lovit cu capul de-o piatră și a murit.

— Deci ea e văduvă?

— Da. Și am auzit de la prietenii mei din Sussex că acum e combinată cu un fermier din apropiere. Urmează să se mărite cu el. Omul are reputație proastă. Bea și e și nițel tiran.

Așadar Milly Burt își repeta șablonul...

Oare a profitat vreodată cineva de a doua șansă pe care a avut-o?...

Mi-am tot pus întrebarea asta a doua zi, în drum spre Londra. Luasem trenul la Penzance și-mi cumpărasem un tichet pentru prima masă. Stăteam așteptând să se servească supa și mă gândeam la Jennifer.

Primisem din când în când vești despre ea de la Caro Strangeways. Caro îmi spusese că era foarte nefericită. Își complicase viața într-un mod incredibil, dar era foarte vitează. Nu puteai să n-o admiri, adăugase Caro.

Am zâmbit în sinea mea gândindu-mă la Jennifer. Jennifer era o scumpă. Dar nu simțeam deloc dorința să o văd.

Nu ții să auzi aceeași placă prea des...

Am ajuns în cele din urmă în casa Teresei și Teresa mă lăsă să vorbesc...

Îmi ascultă amarele diatribe împotriva lui John Gabriel. I-am descris întâmplările din Zagreb și am sfârșit cu înmormântarea Isabellei în St Loo.

— Presupun că ar trebui să consider că am lăsat-o să se odihnească în pace acolo, dar nu pot, Teresa. Toată ființa mea se răzvrățește. A murit înainte de vreme. Cândva mi-a spus că spera să trăiască până la adânci bătrânețe. Ar fi putut trăi. Cred că ceea ce mi se pare de nesuportat este faptul că viața i-a fost scurtată atât de brutal...

Teresa spuse:

— Tu te iei după Timp. Dar Timpul nu înseamnă nimic. Cinci minute sau o sută de ani sunt la fel de semnificative. Cită moale: „Clipa trandafirului și clipa tisei au aceeași durată...”

(Un trandafir roșu brodat pe mătase de-un cenușiu decolorat...)

Teresa continuă:

— Tu vei insista să-ți faci propriul model de viață, Hugh, și vei încerca să-i încadrezi pe ceilalți în el. Dar ei au propriile lor modele. Fiecare are modelul lui - asta face ca viața să fie atât de derutantă. Pentru că modelele se intercalează și se suprapun. Doar puțini se nasc suficient de clarvăzători pentru a-și cunoaște propriul model. Cred că Isabella era una dintre ei... Ea era greu de înțeles - greu de înțeles pentru noi - nu pentru că era complexă, ci pentru că era simplă, aproape înspăimântător de simplă. Ea nu recunoștea decât ceea ce era esențial... Tu persisti în a vedea viața Isabellei ca pe un lucru scurtat, deformat, frânt... Dar eu am o puternică bănuială că în sine a fost un lucru complet...

— Clipa trandafirului?
— Poți să îi spui și așa dacă vrei. Adăugă moale: Ești foarte norocos, Hugh.

— Norocos?
— Da, pentru că ai iubit-o.
— Presupun că am iubit-o. Și totuși niciodată n-am fost în stare să fac ceva pentru ea... nici măcar n-am încercat s-o opresc să plece cu Gabriel...
— Nu, pentru că o iubeai cu adevărat. O iubeai suficient ca s-o lași în pace.

Am acceptat definiția iubirii dată de Teresa aproape cu neplăcere. Mila fusese, probabil, întotdeauna ruina mea.

Cu milă trăiam și îmi încălzeam sufletul.

Dar pe Isabella, cel puțin, o scutisem de o milă. Niciodată nu încercasem s-o servesc, să-i fac calea ușoară, să-i car Poverile. În scurta ei viață fusese întru totul ea însăși. Mila era o emoție de care nici nu avea nevoie, nici nu ar fi înțeles-o. După cum spunea Teresa, o iubisem destul ca s-o las în pace...

— Bineînțeles că ai iubit-o, Hugh. Și ai fost foarte fericit iubind-o.

— Da, am spus, puțin surprins. Da, am fost foarte fericit. Mă cuprinse mânia. Totuși, sper ca John Gabriel să sufere cât o trăi și pe lumea asta și pe cealaltă!

— Nu știu cum e cu cealaltă, dar pe lumea asta aș spune că dorința ți s-a împlinit. John Gabriel este cel mai nefericit om pe care l-am întâlnit vreodată...

— Presupun că ți-e milă de el, dar pot să-ți spun...

Teresa mă întrerupse. Îmi spuse că nu-i era exact milă de el, că sentimentul mergea mai în profunzime.

— Nu știu ce vrei să spui. Dacă l-ai fi văzut în Zagreb! N-a fost decât să vorbească de el, nici măcar nu era dărâmat de moartea Isabellei.

— N-ai de unde să știi. Nu cred să te fi uitat la el ca lumea. Tu niciodată nu te uiți la oameni.

Vorbele ei m-au izbit. Într-adevăr, niciodată nu mă uitasem cum trebuie la Teresa. În povestirea asta, nici măcar n-am descris-o.

M-am uitat la ea și mi s-a părut că o văd pentru prima dată... Preț de o clipă, am crezut că văd cum trebuie să fi arătat ea când era fată. Nerăbdătoare, pătimașă, intrând aventuros în viață.

Nu aveam nici cea mai mică idee ce găsisese acolo...

— De ce te uiți lung la mine, Hugh?

— Mă gândeam că niciodată nu m-am uitat cum trebuie la tine.

— Ei bine, ce vezi?

Ironia din zâmbetul ei, râsul din glasul ei și expresia ochilor ei aveau ceva ce scăpa înțelegerii mele.

— Întotdeauna ai fost foarte bună cu mine, Teresa, am spus încetșor. Dar chiar că nu știu nimic despre tine...

— Nu, Hugh, nu știi absolut nimic.

Se ridică brusc și trase draperia.

— Cât despre John Gabriel... am început.
Teresa spuse cu glasul ei profund.
— Lasă-1 în plata domnului, Hugh!
— Spui un lucru ciudat, Teresa.
— Nu, cred că spun un lucru corect. Întotdeauna am gândit așa... Poate că într-o bună zi ai să știi ce vreau să spun.
Epilog E i bine, aceasta e povestea.
Povestea omului pe care l-am cunoscut în St Loo, în Cornwall, și pe care l-am văzut ultima dată într-o cameră de hotel în Zagreb.
Omul care era acum pe moarte într-o cameră dosnică în Paris.
— Ascultă, Norreys. Glasul lui era slab dar clar. Trebuie să știi ce s-a întâmplat cu adevărat în Zagreb. La vremea aceea nu ți-am spus. Cred că nu înțelesesem cu adevărat ce a însemnat...
Se opri, adunându-și suflarea.
— Știi că ei... Isabellei... îi era frică de moarte? Mai frică decât de orice altceva?
Am dat din cap. Da, știam. Mi-am amintit panica oarbă din ochii ei când s-a uitat la pasărea moartă de pe terasa din St Loo, și mi-am amintit cum sărise pe trotuar în Zagreb ca să evite mașina și albeața feței ei.
— Atunci ascultă. Ascultă, Norreys: studentul a venit după mine cu revolverul. Era doar la un metru sau doi de mine. Nu putea să rateze, iar eu eram prizonier între masă și perete. Nu mă puteam mișca. Isabella a înțeles ce avea să se întâmple. S-a aruncat în fața mea în timp ce el apăsa pe trăgaci...
Glasul lui Gabriel se înălță.
— Înțelegi, Norreys? Știa ce făcea. Știa că asta însemna moartea - pentru ea. A ales moartea - ca să mă salveze.
Glasul i se încălzi.
— Nu înțelesesem - nu până atunci. Și nici chiar atunci n-am înțeles ce însemna asta... până am stat și m-am gândit. Vezi tu, n-am înțeles niciodată că mă iubea... Am crezut, am fost convins că îi stăpâneam doar simțurile... Dar Isabella mă iubea - mă iubea atât de mult încât și-a dat viața pentru mine - în ciuda fricii ei de moarte...
M-am întors cu mintea în cafeneaua din Zagreb. L-am văzut pe studentul fanatic și isteric, am văzut panica ascuțită a Isabellei, frica ei momentană, apoi alegerea ei rapidă. Am văzut-o aruncându-se înainte, acoperindu-1 pe John Gabriel cu trupul ei...
— Deci ăsta a fost sfârșitul... am spus.
Gabriel se trase în sus pe perne. Ochii lui, ochii aceia care întotdeauna fuseseră frumoși, se deschiseră larg. Glasul îi răsună tare și limpede - un glas triumfător.
— Oh, nu, aici te înșeli! N-a fost sfârșitul. A fost începutul...

SFÂRȘIT

